PROFIL

nr 9 (76) wrzesień 1999

CENTERTEL

więcej mówisz, mniej płacisz!

+20 zł gratis!

5 miesięcy dla rozmów wychodzących

Nowa POPkarta o nominale 100 zł. daje Ci możliwość rozmawiania za 120 zł.

POP po prostu daje Ci 20 zł gratis.

Karta umożliwia przedłużenie limitu czasu połączeń o 5 miesięcy dla rozmów wychodzących oraz o 12 miesięcy dla rozmów przychodzących. POPkartę można nabyć w Salonach Firmowych oraz u Autoryzowanych Przedstawicieli PTK Centertel, jak również w wybranych kioskach z prasą i stacjach benzynowych.

usługa dostępna w sieci **Idea**

Bezpłatna infolinia: 0-800 123456

www.pop.centertel.pl

Szanowni Państwo,

Kilka tygodni temu – 22 lipca 1999 r. – Minister Łączności, Maciej Srebro, przekazał PTK Centertel koncesję na budowę sieci i świadczenie usług telekomunikacyjnych w standardzie cyfrowym GSM 900. Zgodnie z treścią koncesji, PTK Centertel może uruchomić nową sieć 1 marca 2000 r. Będzie ona ściśle zintegrowana z rozbudowywaną obecnie Ideą, i w krótkim czasie obejmie swym zasięgiem większość mieszkańców Polski. We wrześniowym numerze „Profil-u" zamieszczamy wywiad z Dyrektorem Generalnym PTK Centertel, Markiem Józefiakiem. W związku z nowo otrzymaną koncesją, mówi on o planach i korzyściach, wynikających z budowy dwuzakresowej sieci GSM 900/1800. O przewidywanym rozwoju usług w poszczególnych sieciach PTK Centertel przeczytają Państwo w artykułach „GSM 900 a sieć...". Niespodzianką dla Abonentów taryfy Extra w sieci NMT jest loteria promocyjna, której zasady przedstawiamy na str. 10. W dziale „Mobile" prezentujemy też m.in. wyniki losowania nagród w redakcyjnej ankiecie czytelniczej (str. 16), nowe serwisy SMS i nowe roamingi w sieci Idea.

Tematem września jest reformowana oświata. Piszemy o nowych programach i zmianach organizacyjnych w strukturze szkół („Reforma kluczem do nauki"), podnoszeniu kwalifikacji nauczycieli („Nauczyciel doskonały"), a także planach zmiany poziomu edukacji na terenach wiejskich.

Nawiązaniem do tematu miesiąca jest przegląd stron internetowych, związanych z nauką języków obcych („Internetowa wieża Babel"). W dziale „W sieci" znajdą też Państwo krótkie przypomnienie historii Internetu. „Po godzinach" (choć jeszcze nie całkiem po wakacjach) zapraszamy w podróż na Sardynię oraz, jak zwykle, przedstawiamy recenzje filmowe, płytowe i książkowe.

Zapraszamy do lektury –

Redakcja

PROFIL
– magazyn abonentów ptk centertel

wydawca: polska telefonia komórkowa centertel sp. z o.o.
redakcja: biuro komunikacji marketingowej ptk

redaktor naczelny: iwona zabielska
sekretarz redakcji: krzysztof adelt
redakcja: agnieszka guzek, maria piskorska
korekta: irena szewczyk
reklama: ula sękowska
tel. (0-22) 656 14 44 w. 1314
opracowanie graficzne: jurek wasiukiewicz

adres redakcji:
ul. sienna 75, warszawa
adres do korespondencji:
ul. żelazna 28/30,
00-832 warszawa
tel. (0-22) 656 15 97;
faks (0-22) 656 15 51

druk: drukarnia prasowa, łódź
druk okładki: drukpol, sulejówek

redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam.

projekt okładki: j.w.

PTK Centertel : MINI-INFORMATOR

Informacja handlowa
0-800 123456 – połączenie bezpłatne z dowolnego aparatu
(0)90 234567 – połączenie bezpłatne w sieci NMT
(0)501 123456 – połączenie bezpłatne w sieci Idea Centertel

Biuro Obsługi Klienta:
*22 – połączenie bezpłatne z telefonu komórkowego (tylko na terenie Polski)
501 100 100 – połączenie bezpłatne w sieci Idea
(0)22 634 28 82 – numer stacjonarny, połączenie płatne
+48 22 634 28 82 lub +48 501 100 100 – numery dla Abonentów, przebywających za granicą

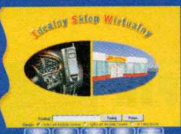
PTK Centertel w Internecie:

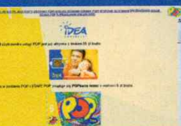

www.centertel.pl – strona domowa Polskiej Telefonii Komórkowej: informacje o firmie, aktualne informacje prasowe, odnośniki do podstron, sieć NMT (promocje, cenniki, telefony, zasięg, usługi dodane, roaming, ciekawe miejsca)

www.idea.centertel.pl – co to jest Idea, promocje, taryfy, telefony, zasięg, pakiet usług Dual, inne usługi dodane, roaming

sklep.centertel.pl – Idealny Sklep Wirtualny – sklep internetowy PTK Centertel (sprzedaż aparatów NMT i Idea, aktywacje, usługa Dual, usługa POP)

www.pop.centertel.pl – usługa POP w sieci Idea (promocje, zestawy POP, usługi, aparaty, opłaty)

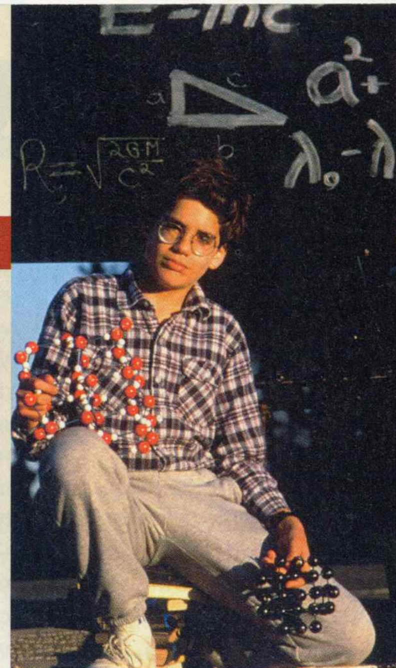

sms.centertel.pl – z tej strony można wysłać wiadomość tekstową do Abonenta sieci Idea (jeśli aktywował usługę „Internet SMS")

Głosowo-faksowe serwisy informacyjne:
90 200 123, 501 200 123 – informacja o numerach Abonentów PTK Centertel i numerach kierunkowych (*123 z telefonu komórkowego)
90 234 234, 501 234 234 – serwis informacji handlowej PTK Centertel o sieci Idea: telefony (*15), usługi dodane (*115), ceny i promocje (*120), roaming międzynarodowy (*125), usługa POP (*130)
90 213 213, 501 213 213 – Wirtualny Serwis Ekonomiczny PTK Centertel i firmy Prorexim (internet: http://www.prorexim.com.pl): kursy walutowe (*15), oprocentowanie depozytów bankowych (*110), oprocentowanie kredytów bankowych (*115), serwis giełdowy (*125)
501 70 70 70 – serwis internetowy: Internet w sieciach NMT i Idea
90 200 175, 501 200 175 – horoskop Agnieszki: Baran (*11), Byk (*12), Bliźnięta (*13), Rak (*14), Lew (*15), Panna (*16), Waga (*17), Skorpion (*18), Strzelec (*19), Koziorożec (*110), Wodnik (*111), Ryby (*112)
W trakcie trwania połączenia z serwisami istnieje możliwość otrzymania wydruków po wybraniu „5" i „START" na faksie.
Dostęp do Internetu: *888 lub 501 80 80 80, w roamingu +48 501 80 80 80

Firmowe salony sprzedaży

BYDGOSZCZ: ul. Gdańska 67, tel. 21 12 12, 21 24 33, 0-90 600 600, faks 21 29 67.
GDAŃSK: ul. Tkacka 9/10, tel. 301 00 21, 301 14 14, 301 63 14, faks 301 64 12, 301 51 13.
GDYNIA: ul. Świętojańska 87, tel. 620 22 22, 0-90 50 60 70, faks 620 21 21.
LUBLIN: ul. Chopina 11, tel. 534 55 30, 743 64 80, 743 63 72, 0-90 200 600, 0-501 200 600, faks tonowo 534 55 65.
ŁÓDŹ: ul. Piotrkowska 232, tel. 0-90 209 020, 639 96 95 i tonowo: 10 lub 11 – salon, 20 – handlowcy, 60 lub 61 – serwis, 64 – faks.
KATOWICE: ul. Graniczna 29, tel. 256 40 18, 256 40 34, 0-90 345 678, faks 256 15 49.
KRAKÓW: ul. Piłsudskiego 22, tel. 421 65 76, 0-90 330 000, faks 421 64 88; ul. Starowiślna 62, tel. 422 29 59, 0-90 33 66 33, faks 422 26 83.
OLSZTYN: ul. Dąbrowszczaków 8/9, tel. 535 05 04, 0-90 500 500, faks 534 97 53.
POZNAŃ: ul. Wierzbięcice 9, tel. 865 19 20 lub 865 19 21 i tonowo: 1 – faks, 0-90 654 321, faks 833 79 80.
RZESZÓW: ul. Chodkiewicza 7, tel. 62 92 96, 853 91 00, 853 91 01, 0-90 333 222, faks 62 86 81.
SOSNOWIEC: ul. 3-go Maja 30, tel. 292 50 44, 0-90 321 321, faks 292 50 33.
SZCZECIN: ul. Kaszubska 52, tel. 488 40 61-64 i tonowo: 10 lub 16 – salon, 20 – serwis, 30 – przedstawiciele handlowi, 40 – faks, tel. 0-90 66 55 44; ul. Bolesława Krzywoustego 65, tel. 433 04 49, 433 94 58, 433 94 86, 433 93 07 i tonowo: 101 – salon, 103 – sprzedawcy, 110 – faks, tel. 0-90 600 222.
TORUŃ: ul. Rynek Staromiejski 24, tel. 663 50 00, 663 50 30, 0-90 50 50 20, faks 663 53 44.
WARSZAWA: ul. Jasna 24, tel. 826 94 00, 826 94 01, 826 88 72, 0-501 001 091, 0-501 111 150, 0-90 209 040, 0-90 200 170, faks 826 86 99; ul. Pańska 57/61, tel. 656 15 54, 0-501 101 101, 0-501 001 052, 0-90 200 768, faks 656 15 06; ul. Okrzei 34, tel. 670 07 25, 670 16 50, 670 24 60, 670 23 88, 0-501 111 501, 0-501 000 502, 0-90 209 302, 0-90 272 999, faks 670 23 60; Al. Niepodległości 24/30, tel. 853 34 10, 853 34 15, 0-501 000 501, 0-501 000 505, 0-90 209 102, 0-90 200 034, faks 853 34 20.
WROCŁAW: ul. Odrzańska 25, tel. 44 71 66 i tonowo: 101 – salon, 202 – serwis, 121 – przedstawiciele handlowi, 111 – fax, 0-90 332 211; ul. Piłsudskiego 104, tel. 346 00 10 i tonowo: 101, 102, 103 – salon, 110 – faks, 0-90 33 22 33.

temat miesiąca **Lepsza szkoła?**

20 Reforma kluczem do nauki

24 Nauczyciel doskonały
– szkolenia dla nauczycieli

26 Pakt dla wsi

6 Centertel 2000 = GSM 900/1800
– o planach rozwoju firmy mówi Dyrektor Generalny PTK Centertel, Marek Józefiak

9 GSM 900 a sieci NMT i IDEA

10 Loteria „Taniej, lepiej, EXTRA"
– regulamin

11 Komórkowa kosmetyka
– czyli jak dbać o komórkę

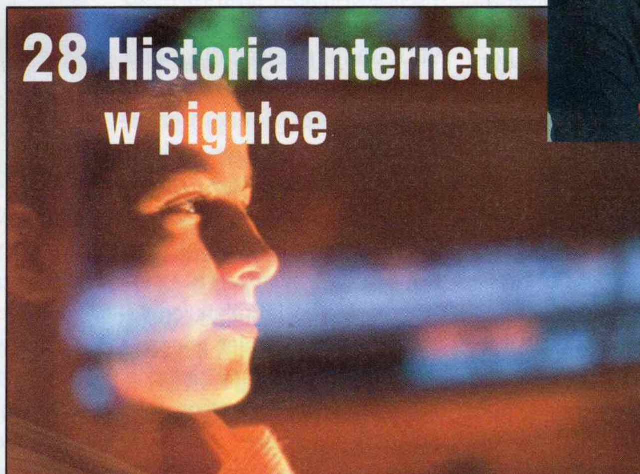
12 Nowe serwisy SMS w Idei

14 Kolorowy świat roamingu

16 Nowe roamingi w Idei

18 90... ...501

28 Historia Internetu w pigułce

30 Internetowa wieża Babel
– o nauce języków w sieci

32 Cyfrowa biblioteka

34 Od słowa do słowa
– felieton

35 Nowości wydawnicze

36 Co nowego w kinach?

37 Recenzje płytowe

38 Koralowa wyspa
Wyprawa na Sardynię

40 Damski mundurek

36 Marki dla pary
– zapach dla niej i dla niego

Centertel 2000

O planach rozwoju firmy i przyszłej ofercie usług w dwuzakresowej sieci cyfrowej GSM 900/18000 mówi Dyrektor Generalny PTK Centertel, Marek Józefiak.

Panie Dyrektorze, koncesję na świadczenie usług w standardzie GSM 1800 otrzymała właśnie Era GSM, wkrótce otrzyma ją też drugi nasz konkurent. W jakiej sytuacji znajdzie się PTK Centertel?

Przede wszystkim dobrze świadczy to o Ministrze Łączności, że stara się w sposób konsekwentny uporządkować sytuację na rynku. Wydaje się, że dotychczasowy układ typowego duopolu (dwóch operatorów GSM i PTK Centertel z zupełnie inną, słabszą ze względów technicznych, ofertą) był niedobry i niezdrowy. Niezdrowy dla dalszego rozwoju rynku i dla Abonentów. Fakt, że PTK Centertel dostała koncesję na GSM 900, a konkurenci otrzymają koncesje na GSM 1800 oznacza, że 3 operatorów będzie mogło od 1 marca 2000 r. świadczyć usługi w sieciach dwuzakresowych. Myślę, że sytuacja PTK Centertel w tym kontekście jest bardzo dobra. Do tej pory, mając w ofercie usługi w ogólnopolskiej sieci analogowej (NMT), której jakość jednak różni się od jakości sieci Idea o ograniczonym zasięgu, nie byliśmy w pełni konkurencyjni z sieciami GSM. Fakt uzyskania przez nas koncesji na GSM 900 stwarza możliwość zbudowania w krótkim czasie zasięgu ogólnokrajowego, a to pozwoli nam zniwelować różnicę, dzielącą nas od konkurentów. Z kolei częstotliwość 1800 MHz da naszym konkurentom możliwość zwiększenia pojemności ich sieci w dużych skupiskach miejskich. Ostatnie decyzje Ministerstwa Łączności to krok we właściwym kierunku – porządkują one rynek i stwarzają wszystkim podobne warunki. W mojej ocenie przyczyni się to do dalszego rozwoju 3 operatorów i szybkiego pozyskiwania nowych abonentów. Natomiast dla dotychczasowych użytkowników jest to bardzo ważny i czytelny sygnał, że oferta do nich kierowana będzie atrakcyjniejsza. Wzrośnie troska o lepszą jakość świadczonych usług i pewnie w konsekwencji te usługi będą coraz tańsze.

Skoro wszyscy operatorzy mają teraz takie same możliwości, walka o miejsce na rynku będzie się toczyła na innym poziomie. Chociaż może nie do końca, przecież konkurenci wyprzedzają nas o ponad dwuletni okres, kiedy działali na rynku z GSM 900. Jakie miejsce dla siebie chcemy znaleźć?

Musimy w dość krótkim czasie odrobić tę stratę, która dzieliła nas od konkurentów, rozbudowując ogólnopolski zasięg dla sieci Idea. W dniu komercyjnego wprowadzenia usług – 1 marca, bo tak planujemy – będziemy chcieli mieć znacznie większy zasięg. Plany są takie, żeby do końca przyszłego roku objąć zasięgiem sieci dwuzakresowej 80% mieszkańców Polski. Z jednej strony mamy bardzo dużą grupę Abonentów sieci Idea, którym staraliśmy się zaoferować atrakcyjne ceny i pakiet usług. Rozbudowując zasięg, zwiększymy dla nich możliwość używania telefonu komórkowego. Mamy też blisko 200-tysięczną rzeszę Abonentów sieci NMT. Na pewno zaproponujemy im możliwość świadczenia usług w systemie cyfrowym. Oczywiście nadal będzie również działała sieć NMT. My nie zamierzamy zamykać

sieci NMT, będziemy dalej świadczyli usługi. Fakt, że jest to mniejsza grupa Abonentów, z pewnością nie wpłynie na jakość świadczonych usług. Na pewno będzie grupa osób, które przywiązały się do telefonów NMT i chcą bez przerwy korzystać z ogólnokrajowego zasięgu sieci. Gdzie jeszcze będziemy chcieli znaleźć miejsce na rynku? Z pewnością fakt rozszerzenia zasięgu spowoduje, że nasza oferta stanie się atrakcyjniejsza dla przedsiębiorstw, dla korporacji. To na tym rynku Idea będzie poszukiwała swojego miejsca. Pragnę przypomnieć, że w tej chwili mamy podpisanych ponad 110 umów roamingowych, że można się łączyć z całym światem, czy też z całego świata rozmawiać. Tutaj już udało nam się zniwelować różnicę, dzielącą nas od konkurentów. Fakt rozszerzenia zasięgu da możliwość świadczenia usług na takim poziomie, który spowoduje, że coraz więcej klientów będzie przychodziło właśnie do nas.

Od przyznania koncesji na GSM 900 naszej Spółce upłynęło już trochę czasu, a dopiero teraz przyznano koncesje na GSM 1800. Czy może Pan ocenić, jak reaguje konkurencja, czego obawiają się z naszej strony? Czy jest coś, czego my obawiamy się ze strony konkurentów, wiedząc, że też od 1 marca rozpoczną działalność w drugim paśmie?

Myślę, że nie ma sygnałów, które powodowałyby naszą troskę faktem, że konkurenci otrzymali częstotliwość 1800. Jeśli wszyscy będą mieli takie same

= GSM 900/1800

możliwości świadczenia usług w sieciach dwuzakresowych, to walka konkurencyjna rozegra się na zupełnie innych płaszczyznach. Będzie to dotyczyło przede wszystkim zakresu świadczonych usług, innowacyjności ofert oraz jakości i cen. Sądzę, że punktem centralnym będą kwestie związane z szeroko rozumianą obsługą klienta i jej jakością. W naszej Spółce staramy się te kwestie podnieść na wyższy poziom. To tu przeniesie się walka konkurencyjna. Nie będzie można mówić o przewadze jednej firmy nad drugą np. pod względem zasięgu. Z pewnością sprawą ważną będą kwestie cen za oferowane usługi, bądź nowe rozwiązania. Jeżeli mówię o nowych rozwiązaniach, to mam na myśli np. usługi internetowe czy bogatą ofertę dla przedsiębiorstw. To nie jest już kwestia tego, że ktoś ma w koncesji zagwarantowane lepsze warunki. Wszyscy mogą zaoferować to samo i od siły wewnętrznej poszczególnych firm zależy, na ile będą starały się przewodzić na rynku. My oczywiście mamy sytuację trudniejszą, ponieważ wchodzimy z ofertą jako trzeci operator. Są już dwie firmy, działające w standardzie GSM 900, a my będziemy musieli odzyskać udział w rynku.

Jak szybko zostanie zbudowana nasza sieć w standardzie GSM 900 i jaki obszar Polski zajmie ona 1 marca?

Nie wiemy jeszcze, jaki obszar zajmie 1 marca. Będziemy się starali, aby w przyszłym roku zdecydowana większość Polaków znalazła się w zasięgu sieci. Zaczęliśmy już proces inwestycyjny, wykorzystujemy tu dotychczasową infrastrukturę. Jestem przekonany, że do końca roku zostanie wybudowanych bardzo wiele nowych obiektów tak, by 1 marca rozpocząć działalność z maksymalnie dużym zasięgiem sieci „Idea".

Czyli teoretycznie powinno nam to zająć mniej czasu, niż zajęło konkurencji, kiedy wchodziła na rynek?

Tak. Założenie jest takie, żeby porównywalny zasięg zbudować w czasie o połowę krótszym i jestem przekonany, patrząc na zaangażowanie naszych służb technicznych i ich doświadczenie, nie tylko, że jest to realne, ale że może to być i przyspieszone.

Panie Dyrektorze, czy możemy powiedzieć naszym Klientom, w jaki sposób Spółka będzie finansować całe przedsięwzięcie?

Wszystko wskazuje na to, że będą to standardowe formy finansowania, a więc zaangażowanie naszych udziałowców. Warto przypomnieć, że jesteśmy Spółką, w której większość udziałów ma Telekomunikacja Polska. Jest to udziałowiec o bardzo dobrej i stabilnej pozycji finansowej, a przygotowany przez nas biznesplan długoterminowy na tyle atrakcyjny, że nasza Spółka nie będzie miała żadnych problemów z pozyskaniem dodatkowego kapitału i kredytów.

Czy w związku z przyznaniem koncesji naszej Spółce ulegnie zmianie struktura zarządzania i zatrudnienia?

Na pewno tak. W tym wymiarze wewnętrznym dokonają się ważne zmiany. Myślę, że w przyszłym roku wzrośnie zatrudnienie w naszej Spółce. Trudno mówić tutaj o zmianach strukturalnych, gdyż mając koncesję na GSM 1800, całe nasze plany strategiczne budowaliśmy w kontekście świadczenia usług dwuzakresowych, co właśnie stało się możliwe. Nie będą wymagane jakieś nadzwyczajne zmiany struktury, ale sam fakt, że będziemy świadczyć usługi w sieci dwuzakresowej i dodatkowo obsługiwać Abonentów sieci NMT, spowoduje, że zatrudnienie w naszej Spółce z pewnością wzrośnie.

Rozumiem, że przede wszystkim będziemy dążyć do tego, aby poszerzyć i usprawnić nasze Biuro Obsługi Klienta.

Oczywiście, i to w pierwszej kolejności. Ilość Abonentów po prostu znacznie wzrośnie. Dzisiaj, kiedy rozmawiamy, jest ich prawie 700 tys. (mówię tutaj i o sieci Idea, i o sieci NMT). Coraz większą grupę Abonentów trzeba będzie profesjonalnie obsłużyć. Na pewno w pierwszym etapie zostanie także zwiększone zatrudnienie w Pionie Technicznym oraz Pionie Marketingu. Część tych zmian nastąpi jeszcze w tym roku.

Po przyznaniu dodatkowych pasm radiowych wszystkim działającym w Polsce operatorom, rynek krajowy, w kontekście rynku europejskiego, staje się bardzo nowoczesny. Czy może Pan ocenić, jakie są perspektywy dla rozwoju systemu GSM w Polsce i dla PTK Centertel?

Myślę, że te perspektywy są bardzo dobre. Rzeczywiście, rynek telekomunikacyjny w Polsce przestaje różnić się od rynków zachodnioeuropejskich. Rozwiązania stosowane przez nas są dokładnie takie same i w tym samym czasie wprowadzane. To powoduje, że rynek krajowy dynamicznie się rozwija. Pod koniec 1998 r. penetracja rynku wynosiła 5%, natomiast prognozy mówią o tym, że w roku 2008 aż 30% Polaków będzie posiadało telefon komórkowy. Czytałem również takie analizy, w których wskazywano, że będzie to nawet 35%. W perspektywie najbliższych ośmiu lat 15 mln Polaków będzie dysponowało telefonem komórkowym. Myślę, że w miarę rozwoju rynku telekomunikacyjnego, a zwłaszcza sektora telefonii przenośnej, coraz więcej osób będzie traktowało telefon komórkowy jako narzędzie wręcz konieczne do wykonywania swojej pracy. Uważam, że coraz większe znaczenie będzie miało wykorzystywanie telefonu komórkowego do transmisji danych i łączenia się z Internetem. W tych dziedzinach na pewno nastąpi dynamiczny rozwój. W przeciągu najbliższych miesięcy na polskim rynku telekomunikacyjnym zajdą bardzo istotne zmiany. Myślę tu przede wszystkim o wyłonieniu inwestora strategicznego dla TP S.A. i dalszego rozwoju rynku. Równolegle mają być wyłonieni operatorzy międzystrefowi. Operatorzy komórkowi oraz stacjonarni przygotowują się do świadczenia usług zintegrowanych, jednocześnie obserwujemy bardzo dynamiczny rozwój firm, oferujących usługi internetowe. To może mieć konsekwencje dla wielu spółek i dalszego rozwoju rynku. Myślę, że czeka nas prawdziwa rewolucja.

To trochę tak, jakbyśmy byli znowu na początku?

Chyba tak. Wydaje się, że trzeba jeszcze brać pod uwagę dyskusję nad nowym prawem telekomunikacyjnym, która będzie się toczyła jesienią tego roku w Sejmie i będzie m.in. dotyczyła dostosowania naszego rynku do standardów przyjętych w Unii Europejskiej. Jesteśmy na początku drogi, bo ciągle się coś zmienia. Już za rok, dwa będą wchodziły systemy trzeciej generacji i szerokopasmowa transmisja danych. My o tych sprawach nie możemy myśleć za rok czy za dwa,

• Zarząd PTK Centertel przed siedzibą Ministerstwa Łączności po odebraniu koncesji

kiedy wszyscy będą to robili, tylko właśnie teraz, tak, by starać się być pierwszym operatorem, który zaoferuje nowego typu usługi.

W tej chwili, kiedy sytuacja na rynku jest klarowna, bo wszyscy operatorzy mają te same możliwości, co jest najmocniejszą stroną naszej firmy?

Stawiałbym na doświadczenie. Doświadczenie naszej kadry, bo jednak trzeba pamiętać, że budowaliśmy sieć analogową, a potem bardzo szybko uporaliśmy się z wprowadzeniem i wybudowaniem sieci Idea. Mocną stroną są działania marketingowe. Udało nam się bardzo szybko wypromować i wprowadzić skutecznie na rynek ofertę Idea – to są mocne strony. Mocną stroną naszej Spółki są udziałowcy – potężne, stabilne firmy. Nigdy nie lekceważyłem naszych konkurentów, ale właśnie my jesteśmy w stanie przygotować bardzo atrakcyjną strategię dla utraconego pola. To może być ciekawsze i ważniejsze wyzwanie, aniżeli utrzymywanie stanu, który był. Bo przecież ujmując rzecz historycznie, Centertel był z siecią analogową monopolistą. Weszli nowi operatorzy i przegonili nas. Dzisiaj możemy zarysować taką strategię, która pozwoli odzyskać utracony rynek. Jestem przekonany, że to nam się uda. To będzie taka siła napędowa do dynamicznych i niestandardowych działań.

Jakie są najważniejsze działania, które PTK Centertel musi podjąć przed 1 marca?

W tej chwili sprawą kluczową jest budowa zasięgu, infrastruktury technicznej. Drugą równie istotną kwestią jest przygotowanie oferty handlowej dla użytkowników sieci dwuzakresowej. Wiele wysiłku powinniśmy też włożyć w podniesienie poziomu obsługi klienta. Dla obecnych i przyszłych Abonentów ważne jest to, że my nie tylko otrzymaliśmy koncesję. Teraz wszystko leży w naszych rękach. Chcemy przygotować taką strategię wejścia na rynek, która zaskoczy trochę konkurencję. Mimo, że wszyscy wystartujemy w tym samym czasie, to jestem przekonany, że PTK Centertel stać na to, aby jej nową ofertę wybrała w przyszłym roku większość nowych użytkowników telefonów komórkowych.

GSM w Polsce – kalendarium

1995

18.10 – Minister Łączności ogłasza pierwszy przetarg na budowę sieci GSM w paśmie 900 MHz (PTK Centertel została z tego przetargu wyłączona)

1996

1.02 – koncesje otrzymują 2 firmy: Polkomtel i Polska Telefonia Cyfrowa
16.09 – uruchomienie sieci Era GSM
1.10 – uruchomienie sieci Plus GSM

1997

16.05 – Minister Łączności ogłasza przetarg na budowę sieci GSM w paśmie 1800 MHz (z tego przetargu wyłączeni byli operatorzy GSM 900)
1.08 – koncesję na budowę sieci GSM 1800 (DCS) otrzymuje PTK Centertel
25.08 – uroczyste wręczenie koncesji
4.10 – podpisanie umowy z dostawcami sprzętu (Nokia Poland, Nortel Europe)

1998

styczeń-luty – budowa i testy techniczne sieci GSM 1800 w największych aglomeracjach
1.03 – uruchomienie sieci pod nazwą Idea Centertel w aglomeracji warszawskiej
14.04 – pierwszy roaming Idei z duńskim operatorem Mobilix
28.05 – podczas obrad GSM Association w Warszawie PTK Centertel zostaje przyjęta do grona operatorów GSM
15.09 – w sieci Idea wprowadzona zostaje usługa bezabonamentowa POP
wrzesień – pierwszych 100.000 Abonentów w sieci Idea
grudzień – z sieci Idea korzysta ponad 200.000 Abonentów (a z sieci analogowej NMT ponad 220.000)

1999

kwiecień-maj – prace w Parlamencie RP nad nowelizacją ustawy o łączności
17.05 – 100 roamingów w Idei
31.05 – wchodzi w życie znowelizowana ustawa o łączności
14.06 – złożenie przez PTK Centertel wniosku do Ministra Łączności o rozszerzenie koncesji na pasmo GSM 900 (na podstawie znowelizowanej ustawy)
5.07 – Minister Łączności, Maciej Srebro, podpisuje koncesję dla PTK Centertel
22.07 – uroczyste wręczenie koncesji w siedzibie Ministerstwa Łączności

Przy tej okazji chciałbym podziękować tym Abonentom, którzy już korzystają z sieci Idea i NMT. My o nich myślimy i nie tylko im dziękujemy, ale także zaoferujemy wraz z usługą dwuzakresową jeszcze atrakcyjniejsze warunki.

Dziękujemy za rozmowę.

GSM 900 a sieć...

...NMT

Otrzymanie przez PTK Centertel koncesji na świadczenie usług telekomunikacyjnych w standardzie GSM 900 to dobra wiadomość dla Abonentów sieci NMT.

PTK Centertel nie zamierza w najbliższych latach zamykać analogowej sieci NMT. Przyznana przez Ministerstwo Łączności koncesja daje PTK Centertel możliwość świadczenia usług w paśmie 450 MHz (pasmo, w którym działa sieć NMT) do 2016 roku. Mimo dużej konkurencji na rynku telekomunikacyjnym w Polsce, sieć analogowa ma swoje zalety. Aby przybliżyć Państwu te zalety, odwołam się do rynku szwedzkiego. Obecnie w Szwecji jest bardzo wielu użytkowników telefonów komórkowych – na 100 mieszkańców przypada ich 35. Mimo działania 3 sieci cyfrowych, nadal istnieje tam sieć analogowa. Badania wykazują, że dla firm przewozowych, budowlanych, zaopatrzeniowych oraz innych użytkowników telefonów komórkowych bardzo ważny jest zasięg. Mimo prowadzonych prac, operatorzy systemów cyfrowych nie obejmują zasięgiem 90% powierzchni Polski – takie pokrycie zapewnia tylko sieć NMT.

Uzyskanie przez PTK Centertel koncesji na świadczenie usług cyfrowych stwarza nowe możliwości dla dotychczasowych Abonentów sieci analogowej NMT. Jako dotychczasowy operator sieci GSM 1800, mamy możliwość budowy dwuzakresowej sieci GSM 900/1800. Dwuzakresowa sieć cyfrowa to możliwość skorzystania z cyfrowej jakości usług z gwarancją szybkiego rozwoju zasięgu GSM 900.

Już dziś rozpoczęliśmy prace nad stworzeniem konkurencyjnej oferty handlowej. Jednym z najważniejszych jej elementów będzie specjalna oferta GSM dla dotychczasowych Abonentów analogowej sieci NMT. Z całym przekonaniem mogę Państwa zapewnić, że przejście do sieci cyfrowej będzie zupełnie niekłopotliwe. Zdajemy sobie sprawę z tego, jak ważne jest dla Państwa i Waszych kontrahentów pozostawanie w kontakcie. W odróżnieniu od konkurencji możemy zapewnić, że klienci nadal będą mogli skontaktować się z Państwem pod dotychczasowym numerem 0-90 xxxxxx, a jednocześnie będą Państwo dostępni pod numerem z nowym prefiksem: 0-502 xxxxxx. Dodatkowo, obecni Abonenci sieci NMT po wybraniu sieci cyfrowej nadal będą mogli korzystać z zasięgu NMT bez dodatkowych inwestycji oraz podwajania kosztów. Szczegóły już wkrótce...

W najbliższym czasie obecnym Abonentom sieci Centertel-NMT prześlemy szczegółowe informacje o planach rozwoju sieci GSM 900 oraz o ofertach przygotowanych specjalnie dla nich.

Dziękujemy za korzystanie z usług sieci Centertel.

Elżbieta Wilimska
Brand Manager Centertel

...IDEA

W dniu 22 lipca 1999 Zarząd PTK Centertel odebrał z rąk Ministra Łączności, Macieja Srebro, koncesję na świadczenie usług radiotelefonicznych w paśmie 900 MHz. Koncesja ta pozwoli w krótkim czasie rozszerzyć cyfrowy zasięg sieci Idea na obszar całego kraju.

Posiadanie częstotliwości 900 i 1800 MHz daje możliwość budowy sieci dwuzakresowej GSM. Technologia ta pozwala połączyć zalety obu standardów: pojemność GSM 1800 i powszechność GSM 900. Operatorom sieci, wykorzystujących wyłącznie standard GSM 900 daje możliwość odciążenia sieci w aglomeracjach miejskich. Dzięki optymalnemu wykorzystaniu infrastruktury technicznej, Idea będzie mogła dostosować się do zmiennych potrzeb Klientów.

PTK Centertel ma za sobą doświadczenia w budowie dwóch sieci telefonii komórkowej: pionierskiej w naszym kraju, analogowej sieci Centertel (NMT), świadczącej usługi od 1992 r., oraz najnowocześniejszej sieci cyfrowej Idea, służącej Abonentom od 1 marca 1998 r. w dziesięciu regionach: bydgosko-toruńskim, gdańskim, katowicko-bielskim, krakowskim, lubelskim, łódzkim, poznańskim, szczecińskim, warszawskim i wrocławskim. Zdobyta praktyka i doświadczenie staną się fundamentem przebudowy Idei w sieć dwuzakresową GSM 900/1800.

W roku 1999 zasięg Idei poszerzył się o główne trasy komunikacyjne: Gdańsk-Warszawa, Warszawa-Katowice, Warszawa-Poznań-Świecko i Katowice-Wrocław oraz kolejne regiony: ciechanowski, częstochowski, elbląski, gorzowski, koniński, olsztyński, opolski, piotrkowski, płocki, skierniewicki i zielonogórski. Dalszy rozwój będzie następował w oparciu o standard GSM 900. W pierwszej kolejności zasięgiem zostaną objęte tereny o najwyższym zapotrzebowaniu na telefonię komórkową. Do końca 2000 roku dwuzakresowa sieć obejmie swoim zasięgiem 80% ludności mieszkającej w Polsce.

Z usług nowej, dwuzakresowej sieci – rozbudowanej Idei – będą mogli korzystać obecni i nowi Abonenci. Tak jak dotychczas, potrzebna będzie tylko jedna karta SIM, numery telefonów nie ulegną zmianie. W pełni docenią wszystkie zalety nowej sieci ci użytkownicy, którzy posiadają dwuzakresowe aparaty GSM. Z technicznego punktu widzenia, zmiana pasma radiowego z 1800 MHz (dotychczasowa Idea) na 900 MHz odbywać się będzie w sposób niezauważalny dla Abonenta. Dwuzakresowe aparaty oferowane były w sieci Idea od chwili jej uruchomienia, a dzisiaj stanowią podstawę oferty handlowej.

Także poza granicami kraju, dzięki ofercie roamingu międzynarodowego, Idea gwarantuje bardzo szerokie możliwości. Posiadając dwuzakresowy aparat, już teraz można korzystać z usług ponad 110 operatorów w 62 państwach na świecie (w całej Europie i na najważniejszych szlakach turystycznych świata), ciesząc się szerokim zasięgiem sieci GSM 900 i niskimi stawkami sieci GSM 1800.

Wzbogacenie oferty Idei o standard GSM 900 ma za zadanie lepiej zaspokajać rosnące potrzeby obecnych Klientów. Abonentom sieci Idea będziemy mogli zaoferować szybkie rozszerzenie zasięgu, a użytkownikom sieci Centertel (NMT) – nową ofertę usług w sieci cyfrowej.

Dzięki integracji dwóch standardów, sieć GSM 900/1800 przeniesie grono Abonentów PTK Centertel w świat najnowocześniejszych rozwiązań, stosowanych w telefonii komórkowej.

Biuro Planowania
i Rozwoju PTK Centertel

Loteria „Taniej, lepiej, EXTRA"

Od 15 grudnia 1998 r. abonenci sieci NMT mogą wybrać jedną z dwóch dostępnych taryf – taryfę Super lub taryfę Extra (zmiany taryfy z Super na Extra można dokonać w dowolnej chwili).

Obecnie dosyć istotne jest, jaką wybrało się taryfę, z uwagi na szereg korzyści, dostępnych tylko dla Abonentów taryfy Extra. Do najciekawszych można zaliczyć:

- niższe opłaty za połączenia (o około 15%) w stosunku do taryfy Super;
- najniższe ceny połączeń z telefonu komórkowego do obcych sieci poza godzinami szczytu (0,25 zł netto za minutę);
- możliwość zakupu baterii do posiadanego telefonu komórkowego za symboliczne 10 zł (na wymianę można kupić jedną baterię rocznie);
- dodatkowe, atrakcyjne oferty na zakup akcesoriów do telefonu;
- udział w konkursach i loteriach z cennymi nagrodami.

Podstawową taryfą w sieci NMT jest taryfa Super, jednak szczególnej uwadze Państwa polecamy taryfę Extra. Została ona stworzona specjalnie dla tych klientów sieci NMT, którzy deklarują korzystanie z usług PTK Centertel przez kolejne 24 miesiące. Taryfę tę można wybrać już przy zakupie telefonu. Abonenci taryfy Super mogą w każdej chwili bezpłatnie zmienić ją na taryfę Extra, podpisując aneks do umowy o świadczenie usług.

Wybranie taryfy Extra umożliwia korzystanie z ofert promocyjnych. Obok zamieszczamy wyciąg z regulaminu pierwszej loterii promocyjnej, w której wezmą udział wszyscy abonenci NMT, którzy zdecydują się na przejście na taryfę Extra.

Arkadiusz Pyrzak

Regulamin Loterii Promocyjnej „Taniej, lepiej, extra" [wyciąg]

1. Organizatorem loterii „Taniej, lepiej, extra" jest Polska Telefonia Komórkowa CENTERTEL Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (PTK Centertel), z siedzibą w Warszawie 00-830, przy ul. Pańskiej 57/61.

2. Loteria trwać będzie od 20 sierpnia 1999 roku do 14 stycznia 2000 roku.

3. Loteria Promocyjna „Taniej, lepiej, extra" jest prowadzona na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 1992 roku o grach losowych i zakładach wzajemnych (Dz. U. Nr 68, poz. 341 ze zmianami) oraz zezwolenia wydanego przez Ministra Finansów.

4. Nagrodami w loterii promocyjnej „Taniej, lepiej, extra" jest Volkswagen Passat Combi oraz dwieście telefonów komórkowych NOKIA 540 z bezpłatną aktywacją.

5. W loterii mogą wziąć udział wszyscy Abonenci PTK Centertel, którzy spełnią następujące warunki:
- mają aktywny numer telefonu w sieci NMT 450i oraz wybrali taryfę Extra;
- na żadnym z kont Abonenta nie figurują zaległości z tytułu płatności za usługi telekomunikacyjne w sieci NMT 450i;
- w loterii promocyjnej „Taniej, lepiej, extra" nie mogą brać udziału pracownicy PTK Centertel oraz członkowie ich najbliższych rodzin;
- spełnienie przez Abonenta warunków uprawniających do udziału w loterii będzie weryfikowane na siedem dni przed terminem każdego z losowań, określonych poniżej.

6. W ramach loterii promocyjnej „Taniej, lepiej, extra" odbędą się dwa losowania nagród w następujących terminach:
- I losowanie w dniu 15 września 1999 r., w którym zostanie rozlosowane 100 telefonów komórkowych NOKIA 540;
- II losowanie w dniu 6 grudnia 1999 r., w którym zostanie rozlosowane 100 telefonów komórkowych NOKIA 540 oraz samochód osobowy Volkswagen Passat Combi, przy czym pierwsze 100 wylosowanych osób otrzyma telefony, a ostatnia (sto pierwsza osoba) otrzyma samochód.

7. Wyniki losowania publikowane będą na łamach Gazety Wyborczej, w czternastym dniu po odbyciu się każdego z losowań. Ponadto zwycięzcy loterii zostaną zawiadomieni o wygranej oraz o sposobie i miejscu odbioru nagrody listownie lub telefonicznie, w terminie czternastu dni od dnia losowania.

8. Wszystkie nagrody będzie można odebrać do dnia 25 grudnia 1999 roku.

9. Nieodebranie nagrody w terminie wskazanym w pkt. 8 powyżej powoduje utratę prawa do nagrody.

10. W przypadku wygrania w loterii „Taniej, lepiej, extra" telefonu, zwycięzca może wybrać jedną z następujących opcji aktywacji:

a) telefon wylosowany w loterii może zostać bezpłatnie aktywowany na nowy numer.

b) telefon wylosowany w loterii może zostać bezpłatnie aktywowany na dotychczasowy numer Abonenta, a dotychczasowy telefon zostanie zaprogramowany na nowy numer.

c) telefon wylosowany w loterii może również zostać bezpłatnie aktywowany na dotychczasowy numer Abonenta bez aktywacji nowego numeru.

11. Zwycięzca loterii, będący osobą fizyczną, zwolniony jest z podatku dochodowego od wygranej (art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych). W przypadku osób prawnych, wartość nagrody podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych (podatek jest płacony przez zwycięzcę).

KOMÓRKOWA *kosmetyka*

Producenci telefonów komórkowych podkreślają nie tylko bogactwo funkcji, dobre parametry czy nowatorstwo swoich produktów. Równie ważną i często zachwalaną cechą jest trwałość konstrukcji mechanicznej, decydująca o odporności aparatu na ewentualne uszkodzenia. Zepsuć można nawet najtrwalszą „komórkę", ale warto skorzystać z kilku prostych recept, aby tego uniknąć.

Naturalnym zagrożeniem dla telefonu komórkowego są niemal wszystkie te czynniki, o których wspominają instrukcje obsługi popularnych urządzeń gospodarstwa domowego, a zatem kurz, zabrudzenia, wilgotność, gwałtowne zmiany temperatury. Przysłowiowa złośliwość rzeczy martwych rzadko bywa przyczyną uszkodzeń aparatu. Większość napraw jest bowiem następstwem nieuwagi użytkowników.

Czyszczenie

Na wszystkie podzespoły elektroniczne bardzo niekorzystnie wpływają kurz oraz wilgoć. Warto więc od czasu do czasu oczyścić naszą „komórkę", a na co dzień dbać o to, aby nie zamokła. Samodzielne czyszczenie aparatu najlepiej ograniczyć do zewnętrznej części (obudowy), z której kurz najlepiej usuwa czysta, bawełniana ściereczka. Jeżeli zdarzy się nam zamoczyć aparat, możliwie szybko należy z niego wyjąć baterię i kartę SIM, po czym osuszyć (pozostawiając na kilkanaście godzin) wszystkie elementy. Niestety, większość uszkodzeń spowodowanych przez wodę na trwałe uniemożliwia korzystanie z aparatu.

Bateria

Troska o baterię – bardzo ważny element telefonu komórkowego – opłaca się, gdyż to właśnie od stanu akumulatorka zależy czas pracy aparatu. Większość baterii (za wyjątkiem modeli litowo-jonowych) wymaga na początku zastosowania tzw. procesu formowania. Polega on na kilkukrotnym pełnym ładowaniu baterii przez kilkanaście godzin po jej całkowitym rozładowaniu. Normalna praca z baterią powinna sprowadzać się do doładowywania jej tylko w sytuacji, gdy jest niemal całkowicie rozładowana. Niektóre aparaty pozwalają oszczędzić nieco akumulator (np. poprzez skrócenie czasu podświetlania wyświetlacza) – warto skorzystać z takiej funkcji, jeśli tylko jest dostępna.

Ładowarki, zestawy głośnomówiące

Właściwa opieka nad telefonem komórkowym to także odpowiednie postępowanie z dodatkowymi akcesoriami. Najpopularniejsze z nich – ładowarki, są wbrew pozorom bardzo ważnym elementem naszego zestawu. Podobnie jak w przypadku innych akcesoriów, warto używać tylko oryginalnych urządzeń, przewidzianych przez producenta do danego modelu telefonu. Stosując ładowarkę niewiadomego pochodzenia, narażamy się na dodatkowe koszty napraw. Istnieje bowiem ryzyko trwałego uszkodzenia telefonu w następstwie możliwych różnic częstotliwości, napięcia i natężenia prądu. Zwykle używanie oryginalnej ładowarki (sieciowej bądź samochodowej) jest też warunkiem uznania reklamacji baterii. Jeszcze większe ryzyko wiąże się z akcesoriami dla kierowców. Nie chodzi tu nawet o rodzaj urządzeń, ale konieczność zlecenia ich montażu fachowcom.

Klips, futerał

Coraz częściej w zestawie podstawowym oferowane są aparaty wraz z klipsem, pozwalającym na wygodne i bezpieczne przypinanie telefonu do paska. Inne praktyczne rozwiązanie to futerał. Tutaj wybór jest niemal nieograniczony. Pokrowiec – skórzany lub z tworzywa – pełni nie tylko funkcję ochronną, ale i stanowi efektowne dopełnienie telefonu. Ogranicza przy tym zdecydowanie ryzyko uszkodzenia szybki wyświetlacza, chroni klawiaturę i plastikowe elementy telefonu. Najczęściej wyposażony dodatkowo w uchwyt do paska, ma niemal same zalety, a przy tym kosztuje niewiele.

Nowe czy używane?

Zacznijmy od telefonów używanych. Lista zalet i wad jest w tym przypadku niemal identyczna z tą, którą moglibyśmy stworzyć, kupując używany samochód, telewizor czy pralkę. Do zalet można zwykle zaliczyć niższą cenę, czasami w grę wchodzą też względy kolekcjonerskie („chcę kupić aparat, którego nie ma w ofercie sieci sprzedaży operatorów komórkowych"). Trudno jednak znaleźć inne argumenty, przemawiające za wyborem tej formy zakupu telefonu. Nowy aparat jest bowiem z reguły oferowany w komplecie wraz z ładowarką, polską instrukcją użytkownika, a czasami również innymi akcesoriami (np. zestawem słuchawkowym czy zestawem do transmisji danych). Objęty jest także 12-miesięczną gwarancją (choć należy pamiętać, iż uszkodzenia spowodowane nieprawidłowym użytkowaniem telefonu, tzn. wbrew zaleceniom instrukcji obsługi, wykraczają poza ramy naprawy gwarancyjnej). Decydując się na promocyjny zakup telefonu w autoryzowanym punkcie przedstawicielskim, zwykle podpisujemy zobowiązanie do korzystania przez określony czas z usług danego operatora. Pamiętajmy, iż jest to zobowiązanie dwustronne, i że za nasze pieniądze możemy mieć określone wymagania. Bazarowego sprzedawcę prawdopodobnie spotkamy na swojej drodze tylko raz. Pomijając aspekt moralny (telefon „z drugiej ręki" może pochodzić z kradzieży), musimy się także liczyć z sytuacją, w której aparat sprowadzony jest zza granicy, a blokada SIM-lock, założona przez macierzystego operatora, uniemożliwia korzystanie z kart SIM polskich operatorów.

Daniel Opolski

Nowe serwisy SMS w Idei

Od 26 lipca 1999 r. w sieci Idea zostały wprowadzone nowe serwisy informacyjne, działające w oparciu o funkcje SMS (krótkie wiadomości tekstowe). Abonenci Idei mogli jak dotąd korzystać z dwóch serwisów tego typu: „Lotto SMS" oraz „Kursy walut". Teraz wybór powiększył się o 6 pakietów serwisów.

Pakiet **INFORMACJE–SMS** zawiera najważniejsze wydarzenia dnia, informacje sportowe oraz kalendarium, a pakiety **IMIENINY–SMS** i **POGODA–SMS** – odpowiednio informacje o solenizantach oraz prognozę pogody na dzień bieżący i na dzień następny. W pakiecie **INFORMACJE DLA KIEROWCÓW–SMS** przesyłane są informacje o ruchu drogowym i kolejkach na przejściach granicznych, pakiet **PROGRAM TV I CIEKAWOSTKI–SMS** przedstawia wybór najciekawszych propozycji stacji telewizyjnych i m.in. „cytat dnia", a pakiet **GIEŁDA–SMS** – tendencje giełdowe, statystyki, wskaźniki bankowe, średni kurs NBP i zmianę procentową kursów w stosunku do poprzedniego dnia.

Wszystkie informacje przesyłane są o określonych porach dnia w formie krótkich wiadomości tekstowych SMS.

Każdy z pakietów informacyjnych SMS objęty jest jedynie opłatą abonamentową w wysokości 5 PLN brutto miesięcznie. **Aby aktywować nową usługę, wystarczy wysłać jednorazowo SMS-a z odpowiednią komendą aktywacyjną pod numer 777.** Należy upewnić się, czy w menu aparatu jest poprawnie wpisany numer centrum wiadomości Idea: +48 501 200 777. Strukturę serwisów i komendy aktywacyjne szczegółowo przedstawia tabela obok.

Aby zrezygnować z któregokolwiek pakietu, należy zadzwonić pod numer *22 lub 501 100 100. Szczegółowe informacje na temat oferty można uzyskać w Biurze Obsługi Klienta PTK Centertel pod numerem *22 lub stacjonarnym (0-22) 634 29 80, oraz na stronie http://www.idea.centertel.pl.

Dla przypomnienia, przedstawiamy też działające dotychczas serwisy SMS-owe:

<u>LOTTO-SMS</u>

Informacje o wynikach losowań gier liczbowych, prowadzonych przez Totalizator Sportowy.

Usługę można aktywować:

- wysyłając jednorazowo pod numer 777 SMS-a o treści (zależnie od wybranej gry): DL – wyniki Dużego Lotka, ML – wyniki Multi Lotka, NR – wyniki Twojego Szczęśliwego Numerka, ZS – Zakłady Specjalne, PAKIET – wszystkie cztery gry;
- dzwoniąc pod numer 501 123 456;
- wysyłając pocztą elektroniczną zgłoszenie na adres: info@www.centertel.pl.

Wyniki jednej wybranej gry przez pierwszy miesiąc są bezpłatne. Kolejne aktywowane gry płatne są od momentu aktywacji (abonament miesięczny wynosi 3 zł brutto za każdą grę lub 10 zł brutto za pakiet).

<u>KURSY WALUT W SIECI IDEA</u>

Abonenci usługi otrzymują dane o:

- kursach sprzedaży i kupna USD i DEM w Pekao S.A. dla rozliczeń bezgotówkowych,
- kursach sprzedaży i kupna USD i DEM w Pekao S.A. dla rozliczeń gotówkowych,
- średnich kursach walut NBP (USD, DEM, EUR, FRF, CHF, GBP).

Usługę można aktywować:

- wysyłając jednorazowo pod numer 777 SMS-a o treści WALUTY;
- dzwoniąc pod numer 501 100 100 lub *22;
- wysyłając pocztą elektroniczną zgłoszenie na adres: info@www.centertel.pl.

Abonament miesięczny za pakiet wynosi 9 zł brutto. Wiadomości SMS, zawierające informacje o kursach walut, są dystrybuowane w dni powszednie. Ponieważ kursy Pekao S.A. mogą być aktualizowane kilkukrotnie w ciągu dnia, klienci serwisu na bieżąco otrzymują informację o zmianie. Średnie kursy NBP są ustalane raz dziennie i dystrybuowane w godzinach popołudniowych.

Nowe pakiety informacyjne SMS w Idei

Rodzaj pakietu (*komenda aktywacji*)	Format wiadomości	Godziny aktualizacji*
I. INFORMACJE-SMS *INFORMACJE*		
– wydarzenia dnia	WIADOMOSCI – SMS 9:00: *(dowolny ciąg znaków)*	9:00
– wydarzenia dnia	WIADOMOSCI – SMS 16:00: *(dowolny ciąg znaków)*	16:00
– sport	PTK CENTERTEL SPORT: *(dowolny ciąg znaków)*	15:30
– kalendarium	KALENDARIUM – SMS Dzis_jest_15 kwietnia, XXX_dzien_roku, wschod, zachod slonca, slonce jest w znaku *(dowolny ciąg znaków)*	7:45 (sb.-niedz. 10:00)
II. IMIENINY-SMS *IMIENINY*		
– imieniny	IMIENINY – SMS Dzisiaj_dzien/miesiac/rok_imieniny_obchodza: *(dowolny ciąg znaków)*_Jutro imieniny_beda_ obchodzic: *(dowolny ciąg znaków)*	7:45 (sb.-niedz. 10:00)
III. POGODA-SMS *POGODA*		
– dzisiejsza pogoda	POGODA – SMS DZIS: *(dowolny ciąg znaków)*	7:45 (sb.-niedz. 9:00)
– jutrzejsza pogoda	POGODA – SMS JUTRO: *(dowolny ciąg znaków)*	15:00
IV. INFORMACJE DLA KIEROWCÓW-SMS *DROGA*		
– informacje o ruchu drogowym	PTK CENTERTEL DROGI: *(dowolny ciąg znaków)*	8:00
– kolejki na przejściach granicznych	PTK CENTERTEL GRANICA: Kolejki na przejsciach granicznych *(dowolny ciąg znaków)*	7:00
V. PROGRAM TV I CIEKAWOSTKI-SMS *CIEKAWOSTKI*		
– ciekawostki	CIEKAWOSTKI – SMS CIEKAWE: (Np.) W Australii urodzilo sie ciele z dwoma glowami *(dowolny ciąg znaków)*	11:30
– ciekawe programy TV	PTK CENTERTEL TV: Wybrane *(polecane)*, najciekawsze programy telewizyjne *(dowolny ciąg znaków)*	14:00
– cytat dnia	CIEKAWOSTKI – SMS CYTAT: *(dowolny ciąg znaków)*	14:00
VI. GIEŁDA-SMS *GIELDA*		
– tendencje giełdowe	GIELDA – SMS 25_czerwca_tendencja_malejaca;wzrosly_notowania:XXX_spolek,spadly:XXX,nie_zmienily_się:XXX	11:00
– statystyka giełdowa	GIELDA – SMS WIG: *(ciąg cyfr)*;zmiana: *(ciąg cyfr)*%_WIG20: *(ciąg cyfr)*;zmiana: *(ciąg cyfr)*%_WIRR: *(ciąg cyfr)*;zmiana: *(ciąg cyfr)*%_NIF: *(ciąg cyfr)*;zmiana: *(ciąg cyfr)*%_OBROTY_obroty biezace i poprzednie akcji bez obligacji (tys): *(ciąg cyfr)*;zmiana: (ciąg cyfr)%	12:00
– wskaźniki bankowe	GIELDA – SMS WIBOR_ od_jutra:XX,XX;1tydz:XX,XX;1mies:XX,XX;3mies:XX,XX;6mies:XX,XX_WIBID_ od_jutra:XX,XX;1tydz:XX,XX;1mies:XX,XX;3mies:XX,XX;6mies:XX,XX	16:00
– średni kurs NBP (część 1)	Srednie kursy NBP_(czesc_1)_24/06/99_1USD=X,XX PLN;zmiana:+X,XX%;1DEM=X,XXPLN; zmiana:+X,XX%;1GBP=X,XXPLN;zmiana:+X,XX%	15:00
– średni kurs NBP (cześć 2)	Srednie kursy NBP_(czesc_2)_24/06/99_1FRF=X,XX PLN;1CHF=X,XXPLN;zmiana:+X,XX%; 1EUR=X,XXPLN;zmiana:+X,XX%	15:00

* Godziny aktualizacji są przybliżone. Dostawcą informacji jest Polska Agencja Prasowa PAP S.A., która ponosi wyłączną odpowiedzialność za treść przesyłanych komunikatów. PTK Centertel Sp. z o.o. nie odpowiada w związku z tym za szkody wynikłe z opóźnień, zakresu informacji oraz nieścisłości w treści udostępnianego serwisu.

Wysyłanie i odbieranie krótkich wiadomości tekstowych w aparatach GSM

Model aparatu	Odczyt SMS	Edycja/wysyłanie SMS
ERICSSON PF 768	Wejdź do menu **Poczta** → **Odczyt Wiadomości** → **(YES)**	Wejdź do menu **Poczta** (YES) → wybierz **Wysyłanie wiadomości** (YES) → wybierz **Nowa** ✉ (YES) → wpisz wiadomość (YES) → wpisz **Numer:** (YES)
ERICSSON S 868	Wejdź do menu **Poczta (YES)** → odszukaj **Odczyt wiadomości (YES)**	Wejdź do menu **Poczta** (YES) → wybierz **Wysyłanie wiadomości** (YES) → **Nowa** (YES) → wpisz wiadomość (YES) → **Czy żądasz odpowiedzi?** (YES/NO) → pojawi się **WYSYŁANIE WIADOMOŚCI Podaj nr:** → wpisz **Numer:** (YES)
ERICSSON SH 888	Wejdź do menu **Poczta (YES)** → odszukaj **Odczyt wiadomości (YES)**	Wejdź do menu **Poczta** (YES) → wybierz **Wysyłanie wiadomości** (YES) → **Nowa** (YES) → wpisz wiadomość (YES) → **Czy żądasz odpowiedzi?** (YES/NO) → pojawi się **WYSYŁANIE WIADOMOŚCI Podaj nr:** → wpisz **Numer:** (YES)
ERICSSON PH 388	Wejdź do menu **Poczta (YES)** → wybierz **Odczyt wiadomości (YES)**	Wejdź do menu **Poczta** (YES) → wybierz **Wysyłanie wiadomości** (YES) → wybierz **Nowa** (YES) → wpisz wiadomość (YES) → **Podaj nr:** (YES)
Motorola 8900	Naciśnij klawisz **Menu** → wybierz **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Naciśnij klawisz **Menu** → wybierz **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** (OK) → Wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer:**
Motorola c160	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola c170*	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola c520*	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola cd160	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola cd920	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola M3188*	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola M3688	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola V3688	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
Motorola StarTAC	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Odebrane wiadomosci** (OK)	Wejdź do menu **Komunikaty** (OK) → **Edytor komunikatow** → wpisz wiadomość (OK) → **Wyslij komunikat** (OK) → **Podaj numer** (OK)
NOKIA 3210	Naciśnij klawisz **Navikey** → **Wiadomości** → **Skrzynka odbiorcza** → **Odczyt**	Wejdź do menu **Wiadomości** → wybierz **Wpisz wiadomości** → po wpisaniu wiadomości naciśnij klawisz Navi-Key **Opcje** i wybierz **Wyślij** (OK) → **Podaj numer:** (OK)
NOKIA 5130	Naciśnij klawisz Navi-Key → **Odczyt** lub w menu **Wiadomości (2)** wybierz podmenu **Skrzynka odbiorcza (1)** → **Odczyt**	Wejdź do menu **Wiadomości** (2) → wybierz **Wpisz wiadomości** (3) → po wpisaniu wiadomości naciśnij klawisz Navi-Key **Opcje** i wybierz **Wyślij** (OK) → **Podaj numer:** (OK)
NOKIA 6130	Naciśnij klawisz dialogowy **Odczyt** lub w menu **Wiadomości** (1) wybierz **Skrzynka odbiorcza** → **Odczyt**	Wejdź do menu **Wiadomości** (1) → wybierz **Wpisz wiadomości** (1-3) → po wpisaniu wiadomości naciśnij klawisz dialogowy **Opcje** i wybierz **Wyślij** (OK) → **Podaj numer:** (OK)
NOKIA 6150	Naciśnij klawisz dialogowy **Odczyt** lub w menu **Wiadomości** (1) wybierz **Skrzynka odbiorcza** → **Odczyt**	Wejdź do menu **Wiadomości** (1) → wybierz **Wpisz wiadomości** (1-3) → po wpisaniu wiadomości naciśnij klawisz dialogowy **Opcje** i wybierz **Wyślij** (OK) → **Podaj numer:** (OK)
NOKIA 8148i	Wejdź do menu **Wiadomości** (2) → **Odczytaj wiadomości** (2-2)	Wejdź do menu **Wiadomości** (2) → wybierz **Wpisz wiadomości** (2-3) → naciśnij **Opcja** → wybierz **Wyślij** (OK) → **Podaj numer:** (OK)
NOKIA 9000i	Naciśnij klawisz dialogowy **Read** lub w module komunikatora wybierz **View**	Tylko w module komunikatora!!! Wybierz klawisz **SMS** → po prawej stronie wybierz **Write message** (napisz wiadomość) → wpisz wiadomość → wybierz **Recipient** (odbiorca), a następnie **Enter number:** (wpisz numer) (OK) → **Send** (wyślij)
NORTEL 1822	Wejdź do menu **Wiadomości** (4) → **Czytaj** (1) (OK)	Wejdź do menu **Wiadomości** (4) → wybierz **Napisz** (2) → wybierz **Nowa** lub **Szablony** (OK) → wpisz wiadomość → naciśnij **OPCJA** → wybierz **Wyślij** (OK) → wpisz numer **Do:** (OK)
SAGEM DC 715	Wejdź do menu **WIADOM. (2)** → wybierz opcję ODCZ. WIAD (OK)	Wejdź do menu **WIADOM. (2)** (OK) → naciśnij **NAD. WIAD.** → wybierz **NOWA WIAD.** (1) lub **ZAPISANA (2)** (OK) → wpisz wiadomość (OK) → pojawi się **WIAD NADAWANIE** (OK) → pojawi się **ADRESAT** (wpisz numer odbiorcy) (OK)
SIEMENS C25	Wejdź do menu **Wiad.tekstowe** → naciśnij **Wybór** → odszukaj wiadomość → **Opcje** → **Czytaj wpis**	Wejdź do menu **Wiad.tekstowe** → naciśnij **Wybór** → wybierz opcję **Utwórz nową wiadom** → potwierdź **Wybór** → wpisz wiadomość → naciśnij (OK) → pojawi się **Koniec wprowadzania?** (Tak) → **Wyślij do:** wpisz numer (OK)
SIEMENS S6 Power	Wejdź do menu **POCZTA** → wybierz opcję **wiad** → potwierdź **WYBÓR** → wybierz daną wiadomość i potwierdź **WYBÓR**	Wejdź do menu **POCZTA** → wybierz opcję **wyślij tekst** → naciśnij **WYBÓR** → wybierz **nowa wiadomość** → wpisz wiadomość → naciśnij **>>** → pojawi się **koniec wprowadz?** → naciśnij (OK) → pojawi się **Wysłano do: proszę wpisać** → wpisz numer odbiorcy (OK) → naciśnij **wyślij**
SIEMENS S8*	Wejdź do menu **POCZTA** → wybierz opcję **wiad** → potwierdź **WYBÓR** → wybierz daną wiadomość i potwierdź **WYBÓR**	Wejdź do menu **POCZTA** → wybierz opcję **wyślij tekst** → naciśnij **WYBÓR** → wybierz **nowa wiadomość** → wpisz wiadomość → naciśnij **>>** → pojawi się **koniec wprowadz?** → naciśnij (OK) → pojawi się **Wysłano do: proszę wpisać** → wpisz numer odbiorcy (OK) → naciśnij **wyślij**
SIEMENS S11	Wejdź do menu **Wiadomości** → naciśnij **Wybór** → wybierz opcję **Wiad. tekstowa** → potwierdź **Wybór** → wybierz daną wiadomość i potwierdź **Wybór**	Wejdź do menu **Wiadomości** → naciśnij **Wybór** → wybierz opcję **Wiad. Tekstowa** → potwierdź **Wybór** → wybierz **nowa wiadomość** → wpisz wiadomość (OK) → pojawi się **Wysłano do: Proszę wpisać** wpisz numer odbiorcy (OK) → naciśnij **wyślij**

** aparat dostępny w ofercie POP*

Kolorowy świat ROAMINGU

Czas wakacji sprzyja wyjazdom zagranicznym. Abonenci sieci komórkowych nawet podczas najdalszych podróży mogą korzystać ze swoich telefonów dzięki usłudze roamingu międzynarodowego. W tym celu konieczne jest podpisanie odpowiednich porozumień pomiędzy operatorami.

Współpracę operatorów różnych systemów komórkowych ułatwiają ich międzynarodowe zrzeszenia. Najliczniejszą organizacją tego typu jest powstała w 1987 roku GSM Association (dawna nazwa GSM MoU), która ma swoją siedzibę w Genewie (PTK Centertel została oficjalnie jej członkiem w 1998 r.).

Według danych GSM Association, w 133 krajach na świecie działa obecnie ok. 330 operatorów systemu GSM w różnych pasmach radiowych: 240 w standardzie GSM 900, 40 operatorów sieci GSM 1800, 30 – GSM 1900 oraz 20 operatorów „dualnych" (przy czym liczba tych ostatnich stale wzrasta).

W wielu krajach (tak jak PTK w Polsce) operatorzy ubiegają się o przyznanie dodatkowego pasma radiowego, aby umożliwić swoim abonentom korzystanie z większego zasięgu poza miastem (GSM 900) lub po to, aby w większych aglomeracjach poprawić jakość połączeń (GSM 1800).

Analogiczne do GSM Association zrzeszenie mają

operatorzy sieci analogowych NMT. PTK Centertel została jego członkiem w 1994 r. W tym roku rolę przewodniczącego na konferencjach NMT MoU pełni Dyrektor Techniczny i członek zarządu PTK Centertel, Bertrand Le Guern.

Ostatnie konferencje GSM Association miały miejsce w Indiach i Helsinkach. Na spotkaniach, w których biorą udział osoby odpowiedzialne za roaming międzynarodowy, omawia się problemy operatorów (systemy billingowe, techniczne, nadużycia w roamingu itp.) oraz ich rozwiązania i sposoby polepszania jakości funkcjonowania usługi roamingu międzynarodowego.

Telefonia komórkowa – zwłaszcza w systemie GSM – rozwija się w ogromnym tempie. Co miesiąc wzrasta liczba operatorów: w pierwszej połowie tego roku działalność rozpoczęło 10 nowych sieci. Najszybciej telefonia przenośna rozwija się w Europie, tutaj też działa najwięcej operatorów. W krajach, gdzie ilość abonentów telefonii przenośnej jest duża (np. we Wło-

szech sięga kilkunastu milionów) posiadacze telefonów komórkowych mają do wyboru 3 lub więcej sieci. Na drugim miejscu pod względem ilości operatorów GSM jest Azja. Np. w Indiach powstało aż 39 sieci. Każda z nich obejmuje zasięgiem jedno lub najwyżej dwa miasta. Są to lokalne

sieci, które mają najwyżej po kilka tysięcy abonentów.

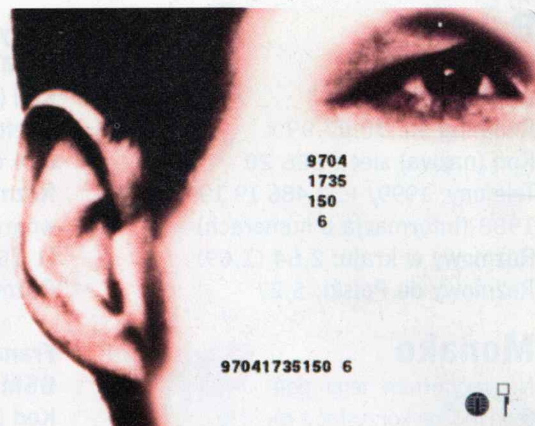
Cyfrowa telefonia komórkowa w USA i Kanadzie w standardzie GSM (PCS) 1900 zaczęła się rozwijać dopiero w latach 90. Pomimo swych zalet (dobra jakość, duża pojemność na terenach zurbanizowanych), nie rozwija się w takim tempie, jak np. w Europie czy Azji. Powodem jest duża konkurencyjność systemów analogowych, wciąż bardzo popularnych na kontynencie amerykańskim. Operatorzy sieci analogowych oferują niskie stawki za połączenia i mają duży zasięg, a sieci cyfrowe nie promują swoich usług aż w takim stopniu, jak np. operatorzy europejscy.

Roaming z cyfrowymi sieciami PCS jest możliwy na podobnej zasadzie, jak z sieciami GSM 900, jeśli posiadamy specjalny aparat trzyzakresowy, działający w pasmach częstotliwości 900, 1800 i 1900 MHz. Takie aparaty już wkrótce znajdą się w sieci sprzedaży PTK Centertel. Dla tych abonentów, którzy nie posiadają aparatu trzyzakresowego, istnieje możliwość tzw. „roamingu plastikowego". Wystarczy, że abonent sieci Idea Centertel przełoży swoją kartę SIM do aparatu, działającego np. tylko w paśmie 1900 MHz (telefony takie można będzie wypożyczyć).

Roaming międzynarodowy w systemie GSM to nie tylko „kosmopolityczna" usługa. Jest to także niezwykle kolorowy świat kart SIM. Każdy operator stara się, aby jego karty wyglądały atrakcyjnie i kolorowo. Niektórzy operatorzy zamieszczają na swoich kartach niezwykłe wizualnie projekty. Wszystkie karty, nawet te pochodzące z najbardziej egzotycznych krajów, wymieniane są przy okazji przeprowadzania testów technicznych, prowadzących do podpisania umów roamingowych. Część oryginalnych projektów (z licznej kolekcji ponad 110) prezentujemy obok.

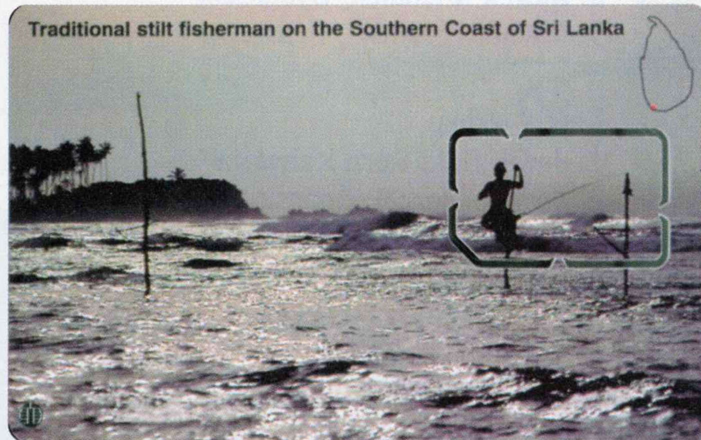
Agnieszka Bilska

Nowe roamingi w Idei

Belgia

KPN Orange
GSM 1800
Roaming od: 30.07.99 r.
Kod (nazwa) sieci: 206 20
Telefony: 1999, +32 486 19 1999 (BOK); 1988 (informacja o numerach)
Rozmowy w kraju: 2,64 (1,69)
Rozmowy do Polski: 5,27

Monako

Na terytorium tego państwa można korzystać z roamingu z sieciami francuskimi: **Bouygues Telecom i France Telecom (Itineris)**. Wszystkie połączenia, wykonywane na terenie Monako, rozliczane są zgodnie z taryfami operatorów tych sieci.

Bouygues Telecom
GSM 1800
Kod (nazwa) sieci: 208 20; BOUYGUES
Telefony: 614, 0660 614 614, +33 660 614 614 (BOK); 612 (informacja)
Rozmowy w kraju: 2,23 (0,75) wewnątrz sieci i z siecią stacjonarną; 2,30 (1,15) z innymi sieciami
Rozmowy do Polski: 3,34 (2,35)

France Telecom Mobile
GSM 900
Kod (nazwa) sieci: 208 01; ITINERIS
Telefony: 1 44 62 14 81, 01 44 62 14 81, +33 1 44 62 07 07 (BOK); 712, 711 (informacja)
Rozmowy w kraju: 2,61 (1,34)
Rozmowy do Polski: 4,23 (2,64)

Namibia

MTC
GSM 900
Roaming od: 10.08.99 r.
Kod (nazwa) sieci: 649 01; MTC
Telefony: 081 120 120, 0800 120 120, +264 81 120 120 (BOK); 081 120 120 (informacja o numerach)
Rozmowy w kraju: 1,08 (0,68)
Rozmowy do Polski: 9,61

Tajlandia

AIS
GSM 900
Roaming od: 9.08.99 r.
Kod (nazwa) sieci: 520 01; AIS
Telefony: 2 299 6440, +66 2 299 6011-12 (BOK); 001 (informacja o numerach)
Rozmowy w kraju: 1,39 (1,04)
Rozmowy do Polski: 6,70 (5,21)
Rozmowy przychodzące: 1,39 (1,04)

Ceny podane w nawiasach dotyczą połączeń w godzinach poza szczytem. Wszystkie opłaty za połączenia podane są w złotówkach. Należy do nich doliczyć 15% narzutu administracyjnego i podatek VAT (22%) od narzutu (czyli – w uproszczeniu – 18,3%). Podane stawki ustalają poszczególni operatorzy i mogą one ulegać zmianom. Szczegółowe i aktualne informacje na temat stawek poszczególnych sieci można także uzyskać pod numerami bezpłatnych infolinii i w Internecie (www.idea.centertel.pl; plik w formacie MS Excel).

ANKIETA CZYTELNICZA – LOSOWANIE NAGRÓD

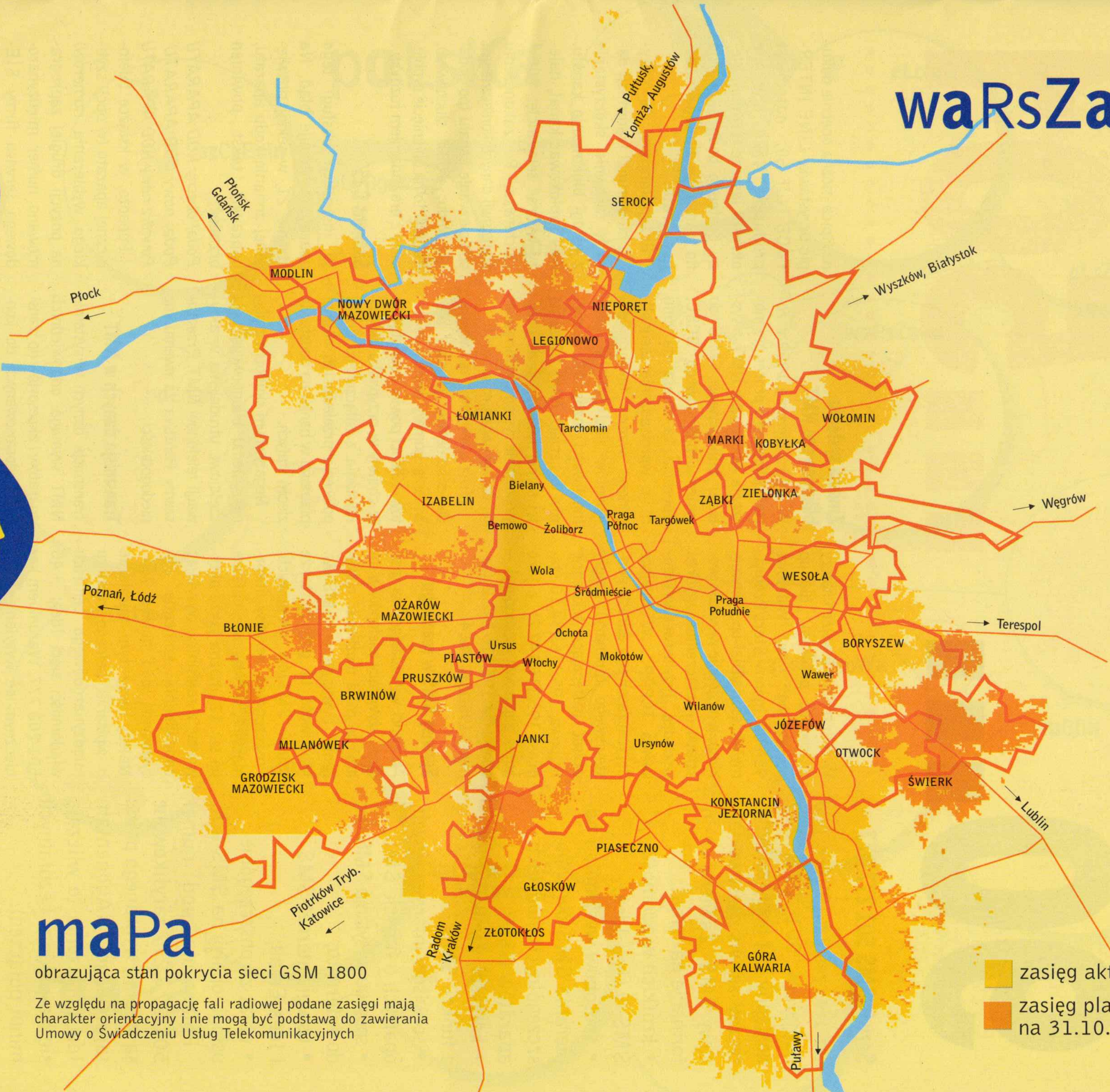
Wszystkim Czytelnikom, którzy wzięli udział w naszej majowej ankiecie, bardzo dziękujemy za wypełnienie i przesłanie formularzy. Chcielibyśmy, aby „Profil" jak najlepiej odpowiadał Państwa oczekiwaniom. Wyniki ankiety, a także licznie przez Państwa zgłoszone propozycje będą dla nas ważną wskazówką przy określaniu przyszłego rozwoju i planowaniu kolejnych numerów pisma. Wśród uczestników ankiety rozlosowaliśmy nagrody: zestawy POP, kasety wideo z filmami z „Kolekcji Stulecia" Warner Bros., a także zestawy firmowych gadżetów PTK Centertel. Dla wszystkich zdobywców nagród – poniżej zamieszczamy ich pełną listę – serdeczne gratulacje! Nagrody prześlemy pocztą.

Redakcja

Zestawy POP:
1. Jerzy Wójtowicz, Poznań
2. Marek Michałek, Bydgoszcz
3. Michał Fruziński, Pruszków

Kasety wideo:
1. Jacek Bąk, Góra Kalwaria
2. Leszek Merkel, Gdańsk
3. Magdalena Seduszewska, Brzoza
4. Bartłomiej Durda, Warszawa
5. Anna Korkosz, Warszawa
6. Józef Szyja, Tychy
7. Agnieszka Jasińska, Grodzisk Mazowiecki
8. Maciej Gierzyński, Gdańsk
9. Michał Sochaczewski, Warszawa
10. Grzegorz Grylewicz, Kraków

Zestawy gadżetów:
1. Dominik Brzeski, Łódź
2. Robert Tulwin, Tłuszcz
3. Ewa Delimat, Wrocław
4. Agnieszka Kruczek, Tychy
5. Ryszard Żakowski, Warszawa
6. Aneta Misiak, Szczecin
7. Dorota Lemiesz, Łódź
8. Andrzej Michalski, Poznań
9. Tomasz Lewartowski, Lublin
10. Teresa Tomasiak, Szczecin

maPa

obrazująca stan pokrycia sieci GSM 1800

Ze względu na propagację fali radiowej podane zasięgi mają charakter orientacyjny i nie mogą być podstawą do zawierania Umowy o Świadczeniu Usług Telekomunikacyjnych

90... ...501

Serwis SMS 501 277 277

Od 1 września 1999 r. pod numerem 501 277 277 dostępny jest nowy automatyczny serwis głosowo-faksowy SMS. Zawiera on informacje na temat:

- krótkich wiadomości SMS w sieci Idea;
- sposobów wysyłania i odbierania SMS-ów w poszczególnych modelach aparatów GSM;
- korzyści, wynikających z funkcji SMS;
- serwisów informacyjnych, opartych o funkcje SMS;
- sposobu wysyłania SMS-ów do Internetu;
- usługi Internet-SMS i Idea-Email;
- opłat za poszczególne usługi, oparte na SMS-ach.

Połączenia pod numer 501 277 277 taryfikowane są według wybranego planu taryfowego (Abonentom Idei połączenia te wliczają się do pakietu bezpłatnych minut połączeń).

Dostęp do Internetu

Uległy zmianie dotychczasowe adresy dostępowe serwera DNS Internet Technologies (od maja 1999 r. Internet Partners). W celu zmiany ustawień należy uruchomić program „dial-up networking" (w Windows 95/98: menu Start/Programy/Akcesoria/Dial-up Networking), a następnie we właściwościach połączenia wybrać zakładkę „Typy serwerów/Ustawienia TCP-IP". W miejsce dotychczasowego adresu podstawowego (primary) należy wpisać następującą sekwencję liczbową: 195.116.134.10 (zamiast 195.116.142.2), a jako adres zapasowy (secondary) – sekwencję 195.116.142.2 (zamiast 195.116.142.4).

Serwisy SMS w roamingu

Abonenci wyjeżdżający za granicę i używający telefonów w roamingu mają możliwość odbierania i wysyłania SMS-ów. Możliwość ta dotyczy także usługi SMS-ów grupowych. Poszczególne serwisy informacyjne, w tym nowe, opisane na str. 12, można także aktywować z zagranicy, wysyłając odpowiednią komendę aktywacyjną pod numer 777. Należy przy tym pamiętać o wpisaniu pełnego numeru międzynarodowego centrum wiadomości sieci Idea: +48 501 200 777. Warunkiem koniecznym do wysyłania i odbierania wiadomości z zagranicy jest aby sieć, z której korzystamy w roamingu, udostępniała funkcje SMS dla „gości" (rzadko się zdarza, aby było inaczej).

Zmiana systemu billingowego NMT

W dniu 2 sierpnia 1999 r. został zakończony proces przenoszenia Abonentów NMT z systemu billingowego CMIS do systemu billingowego BCSC. Operacja ta miała na celu m.in. wprowadzenie ujednoliconego wzoru faktury dla Klientów sieci NMT i Idea, możliwości rozliczania numerów w sieciach NMT i Idea na tej samej fakturze oraz przystosowanie systemu billingowego do wymagań roku 2000.

Wraz ze zmianą wyglądu dokumentów musiały ulec zmianie numery kont Abonentów. Klienci powinni odnotować te zmiany w przypadku nie korzystania z załączonego druku polecenia przelewu lub obsługi płatności w banku na podstawie zleceń stałych.

Negatywnym skutkiem zmiany systemu billingowego były częściowe utrudnienia w aktywacji telefonów NMT. Przepraszamy Państwa za ewentualne niedogodności.

Transmisja danych w NMT

Transmisja danych w systemie NMT wymaga odpowiednich aparatów i akcesoriów do transmisji, dostosowanych do konkretnego modelu aparatu. Spośród nowych aparatów NMT, dostępnych w sieci sprzedaży PTK Centertel, transmisję danych umożliwiają Benefon Spica oraz Nokia 650. Do Benefona Spica można obecnie dokupić przystawkę LINE INTERFACE LIF-60, natomiast producent Nokii 650 nie określił jeszcze terminu, kiedy dostępne będą akcesoria do transmisji dla tego modelu aparatu.

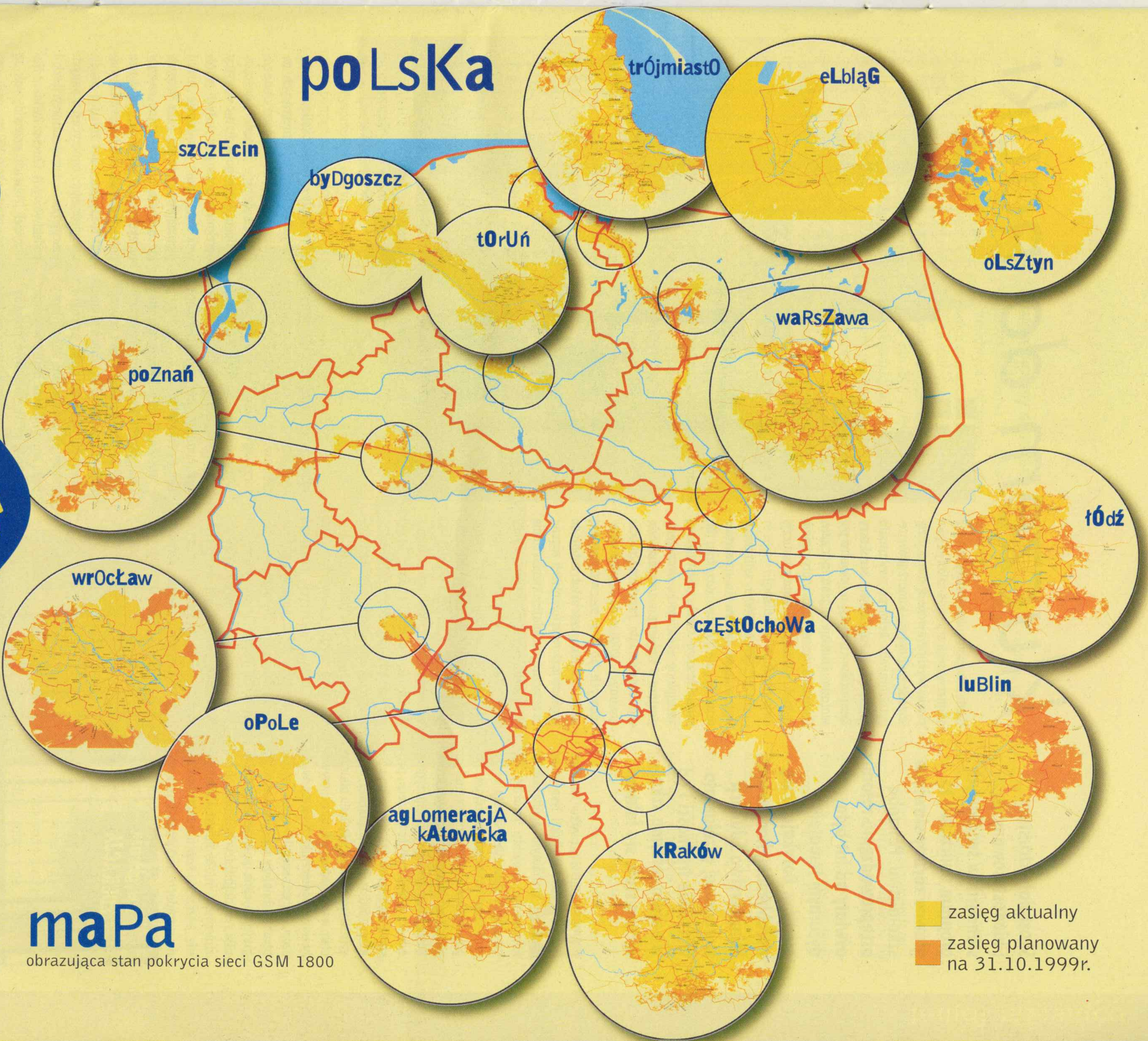
Przypomnijmy, że optymalne warunki transmisji danych zapewnia skorzystanie z usługi blokowania kanału. Aby zablokować kanał, należy wybrać sekwencję: *08# słuchawka. Po zakończeniu transmisji danych konieczne jest odblokowanie kanału (po podaniu kodu: #08# słuchawka). Pozwoli to na uniknięcie problemów z prowadzeniem rozmów.

Siemens C25

W instrukcji obsługi tego aparatu występuje błąd. Na stronie 21, w sekcji poświęconej zmianie kodu aparatu, poprawny tekst powinien brzmieć:

Podaj obecny KOD APARATU
Podaj nowy KOD APARATU
Powtórz nowy KOD APARATU

Ponadto, w książce telefonicznej aparatu (w opcji szybkiego wybierania numerów) na pozycji drugiej zaprogramowano numer międzynarodowego serwisu firmy SIEMENS: TICKET HOTLINE (+49 691 43 04 00). Aby uniknąć przypadkowego wybrania tego numeru, zaleca się zaprogramowanie na pozycji drugiej innego numeru.

maPa
obrazująca stan pokrycia sieci GSM 1800

Reforma kluczem do nauki

Skostniałe struktury i niedostosowany do standardów światowych program nauczania to główne zarzuty stawiane szkolnictwu. Potrzeba przeprowadzenia reformy oświaty od lat była dyżurnym tematem mediów. Borykające się z problemami finansowymi Ministerstwo Edukacji Narodowej przełamało wszystkie trudności i od września reforma szkolnictwa stała się faktem.

W UBIEGŁYM roku Ministerstwo Edukacji Narodowej zakończyło ogólnopolskie konsultacje projektu reformy. Do ustawy o systemie oświaty wprowadzono wówczas pierwsze poprawki, które wiązały się z nowym podziałem administracyjnym kraju. Równolegle trwały prace przygotowawcze nad opracowaniem podstaw programowych. Określano zakres wiedzy, jaką uczniowie będą musieli przyswoić, szkolono nauczycieli, a wydawnictwa opracowywały nowe podręczniki. Niestety, większość oficyn skarżyło się na krótkie terminy i należy się spodziewać, że przygotowane na wrzesień podręczniki w najbliższych latach będą zmieniane, może nawet kilkukrotnie. Jeszcze do końca roku trwać będą symulacje nad przyszłym systemem finansowania oświaty, ale już od pierwszego stycznia szkoły i placówki wychowawcze zostaną przekazane pod opiekę samorządów terytorialnych. Reforma wymusiła także stworzenie nowej struktury Kuratoriów Oświaty, a ponadto powołano Komisje Egzaminacyjne. Ustawy o systemie oświaty, szkolnictwie wyższym i karcie nauczyciela poddano nowelizacji.

OD STYCZNIA 2000 r. wdrażany będzie nowy system finansowania oświaty, ale już we wrześniu br. ośmioklasową szkołę podstawową zastąpiono sześciolatką oraz gimnazjum o trzyletnim toku nauczania. Kolejne lata przyniosą dalsze zmiany. W 2001 r. do szkół podstawowych po raz pierwszy pójdą dzieci w wieku sześciu lat, zatem do nieobowiązkowych zerówek zaczną uczęszczać pięciolatki. Przeniesienie na rodzimy grunt systemu, który funkcjonuje w większości krajów europejskich, wydaje się być zasadne, szczególnie w kontekście integracji Polski z Unią. Również od września 2001 r. absolwenci samodzielnych gimnazjów będą mogli przystąpić do egzaminu dojrzałości, który, jak zapowiadają przedstawiciele MEN, od roku 2002 będzie prowadzony według nowych zasad. Obok uczelni wyższych powstaną nowe typy szkół ponadgimnazjalnych, dzięki którym uczniowie będą mogli kontynuować naukę. Za pięć lat uczniowie nowych szkół zawodowych przystąpią do pierwszych egzaminów końcowych, a rok później naukę na średnim szczeblu ukończą absolwenci zreformowanych liceów. Chociaż harmonogram reformy jest bardzo napięty, jej autorzy są zdania, że zmiany będą wprowadzane zgodnie z planem. Oczywiście, wszystkie prace mają być monitorowane i na bieżąco oceniane przez MEN.

NA RAZIE jednak ciężar reformy spadł przede wszystkim na dyrektorów szkół podstawowych i powstałych gimnazjów. Do końca marca mieli oni określić liczbę uczniów, którzy po ukończeniu szóstej klasy będą kontynuować naukę w gimnazjach. W przygotowanych przez dyrektorów wykazach uwzględniono także dzieci uczące się w domach, realizujące indywidualny program nauczania czy też korzystające z pomocy pedagogów i psychiatrów na zajęciach wyrównawczych. Koniec marca był również terminem wyznaczonym dla samorządów, które miały określić lokalizację gimnazjów. Niestety, w niektórych regionach nie udało się dotrzymać założeń i decyzje zapadały jeszcze, w lipcu. Z tego powodu nie wszyscy dyrektorzy nowo powstałych placówek otrzymali nominacje przed piętnastym kwietnia i nie wszystkie arkusze organizacyjne zostały przekazane w terminie. Przed rozpoczęciem roku szkolnego MEN musiał rozdysponować miejsca pracy, uwzględniając nauczycieli i innych pracowników dotychczasowych szkół podstawowych. Chociaż Związek Nauczycieli Polskich przewidywał, że pracę utraci około 100 tys. osób, rzeczywistość nie okazała się aż tak dramatyczna, ale pracę straciło 13 tys. pedagogów.

Równe szanse

STRUKTURA oświaty, składająca się z trzech szczebli nauczania, nie jest

w Polsce czymś nowym. Podobny system funkcjonował niegdyś w II Rzeczypospolitej, a obecnie z powodzeniem sprawdza się w wielu krajach europejskich, a także w Ameryce, Australii i Azji. Taki podział pozwala dostosować organizację, programy i metody dydaktyczne do możliwości i oczekiwań uczniów. Jedną z zalet wprowadzanej struktury oświaty jest możliwość zmiany profilu kształcenia bez niepotrzebnego tracenia dodatkowych lat. To wyrównuje szanse pomiędzy wszystkimi uczniami, również tymi, którzy podjęli błędną decyzję.

SZKOŁA podstawowa jest pierwszym etapem w systemie edukacyjnym. Zadaniem nauczycieli będzie zachęcanie uczniów do poznawania świata i reguł nim rządzących, rozbudzanie ich twórczej i badawczej aktywności. Autorzy reformy uważają, że dzieci w szkołach podstawowych powinny nabyć umiejętności wyrażania swoich myśli, a nie, tak jak to było dotąd, „wkuwać" na pamięć regułki i definicje.

NOWA sieć szkół ma ułatwić kształcenie młodzieży mieszkającej na wsiach. Autorzy reformy liczą, że w przyszłości więcej dzieci z rolniczych rodzin zamiast szkoły zawodowej wybierze liceum i nastąpi wyrównanie dysproporcji w wykształceniu pomiędzy mieszkańcami miast i wsi. Do tej pory, jak wskazywały badania, 98% uczniów liceów wywodziło się z miast, podczas gdy dzieci wiejskie kończyły edukację na szkołach zawodowych lub technikach rolniczych. Tak naprawdę, tylko takie placówki znajdowały się blisko ich miejsca zamieszkania, a nie wszystkie rodziny było stać na kosztowną edukację dzieci w miastach.

GIMNAZJA rozpoczynające w tych dniach działalność mają wprowadzić uczniów w świat poszukiwań naukowych i systematyzować ich dociekania, uczyć samodzielności w podejmowaniu decyzji, również tych związanych z dalszą edukacją. Natomiast tzw. licea profilowane będą przygotowywały młodzież do kierowania własnym życiem i karierą.

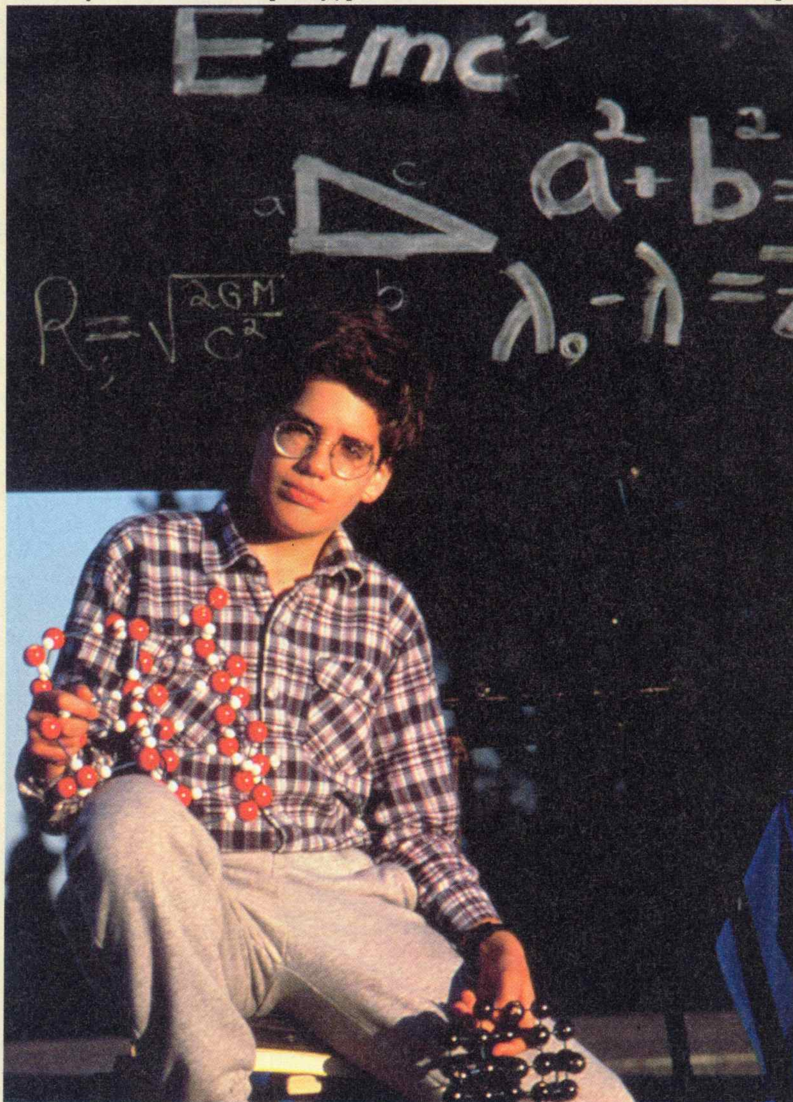
Nowe programy nauczania

PROGRAM nauczania w szkołach podstawowych realizowany będzie w dwóch etapach. Pierwszy ma polegać na zintegrowanym kształceniu, rozwijającym ciekawość. Nauczyciel ma być przewodnikiem, który spontaniczną motywację poznawania przekształci w świadomą. Prace dydaktyczne ma ułatwić możliwość elastycznego prowadzenia zajęć, bo na tym etapie ani uczniowie, ani nauczyciele nie będą ograniczeni ścisłymi godzinami lekcji. Na świeżym powietrzu, poza murami szkoły, dzieci będą poznawać otaczające je środowisko. Ponadto codziennie, zgodnie z zaleceniem MEN, uczniowie będą uczestniczyć w zajęciach ruchowych. Twórcy programu silny nacisk położyli na kształtowanie właściwych zachowań dzieci wobec zwierząt. Uczniowie w klasach od pierwszej do trzeciej poza pisaniem, czytaniem i liczeniem poznają podstawowe zasady żywienia, higieny oraz bezpieczeństwa, również na drodze.

ZGODNIE z rozporządzeniem MEN z dnia 15 lutego br., w szkołach dwujęzycznych (dwa języki wykładowe – polski i np. niemiecki) liczba godzin zajęć z języka obcego i polskiego będzie taka sama. Jeżeli natomiast język mniejszości jest zarazem jedynym językiem wykładowym, to w tygodniu będzie aż czternaście lekcji z tego przedmiotu. Szkoły, które zdecydują się wprowadzić do programu język dodatkowy, będą musiały zagwarantować uczniom klas I-III aż 9 godzin zajęć w tygodniu.

DRUGIM etapem nauki w szkole podstawowej będzie tzw. kształcenie blokowe, realizowane w klasach od IV do VI. Dzieci w wieku od 10 do 12 lat nabywają umiejętności obiektywnej samooceny, budzi się wówczas potrzeba przynależności do grupy, rodzą się pierwsze przyjaźnie. Zainteresowania uczniów, a przede wszystkim zdolność abstrakcyjnego myślenia, będą poprzez ćwiczenia i specjalne zajęcia szczególnie pielęgnowane przez pedagogów. W sferze wychowawczej najważniejszym zadaniem nauczycieli ma być nadzorowanie grupy, aby żadne z dzieci nie znalazło się poza nią. Pozycja outsidera może spowodować, że dziecko, pragnąc zwrócić na siebie uwagę, nawiąże niewłaściwe znajomości.

SYNTETYCZNO-ANALITYCZNY obraz świata, jaki ma poznać uczeń starszych klas nowej szkoły podstawowej, sprowadzono do trzech bloków. Pierwszy to niematerialny świat, który nie został stworzony przez ludzi, drugi blok to wytwory ludzkiej kultury (język, muzyka, sztuka, literatura oraz inne przedmioty humanistyczne), ostatnim natomiast jest świat techniki. O tym, czy zajęcia będą prowadzone w blokach, czy też w wyodrębnionych przedmiotach, decydować mają dyrektorzy placówek. Na pewno matematyka, religia i etyka będą wykładane jako odrębne przedmioty. MEN dla starszych klas szkoły podstawowej opracowało dwa ramowe programy nauczania. W pierwszym język polski, historia i nauki społeczne tworzą jeden blok, na drugi zaś składają się technika i informatyka. Liczbę godzin nauczania podano łącznie, a ich rozplanowaniem w ciągu trzech lat nauki zająć się mają dyrektorzy. W drugim programie MEN, wyodrębniając trzy bloki nauczania, ściśle określiło liczbę godzin lekcyjnych, jaka przypadać ma na każdą klasę. Autorzy programu połączyli historię z geografią; biologia, higiena i fizyka to blok drugi, trzeci natomiast składa się z muzyki, plastyki, techniki oraz informatyki. Obok tych przedmiotów, ujętych w blokach, wprowadzono tzw. ścieżki edukacyjne, które obejmują edukację prozdrowotną, ekologiczną, czytelniczą i medialną oraz wychowanie do życia w społeczeństwie. Mogą być one realizowane w ramach różnych przedmiotów bądź też jako osobne, kilkugodzinne zajęcia modułowe.

Gimnazjum – kolejny krok

W STAROŻYTNEJ Grecji miejsce, gdzie młodzież czynnie wypoczywała, uprawiając różne dyscypliny sportowe, nazywano Gimnazjum. Z czasem, niejako przy okazji, zaczęto wymieniać poglądy, prowadzić dysputy, odczytywano rozprawy filozoficzne, i tak oto plac sportowy przekształcił się w szkołę. W Polsce pierwsze gimnazja powstały w XVI wieku w Pińczowie oraz Gdańsku. Działały do II Rzeczypospolitej, a egzaminy, jakie wówczas zdawała młodzież, nazywano „małą" gimnazjalną i „dużą" maturą.

REFORMA oświaty ponownie powołała do życia gimnazja, do których uczęszczać będzie młodzież w wieku od 13 do 16 lat. Naukę w nowo utworzonych placówkach rozpoczęli czerwcowi absolwenci szóstych klas szkoły podstawowej oraz ci, którym się nie udało zdobyć cenzurki do klasy siódmej. W tym roku egzamin nie był warunkiem dostania się do gimnazjum, ale w nadchodzących latach nauczyciele zapowiadają sprawdziany. Dzięki nim ustalą poziom wiedzy uczniów, a to pozwoli im zaplanować ewentualne zajęcia wyrównawcze, które będą realizowane na tzw. godzinach dyrektorskich. Gimnazja mają obowiązek przyjąć wszystkich uczniów z terenu, na którym działają. Jeżeli rodzice wyrażą chęć, aby ich dziecko uczęszczało do innego gimnazjum, to jedyną przeszkodą może okazać się brak miejsc.

WYCHOWYWAĆ i uczyć samodzielności – to główne cele, realizowane w nowo utworzonych placówkach. Pedagodzy będą więc zachęcali swoich podopiecznych do działalności samorządowej, aktywnego uczestnictwa w organizacjach młodzieżowych oraz zajęciach pozalekcyjnych. Programy zostały tak skonstruowane, aby nauczyciele mogli zachować właściwe proporcje pomiędzy wpajaniem wiedzy, wychowywaniem a kształtowaniem i rozwijaniem wymaganych umiejętności. Duży nacisk położono na właściwe zachowanie uczniów wobec osób niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i etnicznych. W tym zakresie MEN zaleca bliską współpracę nauczycieli i rodziców, aby móc korygować ewentualne niewłaściwe postawy młodych ludzi. Autorzy reformy zapowiadają, że oprócz obowiązków uczniowie poinformowani będą o przysługujących im prawach. Ich egzekwowanie to kolejna lekcja, wprowadzająca młodzież w dorosłe życie społeczne.

NOWOCZESNE budynki, przestronne sale gimnastyczne, pracownie komputerowe, wyposażone w nowoczesny sprzęt, mają zachęcać uczniów do rozwijania zainteresowań i doskonalenia wiedzy, tak, by w wieku 16 lat podjęli świadomą decyzję, związaną z dalszą edukacją. Autorzy reformy mają nadzieję, że liczba uczniów, którzy podejmą dalszą naukę w liceach będzie rosnąć, i że na ten krok decydować się będą również pochodzący z terenów wiejskich absolwenci gimnazjów. Gimnazja mają więc być swoistym „przedszkolem" naukowym dla uczniów. Wprowadzą młodych ludzi w świat pojęć i terminów naukowych, i jeżeli pedagodzy wypełnią swoje zadanie, to każdy uczeń będzie mógł w szkole rozwijać swoje indywidualne zainteresowania. W gimnazjum każdy młody kandydat na naukowca zdobędzie tzw. wiedzę ogólną. Kontynuowane będą rozpoczęte w szkole podstawowej ścieżki tematyczne, ale program poszerzono o wiedzę z takich dyscyplin, jak filozofia, etyka, ekologia. Młodzi ludzie poznają także miejsce polskiej kultury na tle innych, a nawet nieobce im będą podstawowe wiadomości z zakresu obrony cywilnej.

Finansowe rachunki

POD KONIEC czerwca minister Mirosław Handke przedstawił w Sejmie przyjęte przez rząd sprawozdanie, w którym wymienił zagrożenia, jakie mogą spotkać reformę oświaty. Większość obaw ministra wiązać należy z brakiem dostatecznych funduszy. Czy pedagodzy poddadzą się zaleceniom MEN, nie otrzymując podwyżek pensji? Nauczyciele mogą tylko pozornie wprowadzać nowe programy. *W rzeczywistości będą uczyli tak jak dotychczas* – pisali autorzy raportu, zalecając podwyższenie dodatków funkcyjnych dyrektorom szkół nadzorującym wprowadzanie zmian. Ale nie tylko pensje dyrektorów powinny ulec zmianie, podkreślają twórcy raportu – *Bez choćby niewielkich podwyżek dla nauczycieli, trudno będzie doprowadzić do zmiany ich stosunku do reformy.*

W każdym województwie działają przy kuratoriach pełnomocnicy MEN ds. reformy oświaty. Poniżej podajemy ich telefony.

Województwo Dolnośląskie
Teresa Notz
(0-71) 40-63-43

Województwo Kujawsko-Pomorskie
Teresa Gólska
(0-52) 349-76-39

Województwo Lubelskie
Małgorzata Jadczak-Nowacka
(0-81) 532-92-81 w. 130

Województwo Lubuskie
Tadeusz Walczowski
(0-95) 721-53-70

Województwo Łódzkie
Dorota Szafran
(0-42) 636-03-85

Województwo Małopolskie
Teresa Kucińska
(0-12) 616-02-50

Województwo Mazowieckie
Anna Milewska
(0-22) 828-22-60

Województwo Opolskie
Grażyna Jurowicz
(0-77) 452-45-76

Województwo Podkarpackie
Henryk Górnik
(0-17) 852-47-10 w. 334

Województwo Podlaskie
Antonina Zastocka
(0-85) 741-59-02

Województwo Pomorskie
Elżbieta Lamparska
(0-58) 307-73-08

Województwo Śląskie
BożenaNiklińska
(0-32) 255-41-61 w. 432

Województwo Świętokrzyskie
Sławomir Meresiński
(0-41) 342-18-27

Województwo Warmińsko-Mazurskie
Irena Rubczeska
(0-89) 646-68-25

Województwo Wielkopolskie
Maciej Adamski
(0-61) 852-92-42

Województwo Zachodniopomorskie
Wiesław Chyłek
(0-91) 433-06-68

Informacje o reformie oświaty można także uzyskać bezpośrednio w MEN, tel.: (0-22) 629-00-59 oraz w Internecie pod adresem: http://www.men.waw.pl

AUTORZY reformy deklarowali, że gimnazja będą najlepiej wyposażonymi w pomoce naukowe szkołami, ale ów obraz kłóci się z brakiem funduszy na ten cel. Gminy, które są organami prowadzącymi szkoły, oczekiwały przyznania z budżetu państwa dodatkowych środków. Tymczasem tylko nieliczne otrzymały niewielkie dotacje, a w niektórych gminach zabrakło pieniędzy na dokończenie inwestycji szkolnych. Kolejny problem związany jest z pomysłem gminnych szkół zbiorczych i z dowozem do nich dzieci. Jeszcze nie wszystkie placówki oświatowe dysponują autobusami, chociaż od września 600 tys. uczniów miało być objętych programem dowozu do szkół. W tym roku przeznaczono na ten cel 40 mln zł. Zakup paliwa i obsługa pojazdów pochłoną co najmniej połowę tej kwoty, pozostałą część przeznaczono na zakup nowych gimbusów. Szacuje się, że w 2000 r. na dowóz dzieci do szkół rząd będzie musiał przeznaczyć 130 mln zł (50 mln zł będzie pochodziło z Banku Światowego, resztę natomiast pokryje rząd).

FUNDUSZY wciąż brakuje, a MEN liczy na pomoc bogatszych gmin i dlatego w samorządach często słychać głosy krytyki, a zwolenników reformy nie przybywa. Według sondażu, przeprowadzonego w czerwcu przez OBOP, aż 67% nauczycieli uważało, że reforma oświaty w odniesieniu do szkół podstawowych ma błędy i należy ją wstrzymać. Nieprzychylne opinie o projekcie zmian w szkolnictwie na poziomie średnim wyraziło 59% pedagogów. Zaledwie jeden na dwudziestu nauczycieli jest zadowolony zarówno z reformy, jak i z tempa wprowadzania zmian. Dyskusjom na temat reformy towarzyszył bałagan z podręcznikami. Pomimo wskazówek ministerstwa, wielu dyrektorów szkół zalecało zakup książek już w czerwcu. Zdaniem wiceministra, Ireny Dzierzgowskiej, *program gimnazjum jest tak pomyślany, że wręcz dobrze będzie, jeśli przez dwa pierwsze tygodnie września nauczyciele i uczniowie będą pracować bez książek.* Choć listę dopuszczonych przez MEN podręczników opublikowano w lipcu, to druk niektórych książek trwał jeszcze w sierpniu, a nawet we wrześniu.

Krzysztof Mich
foto: autor i BE&W

NAUCZYCIEL *doskonały*

Reforma oświaty to nie tylko zmiana struktury szkolnictwa, ale także, jeżeli nie przede wszystkim, nowe programy nauczania. Aby nauczyciele mogli wdrażać przygotowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej złożenia programowe, sami muszą poddać się szkoleniom.

UMIEJĘTNOŚĆ wyszukiwania informacji i praktycznego ich zastosowania zastąpiło bezmyślne „wklepywanie" na pamięć wzorów i regułek. Przygotowane przez MEN programy nauczania mają na celu wczesne i powszechne usamodzielnienie młodzieży. Nowe założenia programowe muszą być realizowane w oparciu o nowe metody dydaktyczne. Tymczasem ciągle jeszcze zbyt wielu nauczycieli odwołuje się w swojej pracy do przestarzałych metod nauczania i egzekwowania wiedzy od uczniów. Sytuację ma zmienić powołany w styczniu 1998 r. w MEN Departament Doskonalenia Nauczycieli. Pracę rozpoczęto od nowych regulacji prawnych – przygotowano projekty rozporządzeń, dotyczące placówek kształcenia (Kolegia Nauczycielskie), bibliotek pedagogicznych oraz kwalifikacji nauczycieli. Aby zapewnić realizację polityki oświatowej, MEN już dziś nadzoruje prace nad pilotażowymi programami, które są organizowane przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Centrum Metodyczne Pomocy Pedagogiczno-Psychologicznej i Ogólnopolskie Centrum Edukacji Niestacjonarnej. Oprócz tych instytucji działają wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli, powołano także tzw. koordynatorów wewnątrzszkolnego doskonalenia pedagogów.

Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

DBAĆ o odpowiednie wykształcenie specjalistów zajmujących się dokształceniem nauczycieli – to główne zadanie Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli. Pracownicy ośrodka nie tylko monitorują sytuację na oświatowym rynku pracy, ale także współpracują z podobnymi krajowymi i międzynarodowymi instytucjami. Ponadto opracowują standardy doskonalenia nauczycieli, organizują sieć placówek dokształcających oraz wspierają nowe pomysły pedagogiczne. CODN stworzono także z myślą o doskonaleniu umiejętności pedagogów, którzy mieli pracować w zagranicznych środowiskach polonijnych. Dzięki rozbudowanej strukturze ośrodka (funkcjonuje aż sześć pracowni: Informacji Pedagogicznej, Edukacji Zawodowej, Kadr Systemu Doskonalenia, Rozwoju Systemu Doskonalenia, Szkolnych Programów Wychowawczych i Języków Obcych), w tym roku zrealizowano już około 50 projektów i programów ogólnopolskich. Oczywiście w prace rozpoczęte przez CODN włączają się regionalne centra doskonalenia. Z programów wprowadzanych przez ośrodek na szczególną uwagę zasługują „Nowa szkoła" oraz „Kreator". Obydwa są dziś polecane przez MEN w broszurach poświęconych reformie. Pracownicy ministerstwa proponują, żeby program „Nowa szkoła" został wprowadzony powszechnie, tak aby punkty konsultacyjne programu działały przy wszystkich placówkach doskonalenia nauczycieli.

Edukatorzy

JUŻ OKOŁO 2,5 tys. osób ukończyło trwające od półtora do dwóch lat szkolenie i otrzymało tytuł edukatora (miano takie przewidziano w projekcie rozporządzenia o doskonaleniu nauczycieli). Nauczyciele, którzy spotkają się z doraźnym problemem pedagogicznym lub dydaktycznym, będą mogli zwrócić się z prośbą o pomoc właśnie do edukatorów. Edukatorzy są już zatrudniani w placówkach doskonalenia nauczycieli. Swe umiejętności zdobywali dzięki uczestniczeniu w programach finansowanych z funduszy Unii Europejskiej (np. PHARE) lub niektórych państw, np. rząd Szwajcarii opłacił szkolenia nauczycieli języka niemieckiego. Program TERM przygotowywał pedagogów do nowoczesnego zarządzania oświatą, SIERRA związany był z wiedzą o społeczeństwie i historią, natomiast szkoleniem IMPOVE objęto na-

Ogólnopolskie placówki doskonalenia nauczycieli:

- Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
  Al. Ujazdowskie, 00-478 Warszawa, tel.: 621-30-31
- Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN
  ul. Polna 46A, 00-644 Warszawa, tel. centrali: 825-44-51
  Dział wydawnictw, tel.: 825-83-15
  Dział szkoleń, tel.: 825-13-99
- Ogólnopolskie Centrum Edukacji Niestacjonarnej
  ul. Dominikańska 9, 02-738 Warszawa, tel.: 644-11-28
- Ośrodek Metod i Szkoleń Psychospołecznych
  ul. Rzymowskiego 36, 02-697 Warszawa, tel.: 843-19-95

uczycieli szkół zawodowych. Po ich ukończeniu, edukator nie tylko posiada fachową wiedzę z danego przedmiotu, ale także potrafi zaprojektować proces dydaktyczny, kierować i prowadzić kursy przy pełnym zrozumieniu całego procesu nauczania. Ukończyć szkolenie, następnie przeprowadzić kilka zajęć pod okiem doświadczonego specjalisty – taką drogę trzeba przejść, aby stać się samodzielnym edukatorem. Szkolenia prowadzone są w różnych krajach i kończąc je, można uzyskać następujące tytuły: teacher trainer, moderator, multiplikator itd. Ponieważ MEN dąży do tego, aby edukatorzy podnosili swoje kwalifikacje, już dziś mówi się o wprowadzeniu dla nich odnawialnych co kilka lat licencji.

EDUKATORZY pracujący w punktach konsultacyjnych będą współpracować nie tylko z wojewódzkimi koordynatorami ds. reformy, ale także z innymi placówkami doskonalenia. Na podstawie zebranych informacji opracowany będzie plan i zakres szkoleń. To właśnie w ośrodkach doskonalenia edukatorzy będą dzielić się swoimi doświadczeniami, prowadzić szkolenia, rozliczać się ze swojej działalności.

Uczyć i pomagać

PODSTAWOWYM celem działalności Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej jest szkolenie pracowników tego typu poradni. Ponadto centrum opracowuje metody diagnozowania i programy terapii niepełnosprawnych uczniów lub dzieci mających trudności w nauce, np. z powodu dysleksji, dysgrafii czy niedostosowania społecznego. O pomoc do tej placówki mogą się zwrócić nie tylko dzieci i ich rodzice, ale także nauczyciele i lokalne samorządy. Oprócz tego CMPPP pomaga także wybitnie zdolnym uczniom. Szczególną uwagę pracownicy ośrodka poświęcą najmłodszym, aby już na wczesnym etapie ich rozwoju zdefiniować ewentualne problemy. Publiczne poradnie tego typu świadczyć będą swoje usługi bezpłatnie, a ich opinie i wnioski dla placówek oświatowych będą wiążące.

ZAMOŻNI rodzice o pomoc mogą się zwrócić do placówek niepublicznych. Należy jednak pamiętać, że pracownicy tych ośrodków nie mają uprawnień kwalifikacyjnych, niemniej mogą oni diagnozować zaburzenia u dzieci i prowadzić terapię.

OGÓLNOPOLSKIE Centrum Edukacji Niestacjonarnej zostało przekształcone w placówkę o charakterze ogólnokrajowym dopiero na początku br. Głównym zadaniem instytutu jest działanie na rzecz rozszerzenia oferty programowej krajowego szkolnictwa. Do realizacji tego zadania został wytyczony Krajowy Ośrodek Rozwoju Programów Szkolnych, który podlega OCEN. W organizowanych przez ośrodek szkoleniach będą brać udział dyrektorzy szkół, którzy zdobytą wiedzę oraz otrzymane materiały przekażą podległym im nauczycielom.

Krzysztof Mich

foto: BE&W

Wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli:

Rzeszów, ul. Towarnickiego 3A, tel.: (0-17) 853-40-97
Gdańsk, ul. Hallera 14, tel.: (0-58) 341-93-73
Katowice, ul. Drozdów 21, tel.: (0-32) 205-29-15
Opole, ul. Głogowska 27, tel.: (0-77) 55-29-79
Białystok, ul. Złota 4, tel.: (0-85) 732-98-69
Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 9, tel.: (0-52) 349-31-50
Gorzów Wielkopolski, ul. Łokietka 23, tel.: (0-95) 720-56-06
Kielce, ul. Zgoda 7, tel.: (0-41) 364-35-29
Kraków, ul. Garbarska 1, tel.: (0-12) 422-43-81
Lublin, ul. Dominikańska 5, tel.: (0-81) 532-92-41
Olsztyn, ul. Głowackiego 17, tel.: (0-89) 533-09-31
Poznań, ul. Niepodległości 34, tel.: (0-61) 853-22-51
Wrocław, ul. Dawida 1A, tel.: (0-17) 67-70-20
Łódź, ul. Kopcińskiego 29, tel.: (0-42) 678-33-78
Szczecin, ul. Hoża 6, tel.: (0-91) 442-09-33
Warszawa, ul. Hoża 88, tel.: (0-22) 629-60-21

Pakt dla wsi

Jednym z głównych celów reformy oświaty jest podniesienie poziomu wykształcenia ludzi zamieszkujących tereny wiejskie. Polska nie może stać się w strukturach Unii Europejskiej jedynie zapleczem taniej, bo niewykwalifikowanej, siły roboczej.

TERENY wiejskie, które zajmują 93% powierzchni kraju, zamieszkuje blisko 15 mln ludzi. Co drugi rolnik zakończył swoją edukację na szkole podstawowej, a zaledwie jeden na pięćdziesięciu Polaków urodzonych na wsi kończy studia wyższe. Statystyki są więc alarmujące, zwłaszcza w odniesieniu do danych związanych z edukacją ludzi pochodzących z miast. Szkołę średnią kończy co trzeci mieszkaniec miast, podczas gdy na wsiach takie wykształcenie ma zaledwie 15% ludzi (w tym 28,4% ukończyło zasadnicze szkoły zawodowe). Nic więc dziwnego, że największe bezrobocie notowane jest właśnie na terenach rolniczych. Aż $^1/_3$ młodych ludzi ma tam poważne trudności ze znalezieniem stałej pracy. Prognozy nie są optymistyczne – bezrobocie rośnie, zamykane są kolejne zakłady pracy. W Unii Europejskiej niemal co trzeci właściciel gospodarstwa rolnego ma dodatkową pracę, podczas gdy w Polsce zaledwie co szósty.

NIE MOŻEMY pozostawić oświaty narodowej na dotychczasowym poziomie, bo przegramy wyścig z zamożnymi krajami świata. Nie możemy odebrać milionom młodych Polaków – zwłaszcza niestety mieszkającym poza dużymi miastami – szansy odnalezienia się w nowoczesnych strukturach gospodarczych. Na to żaden rząd, odwołujący się do zasad solidarności społecznej i narodowej, budujący wspólne dobro, nie może sobie pozwolić (...). Ta, reforma edukacji narodowej, reforma polskiej szkoły jest fundamentem naszej przyszłości – mówił 27 stycznia br. premier Jerzy Buzek na posiedzeniu Rady Konsultacyjnej ds. Reformy Edukacji Narodowej. Niespełna miesiąc później rozpoczęły się rozmowy rządu i związków zawodowych, które miały doprowadzić do zawarcia „paktu dla wsi".

JAK WYNIKA z badań socjologicznych, osoby o niskim wykształceniu nie dostrzegają potrzeby dalszej edukacji. Brak im odpowiedniej motywacji. Za swoje niewysokie dochody często muszą utrzymać kilka osób i trudno im wygospodarować fundusze np. na specjalistyczne kursy, dzięki którym mogłyby zmienić zawód. Brak chętnych do nauki na wsiach powoduje, że właściciele prywatnych szkół oraz firm organizujących różnego rodzaju kursy dokształcające wolą lokować ich siedziby w miastach. Nauka dzieci z rolniczych rodzin wiązała się dotąd z dodatkowymi wydatkami, ponoszonymi bądź to na internat, bądź na dojazdy. O internatach autorzy reformy na razie nie wspominają, ale autobusy, które mają dowozić dzieci do gimnazjów (tzw. gimbusy) już zrobiły zawrotną karierę w mediach.

KOLEJNYM problemem są przedszkola, których obecna rola w systemie oświaty jest w zasadzie znikoma. Autorzy reformy zapowiadają rozbudowę na wsiach dotychczasowej sieci tych placówek. W przedszkolach dzieci poddane są tzw. edukacji wczesnoszkolnej, a ma to zasadnicze znaczenie, gdyż wzorem krajów zachodnich także w Polsce do „zerówek" zaczną uczęszczać dzieci pięcioletnie. Obecnie o istnieniu placówek przedszkolnych decydują rady gmin, ale MEN nie wyklucza zmian w ustawie, które zobowiązałyby gminy do ich prowadzenia. Aby niezamożne samorządy nie zamykały tak ważnych dla reformy placówek, urzędnicy ministerstwa sugerują uruchomienie systemu finansowego wsparcia dla wybranych gmin.

JEDNYM z istotniejszych celów reformy jest upowszechnienie wśród młodzieży z rolniczych rodzin szkolnictwa na poziomie średnim i wyższym. Aż 3 tys. z planowanych 5 tys. gimnazjów ma powstać na terenach wiejskich. W okolicach słabiej zaludnionych ponad 30 gimnazjów obsługiwać będą jednocześnie dwie gminy – decyzje w tej sprawie podjęły już lokalne samorządy. Autorzy reformy zapowiadają, że nowo utworzone gimnazja oraz technika rolnicze będą mogły rozwijać swoją działalność i za trzy, cztery lata niektóre z tych placówek zostaną przekształcone w licea profilowane. Uczniowie tych szkół będą mogli zdobyć wiedzę zawodową, a edukację zakończą otwierającym im drogę na studia wyższe egzaminem maturalnym. Profile zawodowe szkół mają być tak dobierane, aby ich absolwenci nie mieli w miejscu swojego zamieszkania trudności ze znalezieniem pracy.

W NOWYCH programach licealnych duży nacisk położony jest na wiedzę ekonomiczną oraz informatyczną. Już w 1998 r. rozpoczęto realizację programu „pracownia internetowa w każdej gminie", na który przeznaczono 95 mln zł, a dodatkowe 30 mln ma trafić w tym roku do gimnazjów. Za te pieniądze zostaną założone dziesięciostanowiskowe pracownie komputerowe w 2480 placówkach oświatowych. Gminy natomiast poniosą ciężar finansowy, związany z budową i modernizacją obiektów szkolnych. Niestety, nie wszędzie znajdują się pieniądze na takie inwestycje. Coraz częściej słychać głosy krytyki. Wielu przedstawicieli samorządów uważa, że MEN wprowadzając reformę oświaty powinno przeznaczyć pieniądze na nowe inwestycje. Tymczasem urzędnicy ministerstwa w broszurce „Ministerstwo Edukacji Narodowej o edukacji na wsi" replikują: *Główne działania MEN w najbliższych latach będą polegać na wspieraniu realizacji zadań inwestycyjnych, wynikających z potrzeb reformy. Inwestycje oświatowe (w tym sportowe), mogą być w znacznym stopniu wspierane również przez inne resorty i instytucje, np. Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki.*

Krzysztof Mich
foto: BE&W

Tutaj znajdziecie Państwo wszystkie akcesoria dla każdego telefonu komórkowego.

MLINE

Hotline handlowców Mline: Warszawa

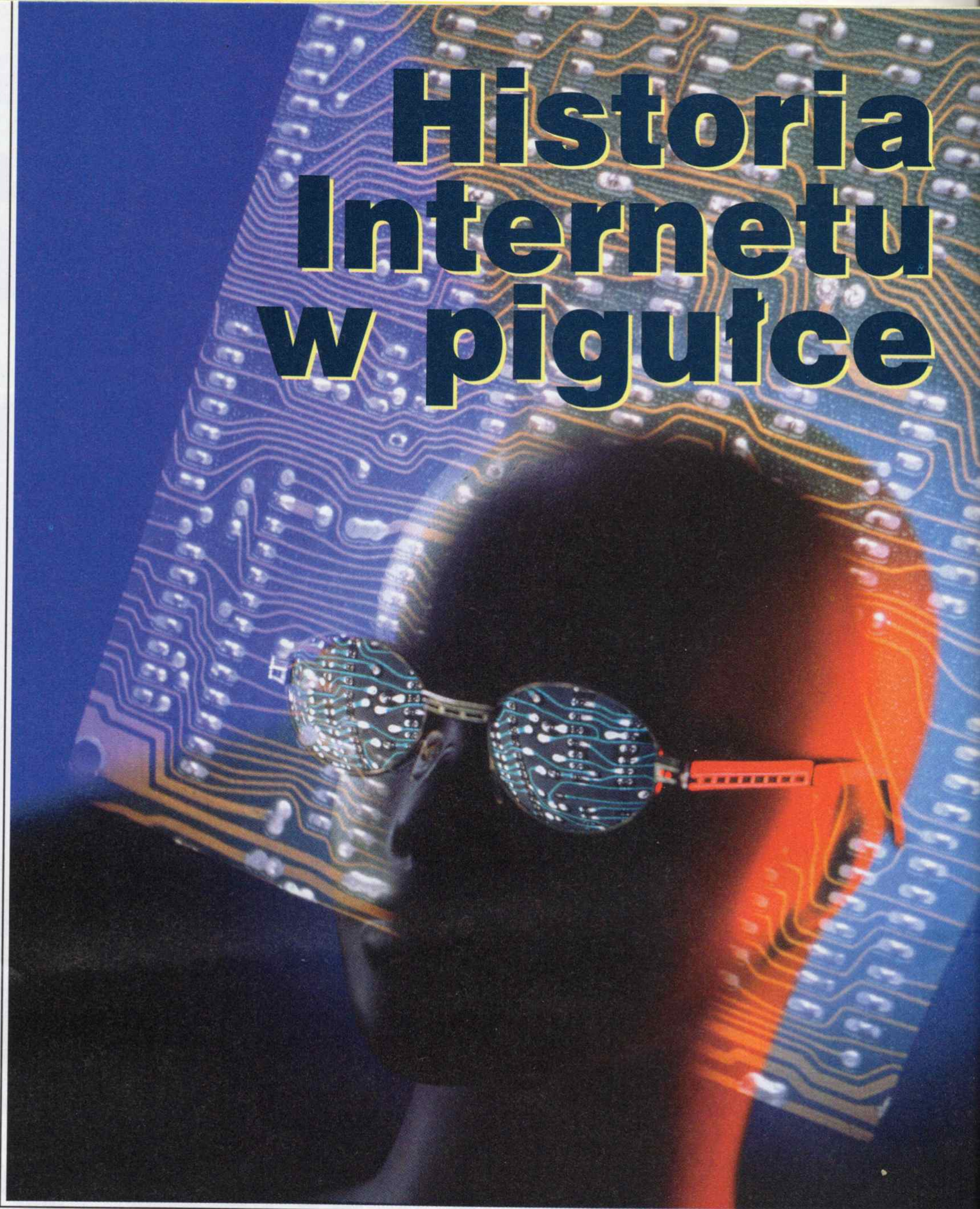
720 10 25

Nasze akcesoria dla markowych telefonów komórkowych wyróżniają się poprzez wspaniałą jakość i odpowiednią cenę. W tak prosty sposób można rozpoznać dobrą jakość. Z przyjemnością poinformujemy Państwa o lokalizacji najbliższego handlowca firmy Mline.

Nr.1 w akcesoriach do markowych komórek

MLINE®

Historia Internetu w pigułce

Internet zrobił zawrotną karierę: w ciągu jednej dekady z ciekawostki dla specjalistów stał się „dyżurnym" tematem w najpoważniejszych mediach. Z sieci, mającej służyć wojskowym strategom i czołowym ośrodkom badawczym w USA, wyrósł gigantyczny organizm, zapewniający informacje i rozrywkę milionom ludzi.

MŁODSI stażem internauci nieraz zadają sobie pytania: jak to się zaczęło? co było na początku? Cofnijmy się więc do „prehistorii" sprzed... kilkudziesięciu lat.

1957

TRWA zimna wojna. USA i Związek Radziecki toczą zaciekły bój o osiągnięcie technologicznej hegemonii. Rosjanie właśnie wypuścili w kosmos pierwszego sputnika, a propaganda komunistyczna odtrąbiła zwycięstwo nad „zgniłym Zachodem". W odpowiedzi amerykański Departament Obrony tworzy instytucję, mającą zajmować się strategicznymi projektami badawczymi, i nadaje jej nazwę ARPA (Advanced Research Projects Agency).

1962

PAUL Baran z Rand Corporation tworzy wraz z grupą współpracowników model sieci, opartej na wymianie pakietów danych. Informacje dzielone są na małe jednostki (pakiety), i przesyłane do odbiorcy w partiach. Projekt powstał na potrzeby wojska, ale z czasem legł u podstaw sieci jak najbardziej cywilnej, jaką jest Internet.

1969

POWSTAJE ARPANet – pierwsza zdecentralizowana sieć komputerowa (początkowo były w niej 4 komputery). Dlaczego zdecentralizowana? Amerykańskie umiłowanie demokracji miało tu niewielkie znaczenie. Stratedzy z ARPA doszli do wniosku, że jeżeli wszystkie łącza wychodzą z centralnego komputera, wystarczy zbombardować jeden obiekt, by sparaliżować cały system. Decentralizacja miała temu skutecznie zapobiec.

1970

ZACZYNA działać pierwsza wersja protokołu transmisji plików (FTP). Dziś dzięki FTP każdy internauta może przenieść dowolny plik z jednej z wielkich bibliotek oprogramowania na swój domowy komputer.

1971

RAY TOMLINSON wysyła pierwszą wiadomość e-mail przy pomocy programu o niezbyt wdzięcznej nazwie SNDMSG. Wiadomość przeznaczona była dla niego samego, odczytał ją na innym komputerze. Szybko okazało się, że poczta elektroniczna jest bardziej efektywna niż przesyłanie listów na papierze czy telegramów, przede wszystkim dzięki szybkości, nieformalności i braku instytucjonalnych pośredników. Według najnowszych szacunków, w 2000 r. ludzie wyślą łącznie 6 trylionów elektronicznych listów.

1973

SIEĆ komputerowa przekracza Atlantyk. Podłącza się do niej londyński University College i norweskie centrum radarowe Royal Radar Establishment. Wcześniej w sieci znalazły się czołowe amerykańskie instytuty badawcze i uniwersytety (MIT, Harvard, Stanford).

1974

W ARTYKULE wyjaśniającym działanie Protokołu Kontroli Transmisji (TCP) Vinton Cerf po raz pierwszy użył słowa „Internet". Sam protokół był udoskonalany: wydzielono część odpowiedzialną za adresowanie (Internet Protocol – IP) i drugą, odpowiadającą za podział informacji na tzw. pakiety, ich transmisję oraz powtórne złożenie w całość (TCP). Wszystkie komputery połączone ogólnoświatową pajęczyną zaczęły z czasem porozumiewać się w tym „języku".

1979

POWSTAJE Usenet (od User's Network), sieć w sieci, zrzeszająca grupy dyskusyjne. Zasada działania Usenetu jest podobna do poczty elektronicznej, z tym, że w wymianie in-

formacji bierze udział więcej osób i odbywa się ona w grupach tematycznych. Grupy te są w Internecie zhierarchizowane (np. skrót comp. sygnalizuje dyskusje o tematyce komputerowej, rec. oznacza rekreację, alt. – tematy „alternatywne" itd.). Obecnie liczba grup osiągnęła 50 tys. Poglądy wymieniane są na wszystkie możliwe tematy: od kaca (alt.hangover) do jazdy samochodami terenowymi (rec.autos.4x4).

1980

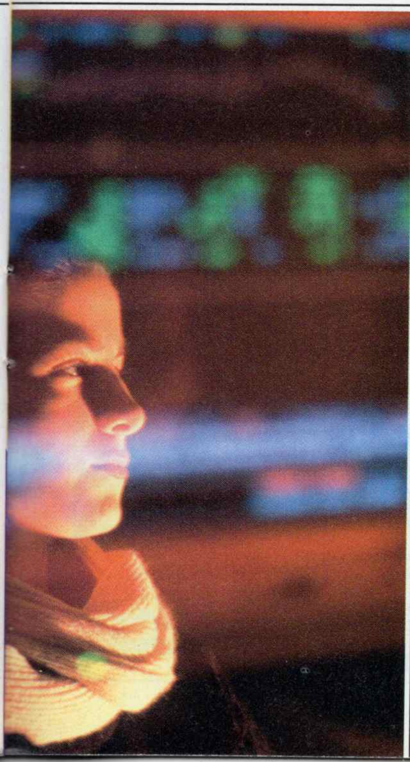
FRANCUZI uruchamiają Minitel, czysto tekstowy, komputerowy system wymiany informacji. Można przy jego pomocy sprawdzić, kiedy odjeżdża pociąg albo zamówić pizzę. Do użytkowania systemu wystarczają proste terminale, dostarczane przez operatora telekomunikacyjnego. Minitel szybko podbił serca Francuzów. Niektórych do dziś trudno przekonać, że Internet ma większe perspektywy.

1982

NIKOMU jeszcze nawet nie śnią się graficzne przeglądarki czy ikonki, ożywiane jednym kliknięciem. Aby pozbawić teksty monotonii, wprowadzono tzw. „smileys" albo „emoticons" (po polsku najczęściej zwane „buźkami"). Od tej pory wystarczyło użyć znaczka :-) żeby wyrazić swoje zadowolenie, lub ;-) by powiedzieć coś z przymrużeniem oka.

1984

NA POTRZEBY Internetu opracowano hierarchiczny system unikatowych nazw domenowych i protokół DNS (Domain Name System). Od tej pory każda domena adresowa musi być zarejestrowana na jednym z tzw. name servers (serwerów nazw). Protokół DNS umożliwia wymianę danych pomiędzy tymi serwerami.

1985

WILLIAM Gibson wydaje powieść sf „Neuromancer", w której po raz pierwszy pada słowo „cyberprzestrzeń". Od tej pory wszelkie wyrazy z przedrostkiem „cyber" robią szybką karierę.

POWSTAJE pierwsza domena komercyjna (adres zakończony na „.com"). Założyła ją firma Symbolics, producent sprzętu i oprogramowania niezbędnego do posługiwania się językiem komputerowym Lisp (nie zrobił kariery). Swą działalność rozpoczyna też America OnLine (AOL), obecnie największy komercyjny usługodawca internetowy na świecie.

1986

AMERYKAŃSKA Narodowa Fundacja Nauki tworzy sieć NSFNet. Pięć uniwersyteckich superkomputerów zostało połączonych siecią szkieletową o prędkości 56 kbps (taką przepustowość zapewnia obecnie modem analogowy). W 2 lata później wprowadzono szybkie łącza T1 o przepustowości 1,5 Mbps. Naukowcy z prowincjonalnych ośrodków nie musieli już pielgrzymować do renomowanych uczelni, by na miejscu zapoznawać się z wynikami najnowszych badań. Błyskawicznie rozszerzający się zasięg NSFNet sprawił, że nowa sieć stopniowo wypierała ARPANet, ostatecznie zlikwidowany w 1990 r.

1988

FIN JARKKO Oikarinen tworzy Internet Relay Chat (IRC), system, który umożliwia prowadzenie w sieci rozmów w czasie rzeczywistym w tzw. kanałach (ich nazwy poprzedza znaczek #). Swoje kanały mają w IRC-u mieszkańcy poszczególnych krajów, miast, a także rozmaici hobbyści.

1990

TIM BERNERS-LEE, pracownik szwajcarskiego instytutu fizyki CERN, zaczyna używać hipertekstu, systemu aktywnych odnośników, którego koncepcja legła u podstaw World Wide Web – ogólnoświatowej sieci komputerowej. Pierwotnie system ten miał ułatwić naukowcom szybkie docieranie do określonych problemów badawczych i „przeskakiwanie" od tematu do tematu. Sieć odnośników z czasem ogarnęła pliki graficzne i dźwiękowe, tworząc nowy, multimedialny wymiar Internetu.

1991

Z INICJATYWY grupy polskich naukowców uruchomiono pierwsze stałe połączenie internetowe z Warszawy do Kopenhagi linią dzierżawioną od TP SA. W 2 lata później w sieci pojawia się pierwsza polska strona WWW – witryna Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego.

1993

POJAWIA się Mosaic, pierwsza graficzna przeglądarka internetowa. W ciągu roku liczba użytkowników WWW wzrasta 3500-krotnie! Zasługę stworzenia Mosaic w największym stopniu przypisać należy Markowi Andreessenowi.

1994

DAVID Filo i Jerry Yang tworzą najsłynniejszy katalog zasobów internetowych – Yahoo. Na początku była to kolekcja odnośników, pozwalająca autorom efektywniej zajmować się własnymi hobby: golfem i zapasami sumo.

ODNOTOWANO też pierwsze przestępstwa internetowe. Matematyk Władimir Lewin z Petersburga włamał się do serwera oddziału Citibanku i „przerzucił" na własne konto 12 mln USD. Z kolei firma prawnicza z Arizony, Canter&Siegel, chcąc promować własne usługi związane z amerykańską loterią wizową, rozesłała ofertę na adresy wszystkich grup dyskusyjnych. Dało to początek zjawisku znanemu jako „spam". Mimo licznych prób wykluczania „spammerów" z sieciowej społeczności, nachalne oferowanie usług wątpliwej wartości pozostaje jedną z głównych plag Internetu.

1995

DEBIUTUJE przeglądarka Netscape Navigator, dzieło Marka Andreessena, wcześniej współtwórcy Mosaic. Netscape szybko opanowuje 70% rynku. Bill Gates, który początkowo nie doceniał Internetu, dochodzi do wniosku, że jest to medium XXI wieku. Microsoft zaczyna oferować wraz z każdą kopią Windows 95 własną przeglądarkę Explorer. Rozpoczyna się „wojna przeglądarek", która po paru latach będzie dostarczać zajęcia urzędom antymonopolowym, sędziom i prokuratorom.

POJAWIA się technologia Real Audio, pozwalająca na słuchanie muzyki i odbieranie audycji radiowych w czasie rzeczywistym.

1996

KONGRES i Senat przegłosowują, a prezydent Clinton podpisuje tzw. Communications Decency Act. Ustawa ta przewidywała grzywny do 100 tys. USD i karę więzienia do 2 lat za publikowanie w sieci materiałów o charakterze obscenicznym i pornograficznym. Internauci protestowali, powołując się na konstytucyjnie zagwarantowaną wolność słowa. W 1997 r. amerykański Sąd Najwyższy odrzucił Communications Decency Act. Pornografia w Internecie pozostała realnym, nierozwiązanym problemem.

1997

WRAZ z wielkim sukcesem gry „Quake" zaczyna się epoka gier online, dominacji rozrywki i komercji. W sieci transmitowane są na żywo koncerty, gwiazdy muzyki pop gawędzą z IRC-ownikami. Jak grzyby po deszczu powstają internetowe sklepy i supermarkety. Wielki sukces odnosi księgarnia Amazon.com. Do rangi wydarzenia roku w Internecie pretenduje szeroko reklamowany mecz szachowy: Gari Kasparow-komputer IBM Deep Blue. Poszukiwanie i wymiana informacji schodzą na dalszy plan...

1998-99

NIEMIŁOSIERNY tłok, panujący w Internecie, stał się na tyle poważnym problemem, że amerykańscy naukowcy podjęli pracę nad projektem o nazwie Internet 2. Na rzecz stworzenia niekomercyjnej, najnowocześniejszej technologicznie sieci, która sprostałaby potrzebom współczesnej nauki, z gigantami przemysłu komputerowego i agendami rządowymi współdziała 150 uniwersytetów. Najważniejsze zastosowania „drugiego Internetu" to: telemedycyna (operacje na odległość), wirtualne laboratoria badawcze i elektroniczne biblioteki. Czy sukces tego projektu ma oznaczać śmierć Internetu nr 1 z powodu niewydolności i przepracowania? Miejmy nadzieję, że technologia ułatwi także życie użytkownikom „starej", poczciwej sieci.

Paweł Piasecki

Internetowa wieża Babel

Trudno poruszać się po świecie technologii schyłku XX wieku bez – pobieżnej choćby – znajomości języków (a zwłaszcza angielskiego). Także korzystanie z zasobów Internetu staje się mniej ekscytujące, jeśli musimy ograniczać się wyłącznie do rodzimych stron www. Na szczęście z pomocą przychodzi... właśnie Internet.

WRZESIEŃ to miesiąc, w którym wiele osób podejmuje decyzję o wyborze kursu językowego na najbliższe półrocze czy nawet rok. Gdy myślimy o intensywnym trybie nauki – a tylko taki przynosi wymierne efekty – w grę wchodzą spore wydatki. Ważniejsze jest jednak ryzyko zmarnowania cennego czasu, jeśli wybór szkoły czy poziomu nauczania okaże się nietrafny. Warto zrobić wszystko, by to ryzyko zminimalizować. Cennych wskazówek dostarczy Państwu specjalny przewodnik, przygotowany przez magazyn „Spotlight" i udostępniony w sieci pod adresem „**www.spotlight.com.pl/szkoly/index.html**".

GRUPA ekspertów „Spotlight" przyznaje wybranym szkołom swoje rekomendacje – są one gwarancją, że wyróżniona placówka spełnia wszelkie wymogi organizacyjne i metodyczne. Interaktywną bazę danych można przeszukiwać pod kątem nazwy szkoły, miasta, wybranego języka obcego i dodatkowych wymagań (kursy specjalistyczne, egzaminacyjne).

SKORO o egzaminach mowa, warto zajrzeć na stronę „**www.perspektywy.com.pl/jezyki**". Staraniem „Perspektyw", pisma poświęconego edukacji, zgromadzono tam zestaw niezbędnych wiadomości o testach, jakie trzeba przejść, by uzyskać upragniony First Certificate albo Zertifikat Deutsch als Fremdsprache. Warto też zapoznać się z prezentacją instytutów kulturalnych, działających w Polsce. British Council, Goethe Institut, Instytut Francuski czy Instytut Cervantesa mają ogromne doświadczenie w dziedzinie kształcenia językowego, zapewniają dostęp do książek, filmów i muzyki. Internetowy przewodnik językowy „Perspektyw" obejmuje także bazę danych o szkołach i porady „Jak uczyć się języków obcych".

NIEKTÓRZY twierdzą, że jedynym naprawdę skutecznym sposobem na opanowanie języka obcego jest poznawanie go „na żywo" w kraju „pochodzenia". Tym, którzy planują w najbliższym czasie wyprawę do ojczyzny Szekspira, polecam skorzystanie przed podróżą z serwisu British Tourist Authority, czyli brytyjskiej instytucji promującej turystykę (**www.visitbritain.com**). Znajdziemy tam mnóstwo informacji o historii, kulturze i najciekawszych miejscach do zwiedzania, interaktywne mapy i panoramy, a także znakomity system wyszukiwawczy. Umożliwia on odnalezienie najlepszych szkół językowych we wszystkich regionach Wielkiej Brytanii. Najobszerniejszy chyba przewodnik po ponad tysiącu szkół, posiadających rekomendacje British Council (brak takiej autoryzacji powinien sprawić, że rozejrzymy się za innym kursem), znajduje się pod adre-

sem „www.englishinbritain.com". Bazę danych można przeszukiwać według nazwy placówki, regionu, miasta, typu kursu, jakiego potrzebujemy (np. Business English czy przygotowanie do egzaminów z certyfikatem uniwersytetu Cambridge).

Pomoce za friko

NIE WSZYSCY mają czas na kursy i zagraniczne wyjazdy. Właśnie dla osób najbardziej zapracowanych Internet może okazać się prawdziwym błogosławieństwem. Bardzo wiele ćwiczeń, quizów i testów językowych dostępnych jest on-line zupełnie za darmo. Jeden z największych zbiorów materiałów do samodzielnej nauki oferuje magazyn iT's (**its-online.com**). Za pośrednictwem iT's łatwo znaleźć tzw. penpals, czyli korespondencyjnych przyjaciół, można też zabrać głos na forum dyskusyjnym.

„OSTATNIĄ deską ratunku" dla tych, którym angielska gramatyka funduje iście piekielne męki jest czynne 24 godziny na dobę „centrum pomocy" (**www.eslcafe.com/help**). Na wszelkie trudne pytania odpowiada międzynarodowy zespół doświadczonych nauczycieli-praktyków.

OSOBY lubiące grzebać w słownikach będą zachwycone internetową witryną wydawnictwa Merriam-Webster (**www.m-w.com**). On-line można sprawdzić znaczenie nawet najbardziej osobliwych wyrazów, poznać przykłady ich zastosowania w zdaniach, synonimy itp. Dostępne są też rozmaite gry i quizy słowne.

JEŻELI mamy ochotę codziennie znajdować w naszej skrzynce e-mail nowe słowo angielskie i jego definicję, wystarczy zapisać się na listę A Word A Day (**www.wordsmith.org/awad/index.html**) Znajdziemy się wtedy w licznym gronie entuzjastów tej formy nauki: 190 tysięcy anglofilów z 65 krajów (na razie tylko 260 Polaków).

ROSNĄCĄ popularnością cieszy się ostatnio tzw. nauczanie na odległość. Internet jest wprost wymarzonym medium dla tej formy komunikacji: strony www z interaktywnymi testami i nagraniami dźwiękowymi, kontakt z nauczycielem za pośrednictwem poczty elektronicznej, kontakt z innymi studentami poprzez listę dyskusyjną lub chat room... czegóż chcieć więcej? Nic dziwnego, że na naszych oczach spełnia się idea wirtualnej szkoły językowej. Jeden z najciekawszych projektów tego typu realizuje hiszpańskie Centro Virtual Cervantes (**cvc.cervantes.es**).

ZNANYM od dawna sposobem doskonalenia znajomości języka obcego było słuchanie audycji radiowych typu BBC World Service. „Złapanie" odpowiedniej fali na przeciętnym odbiorniku radiowym nastręcza jednak sporo kłopotów. Dzięki stale ulepszanemu programowi Real Audio, pozwalającemu na odbieranie audycji z całego świata i słuchanie słowa mówionego lub muzyki w czasie rzeczywistym, Internet także i w tej dziedzinie jest zwiastunem przełomu (gdy zostanie rozwiązany problem ograniczonej przepustowości łączy telefonicznych, także transmisja obrazu stanie się chlebem powszednim).

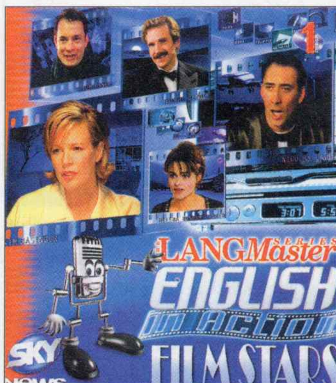
DO AUDYCJI serwisu światowego BBC można się „podłączyć" na stronie „**www.bbc.co.uk/worldservice/audio**". Obszerny przewodnik po transmisjach na żywo, stacjach radiowych i tv oraz wszelkich dostępnych w sieci materiałach dźwiękowych i wideo dostępny jest pod adresem „**www.timecast.com**".

INTERNET sprawdza się też znakomicie w roli otwartego przez całą dobę kiosku z gazetami. Regularne ich przeglądanie to pewna recepta na szlifowanie znajomości angielskiego, niemieckiego i francuskiego poprzez poznawanie nowego słownictwa z najróżniejszych dziedzin oraz – co nie mniej ważne – realiów społecznych i kulturowych. Internet pozwala zobaczyć szeroką panoramę zjawisk, które sprawiają, że język obcy staje się żywy i bliski. A o to przecież w jego nauce chodzi.

Paweł Piasecki

ENGLISH IN ACTION – FILM STARS

Nowa seria programów multimedialnych, doskonalących praktyczną znajomość angielskiego.

OPRÓCZ krążka zatytułowanego „Film Stars" (na zdjęciu), w serii znajdują się 3 inne płyty, poświęcone sławnym politykom, pisarzom i gwiazdom pop. Programy, opracowane przez Electronic Publishing Association we współpracy z brytyjską telewizją satelitarną Sky News, nie tworzą jednego zestawu – można je kupować osobno.

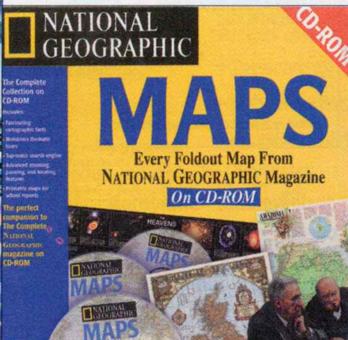
WSZYSTKIE programy oparte są na prostym założeniu: mają przybliżać język angielski w takim brzmieniu, jakie słyszymy na co dzień w telewizji, bez żadnych uproszczeń. Materiałem wyjściowym są wywiady, emitowane przez Sky News. Podczas gdy telewidz śledzi przebieg audycji tylko „na żywo", użytkownik programu „English in Action" może przesłuchiwać wybrane fragmenty dowolną ilość razy.

JAKIE ma jeszcze udogodnienia? Może czytać na ekranie to, co jest mówione, zapisać dowolną wypowiedź i pozwolić komputerowi sprawdzić, czy jest poprawna, a także nagrać zdanie i porównać swoją wymowę z oryginałem. Dysponuje też pełnym tekstem wywiadów i szczegółowym słownikiem. Dzięki temu, wszelkie niuanse wypowiedzi wielkich gwiazd współczesnego kina (m.in. Kim Basinger, Nicolasa Cage'a i Toma Hanksa) stają się czytelne i zrozumiałe.

„ENGLISH in Action" rozwija cenną umiejętność rozumienia ze słuchu, co w dobie wszechobecnej telewizji satelitarnej i kablowej ma bardzo praktyczny wymiar.

NATIONAL GEOGRAPHIC MAPS

Gratka dla miłośników podróżowania palcem po mapie i wszystkich, których fascynuje historia XX wieku.

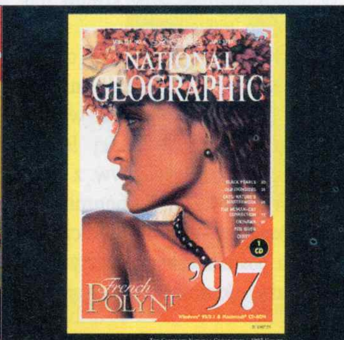
NATIONAL Geographic Society konsekwentnie buduje swój prestiż i potęgę. Od ponad 100 lat wydaje pismo, które stało się wzorem dla pokoleń reporterów i fotografów, a teraz, korzystając z ogromnego zasobu arcyciekawych tekstów i zdjęć, śmiało wkracza w erę cyfrową. Strony www National Geographic należą do najciekawszych w Internecie, z wielkim rozmachem przygotowywane są także publikacje multimedialne.

JEDNĄ z nich jest omawiany tu zbiór wszystkich 500 rozkładanych map, jakie pojawiły się w historii pisma. Słowo „mapa" nie oddaje sprawiedliwości tym perełkom sztuki kartograficznej, zazwyczaj dwustronnym, zawierającym mnóstwo informacji, rysunków i zdjęć. Mapy umożliwiają fascynującą podróż w czasie i przestrzeni: od świata Azteków do lądowania człowieka na Księżycu, od Alaski po Himalaje. Część programu zatytułowana „Kamienie milowe kartografii" pokazuje ewolucję, jaką przeszła ta nauka i sztuka zarazem: od linii, wytyczanych patyczkami czy muszelkami, do generowanych komputerowo obrazów.

„NATIONAL Geographic Maps" pomieszczono na 8 płytach (pierwsza to dysk instalacyjny i baza danych). Trochę niewygodne jest „przeskakiwanie" od krążka do krążka, na szczęście jednak pierwsza płyta umożliwia „podgląd" wszystkich map. W pakiecie jest też miły prezent: płyta z wszystkimi artykułami i zdjęciami z rocznika '97 pisma.

THE COMPLETE NATIONAL GEOGRAPHIC 1997 UPDATE

Jeden rok z „National Geographic": przedsmak tego, co daje pełna, 30-płytowa kolekcja.

PREZENTOWANA płyta jest właściwie uaktualnieniem wielkiego przedsięwzięcia, jakim była publikacja w wersji elektronicznej całej zawartości „National Geographic" od powstania pisma w 1888 r. do lat 90-tych naszego wieku. Nie każdy może sobie pozwolić na zakup 30 płyt (choć zapewniam, że warto – cena pakietu naprawdę nie jest wygórowana, biorąc pod uwagę objętość materiału i jego jakość). Bezsprzecznie jednak należy zaopatrzyć naszą cyfrową bibliotekę przynajmniej w jeden rocznik pisma.

CO ZNAJDZIEMY na krążku? Przede wszystkim ponad 300 artykułów, zilustrowanych 1600 zdjęciami (o tym, jak surowe są kryteria doboru fotografii do publikacji w „National Geographic" krążą legendy). Można też zobaczyć okładki i zapoznać się z tematyką wszystkich numerów pisma z lat 90-tych.

ODNAJDYWANIE potrzebnych informacji jest łatwe dzięki sprawnej wyszukiwarce. Przy przeglądaniu numeru przydają się funkcje: „zoom", „bookmarks" (zakładki), lista przeczytanych artykułów. Każdą stronę można wydrukować w wersji kolorowej bądź czarno białej.

Z PROGRAMU warto też przejść do serwisu internetowego „National Geographic", w którym publikowane są materiały uzupełniające drukowane edycje magazynu. Na podkreślenie zasługuje łatwość instalacji programu i stosunkowo niewielka ilość wymaganego miejsca na dysku. Słowem: same przyjemności!

LEKSYKON ZWIERZĄT – SSAKI

Kolejna udana propozycja wydawnictwa Albion, tym razem skierowana zarówno do dzieci, jak i dorosłych.

JESTEM pełen podziwu dla firm, które potrafią stworzyć pełnowartościowy produkt multimedialny, utrzymując cenę na bardzo przyzwoitym poziomie. Taką strategię od dłuższego już czasu prezentuje wrocławski Albion – „Leksykon zwierząt" nie jest przykładem odosobnionym.

ZAWARTOŚĆ albumu zaskakuje na plus. Często bowiem na okładce czytamy szumne zapowiedzi, natomiast sam krążek przynosi materiał ubogi i niedopracowany. „Leksykon" zawiera rzetelnie przygotowane informacje o obszarach występowania, budowie, odżywianiu, rozmnażaniu i cechach gatunkowych ssaków z całej kuli ziemskiej. Jakość prezentowanych w programie kilkuset zdjęć nie budzi zastrzeżeń, natomiast filmiki wideo są takie, na jakie pozwolił ograniczony budżet (dobrze, że z nich dla oszczędności nie zrezygnowano).

„LEKSYKON" ma wersję dla dorosłych i dla dzieci. W tej drugiej inaczej wygląda główne menu programu, są także zgadywanki polegające np. na dopasowywaniu zdjęć do wolnych miejsc na dużym obrazku. Ostatnią atrakcją leksykonu, o której chciałbym wspomnieć, jest dołączony przewodnik internetowy. Pozwala on wyruszyć w wirtualną podróż po parkach narodowych, ogrodach zoologicznych, muzeach przyrodniczych i ciekawych stronach www, poświęconych ssakom.

Recenzje: Paweł Piasecki

Idealne klimaty połączeń

Dzięki roamingowi
w sieci Idea
możesz przekroczyć
wiele granic* i klimatów
pozostając
w zasięgu.

Andora, Australia, Austria, Azerbejdżan, Bahrajn, Belgia, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Egipt, Estonia, Filipiny, Finlandia, Francja, Gibraltar, Grecja, Hiszpania, Holandia, Hong Kong, Indie, Indonezja, Irlandia, Islandia, Izrael, Jordania, Jugosławia, Katar, Liban, Litwa, Łotwa, Luksemburg, Makau, Malezja, Malta, Mauritius, Mołdawia, Monako, Namibia, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Rosja, RPA, Rumunia, Senegal, Singapur, Słowacja, Słowenia, Stany Zjednoczone Ameryki, Szwajcaria, Szwecja, Tajlandia, Tajwan, Turcja, Ukraina, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej, Zjednoczone Emiraty Arabskie.

Dużo mówisz. Mało płacisz

Bezpłatna Infolinia 0-800 123456, www.idea.centertel.pl

*Już ponad 110 operatorów w 63 krajach na 5 kontynentach współpracuje z siecią Idea

od do słowa

ZAINSPIROWAŁA mnie szkoła. Stara dobra socjalistyczna szkoła, w której po wakacjach nasza pani od polskiego zadawała zawsze ten sam temat wypracowania: jak spędziłeś(aś) wakacje. W zasadzie, jeśli ktoś miał starsze rodzeństwo, mógł kompletować zeszyty brata lub siostry i śmiało korzystać z ich letnich wspomnień. Oczywiście pod warunkiem, że piszący i przepisujący nie mieli tej samej nauczycielki. Z drugiej zaś strony, to znaczy z punktu widzenia pani od polskiego, czyli pedagoga, taki temat lekcji, a potem pracy domowej, zapewniał łagodne przejście od czasu wolnego do mniej wolnego. Postanowiłam sprawdzić, czy ten szkolny patent działa także po latach.

W TYM roku spędziłam wakacje inaczej niż zwykle. Po pierwsze, w przeciwieństwie do lat poprzednich, zaplanowaliśmy z mężem urlop. Nie tylko w lutym na papierze, bo szef kazał. Przysięgliśmy sobie przed ołtarzem naszego niegdysiejszego lenistwa, że albo pojedziemy, albo spalimy ołtarz. Gdyby doszło do spalenia, musielibyśmy na zawsze zrezygnować z urlopów, a tacy pracowici, to my znów nie jesteśmy. Nie było więc wyjścia. Po drugie, postanowiliśmy zmienić obszar naszych zainteresowań i zamiast jechać jak zwykle nad niepolskie ciepłe morze, wybraliśmy się na szlak naszej młodości, czyli w Bieszczady. Już sama myśl o tej wyprawie była szalenie podniecająca. Zaczęliśmy od wzruszających pytań: a pamiętasz... A skończyliśmy na standardowej kłótni: to dokąd wreszcie jedziemy?! Decyzja nie była łatwa, zwłaszcza, że jak wiadomo, urlopy w przeciwieństwie do wakacji raczej nie trwają dwa miesiące. Poza tym każde miejsce wydawało się tak samo atrakcyjne i tak samo pełne wspomnień. W Komańczy się poznaliśmy, w Skorodnem on tak pięknie grał na gitarze, w Cisnej był nie tylko deszcz, a w Wetlinie... Po długich bojach wreszcie zdecydowaliśmy – tylko do Wetliny.

OCHOCZO zabrałam się do pakowania. Oczywiście w przeddzień wyjazdu okazało się, że nasze „górskie" buty niestety nie nadają się już do użytku, ale przecież Bieszczady to nie Tatry, więc nie przejęliśmy się zbytnio tymi i innymi brakami w naszym ekwipunku. Nie takie przecież pokonywaliśmy trudności. Mój mąż dwa dni temu zwyciężył w negocjacjach z jednym z najtrudniejszych klientów, ja przekonałam wreszcie wydawcę do wydania mojej książki. Co tam jakieś Bieszczady. To nie problem, ale przyjemność. Poza tym przecież jedziemy samochodem, a nie „stopem" i będziemy spali w hotelu, a nie w namiocie. Zanuciłam więc „...na Połoniny, na niebieskie..." i spokojnie dopięłam walizkę.

PIERWSZY wieczór po przyjeździe spędziliśmy nad mapą. Trasa Ustrzyki Górne-Smerek wydawała się idealna na początek. Trochę nas poniosło. Na szczęście w porę przypomniałam sobie naszą ostatnią wizytę u znajomych, może nie tyle samą wizytę, ile awarię windy, która miała nas dowieźć do nich na piąte piętro. Uświadomiliśmy sobie, że w Bieszczadach nie ma wind i po krótkim namyśle zdecydowaliśmy się na wariant: tylko Połonina Wetlińska. Cóż to było za genialne posunięcie. Poszliśmy, weszliśmy, przeszliśmy, wróciliśmy. Pagóry tak samo piękne jak za dawnych czasów. A do tego pogoda – jak marzenie. I zajęło nam to niewiele ponad osiem godzin. Po raz kolejny okazało się, że nasz zdrowy rozsądek nie śpi. Dzięki temu, że zdecydowaliśmy się na krótszą trasę, uniknęliśmy noclegu gdzieś na szlaku, prawie uniknęliśmy drobnych poparzeń słonecznych i o własnych siłach (?) doszliśmy do bazy. Zdejmując nasze finezyjnie oblepione gliną obuwie sportowe, wydawaliśmy z siebie przedziwne pomruki – ni to z dumy, ni to ze zmęczenia. Jedno jest pewne. Żadne z nas nie rozwiązało sznurówek.

NASTĘPNY ranek wstał bardzo pochmurnie. Szczyty gór i co wyżej położonych chałup były spowite gęstą mgłą. Dlatego właśnie, bynajmniej nie z powodu straszliwego bólu mięśni, postanowiliśmy spędzić ten dzień nad okolicznym strumykiem. Zabraliśmy prowiant i rozłożyliśmy się w nadbrzeżnej kamiennej gęstwinie. Strumyk szemrał cicho, a my mogliśmy wreszcie omówić wszelkie nie cierpiące zwłoki sprawy, które „zostawiliśmy" w domu. Było cudownie. Lato otulało nas zewsząd troskliwie i ciepło. Czas płynął wolniej, niż woda. Rozmarzyliśmy się o tym wszystkim, co niemożliwe. Jednak w pewnej chwili zauważyłam, że w strumieniu dzieją się dziwne rzeczy. Nagle, tuż obok wielkiego, płaskiego kamienia, wynurzył się komputer. I zniknął. Parę metrów dalej zachlupotał telefon komórkowy, a przy brzegu radośnie pluskało się logo mojej firmy. Zaniepokoiłam się nie na żarty. Halucynacje? Ale niby skąd? Przecież nie od kanapek z szynką i niegazowanej wody mineralnej. Za dużo świeżego powietrza, czy co? Spojrzałam nieśmiało na męża.

...Widzisz ten telewizor? – powiedział. – Nawet w tym strumieniu są reklamy w trakcie filmu...

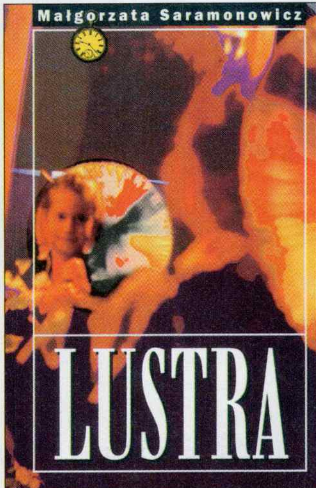
Popatrzyłam znowu na strumień. I tylko jedna rzecz przyszła mi do głowy: panta rei.

OSTATNIE wakacje spędziłam w Bieszczadach. Było bardzo fajnie. Pogoda też była bardzo fajna. Dużo chodziliśmy po pagórach. A kiedy się zmęczyliśmy, odpoczywaliśmy nad strumykiem. Rzuciliśmy palenie. Prawie zapomnieliśmy o pracy. To były bardzo udane wakacje. Po powrocie postanowiliśmy, że trochę zmienimy nasze życie. Żeby następne wakacje też były takie fajne. Albo jeszcze fajniejsze.

Małgorzata Węgrzecka

rys. M. Bruchnalski

M. Saramonowicz
LUSTRA
Wydawnictwo WAB

UDANY debiut Małgorzaty Saramonowicz sprawił, że wielu czytelników ze zniecierpliwieniem wypatrywało następnej powieści młodej pisarki. Podczas gdy już wkrótce ukażą się holenderskie i litewskie wydania książki *Siostra*, na półkach polskich księgarń już zagościła kolejna powieść Saramonowicz – *Lustra*.

LUSTRA to studium nad śmiercią, ale także nad życiem. Przewrotnie akcja powieści rozpoczyna się w 1998 r. od aktu drugiego. Wówczas czytelnicy poznają Ewę – bohaterkę książki – nieprzewidywalną kobietę u schyłku życia. Klucz do zrozumienia tej postaci kryje akt pierwszy. W roku 1938 Ewa jest jeszcze młodą dziewczyną, dziewczyną, która bardzo szybko zetknęła się ze śmiercią. Wychowywana przez wuja w rodzinnej aptece, była świadkiem wielu kontrowersyjnych dyskusji na temat eutanazji. Dzień po dniu obserwowała, jak jej podopieczne: Zofia, Gabriela i Irma na różne sposoby przygotowywały się do śmierci. *Lustra* – niemy towarzysz każdej z tych kobiet, dyskretnie milczący świadek ich życia i umierania. Eutanazja budzi wiele kontrowersji, a w powieści *Lustra* Małgorzata Saramonowicz podjęła próbę niekonwencjonalnego spojrzenia na ten problem.

N.R. Qubein
JAK BYĆ PRZEKONUJĄCYM
Amber

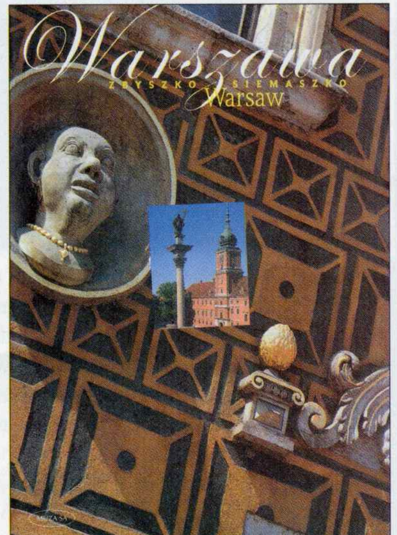
WYDAWNICTWO Amber przyzwyczaiło już czytelników do serii *Biblioteka ludzi sukcesu*, która co jakiś czas zasilana jest kolejnym fachowym poradnikiem. Tym razem ukazała się książka w całości poświęcona sposobom i taktykom przekonywania. Przekonywanie, czyli sztuka porozumiewania się, jest nieodłącznym elementem życia. W *Jak być przekonującym* znajdują się gotowe wzorce postępowania, które przenieść można zarówno do życia zawodowego, jak i prywatnego. Praktyczne wskazówki poparte są przykładami.

JAK PROWADZIĆ zebrania, rozmawiać przez telefon, jakich używać słów i gestów, czy też jak porozumiewać się z ludźmi z różnych środowisk o odmiennych światopoglądach? Na wszystkie te pytania wyczerpująco odpowiada autor publikacji, prezes kalifornijskiej firmy konsultingowej. Nido R. Qubein do perfekcji opanował techniki porozumiewania się, jest laureatem wielu prestiżowych nagród, przyznawanych zawodowym mówcom. Dzięki lekturze *Jak być przekonującym* można czerpać z jego doświadczenia i skutecznie komunikować się z ludźmi.

Z. Siemaszko
WARSZAWA
Muza

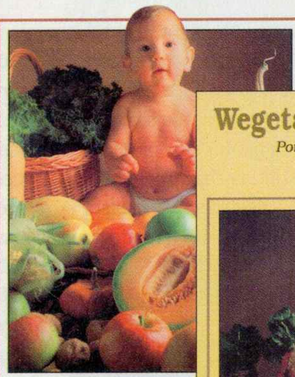
ZBYSZKO Siemaszko, fotografik-dokumentalista, od 1945 roku związał się z Warszawą. Rejestrował zniszczenia wojenne, odbudowę i wreszcie zmiany, jakim poddawało się miasto w ciągu ostatnich lat. Jak sam podkreśla – fotografowanie Warszawy to jego życiowa pasja. Prace Siemaszki zyskały światowy rozgłos, prezentowane były na licznych wystawach krajowych i zagranicznych. Nakładem wydawnictwa Muza ukazał się już czwarty, autorski album fotografika poświęcony Warszawie.

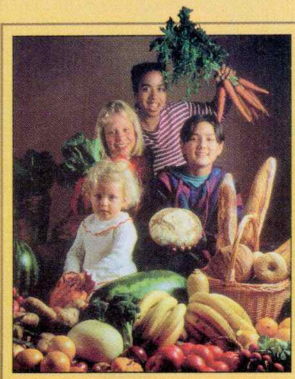

ZBYSZKO Siemaszko, spacerując dużymi pasażami i małymi, zapomnianymi ulicami, odkrywa zmienne oblicze miasta. Ukazuje Warszawę dumną i majestatyczną, hałaśliwą i nowoczesną. W albumie obok nastrojowych zdjęć parków, pałaców czy kamienic znaleźć można fotografie podpatrujące życie mieszkańców stolicy. Warszawa jest miejscem, gdzie spotykają się niemal wszystkie style architektoniczne, a Siemaszko umiejętnie wydobywa urok każdego z nich. Wydaje się, że nie ma w stolicy godnego uwagi miejsca, do którego nie dotarł Siemaszko ze swoim obiektywem. Album *Warszawa* to zbiór wspaniałych zdjęć opatrzonych krótkim, rzeczowym komentarzem w języku polskim i angielskim.

S. Yntema
PORADNIK DLA RODZICÓW
Wydawnictwo Ravi

WEGETARIANIZM – to słowo w ostatnich latach często przewijało się przez media, które, jak z rękawa, sypały nierzadko sprzecznymi informacjami. Okres szumu wokół tego stylu życia, bo przecież wegetarianizm to coś więcej niż tylko niejedzenie mięsa, należy już do przeszłości. Nie oznacza to, że wegetarianizm nie budzi już zainteresowania ludzi. Piętrzą się pytania na temat alternatywnego sposobu odżywiania, szczególnie w kontekście wpływu bezmięsnej diety na rozwój dzieci. Książki *Wegetariańskie niemowlę* i *Wegetariańskie dzieci* Sharon Yntema niewątpliwie rozwieją wiele wątpliwości.

AUTORKA sama wychowała się w wegetariańskiej rodzinie, a w 1978 r. pracowała jako specjalistka ds. rozwoju dzieci w Radzie Rozwoju Dziecka i Ośrodku Dziennym w Ithaca w stanie Nowy Jork. W swoich pracach zawarła wiele cennych informacji dotyczących żywienia kobiet w ciąży i kobiet karmiących, diet dla niemowląt oraz starszych dzieci. Jej własne opinie i obserwacje poparte są zaleceniami Akademii Nauk. Obok istotnych kwestii, związanych z prawami zwierząt, naturalną żywnością czy ochroną środowiska Sharon Yntema w swoich publikacjach zawarła także szereg praktycznych porad na temat przyrządzania wegetariańskich posiłków.

Recenzje: Agnieszka Guzek

MATRIX

reż. Andy i Larry Wachowski

BOHATER, który ma uratować całą ludzkość to zgrany banał, ale realny świat, który okazuje się być iluzją, to dość frapujący pomysł. Połączono te idee i stworzono niezapomnianą historię. Na początku pracowano nad komiksem, ale kiedy opowiadanie zaczęło się rozrastać, a wątki mnożyć, zdecydowano się na film fabularny.

MATRIX, zdaniem krytyków, to pierwszy film XXI wieku. Opowiada o świecie rządzonym przez komputery, nieuniknione więc było tworzenie go przy pomocy najnowocześniejszych technik komputerowych. I one to właśnie sprawiają, że film jest dziełem znacznie wykraczającym ponad kinową przeciętność. Fabuła i gra aktorów z Keanu Reevesem na czele pozostawiają wiele do życzenia, ale głównym atutem filmu są przecież doskonałe zdjęcia i efekty specjalne. Obraz braci Wachowskich jest niczym nowoczesny komiks, w którym wszystko się rusza, i to w jakim tempie!

ASTERIX I OBELIX KONTRA CEZAR

reż. Claude Zidi

PODCZAS gdy w Stanach Zjednoczonych Batman i Superman są ulubionymi bohaterami komiksowych opowieści, we Francji od lat popularnością cieszą się Asterix i Obelix. Amerykański show biznes słynie z eksperymentów. Bardzo szybko dostrzeżono tam korzyści płynące ze sławy komiksowych postaci i zainwestowano w wysokobudżetowe produkcje kinowe. Wzorem kolegów zza oceanu, Francuzi również przenieśli swoich ulubieńców na ekran z tą jednak różnicą, że zamiast filmów aktorskich produkowali animowane. Kraj nad Loarą przywiązany jest do narodowych tradycji, a komiksy panów Uderzo i Gościnnego traktowane są tam jak dobro narodowe. Ale czasy się zmieniają, potrzeby widzów także, i wreszcie Asterix i Obelix zostali bohaterami najbardziej aktorskiego, wysokobudżetowego (kosztował 50 mln dolarów) filmu. Zaangażowano znane europejskie gwiazdy (Gerard Depardieu, Christian Clavier, Roberto Benigni) i zrobiono obraz, który momentalnie stał się hitem w całej Zachodniej Europie. Niestety, twórcy filmu nieco strywializowali inteligentny humor komiksowej wersji, ale nie da się przecież wszystkiego pogodzić. *Asterix i Obelix konta Cezar* to wspaniały film dla całej rodziny.

FUKS

reż. Maciej Dudkiewicz

POLACY nie gęsi, też swój rozum mają. Do grona inteligentnych reżyserów niewątpliwie zaliczyć można Macieja Dutkiewicza, który doskonale się orientuje, co w światowym popularnym kinie piszczy. Nie tylko wie, co zainteresuje polskich widzów, ale także zdaje sobie sprawę z ograniczeń, przede wszystkim finansowych, twórców filmowych w kraju. Dutkiewicz nie próbuje więc na siłę naśladować zachodnich producentów wysokobudżetowych filmów, tylko w rzetelny i sprawny sposób adaptuje na rodzimy grunt inne, typowo amerykańskie gatunki. Debiut reżysera – *Nocne graffiti*, sensacyjny film z podtekstami, okazał się kasowym sukcesem.

FUKS, komedia romantyczna z sensacyjnymi wątkami, to nowy obraz Macieja Dutkiewicza. Film zrealizowany zgodnie z obowiązującym w Ameryce schematem tego gatunku osadzono w polskich realiach. Niewątpliwym atutem obrazu są wspaniałe kreacje aktorskie Macieja Stuhra, Adama Ferency oraz Janusza Gajosa. Na uwagę zasługuje także Agnieszka Krukówna, która w *Fuksie* pokazuje, że jest niezwykle atrakcyjną kobietą i oczywiście utalentowaną aktorką.

NOTTING HILL

reż. Roger Michell

SCENARZYSTA Richard Curtis doskonale znany jest polskiej publiczności. To właśnie on jest autorem scenariusza do największego w historii brytyjskiej kinematografii hitu pt. *Cztery wesela i pogrzeb.* Hugh Grant stworzył wówczas niezapomnianą kreację aktorską, a teraz ma szansę zrobić to ponownie, ponieważ scenariusz do *Notting Hill* napisano specjalnie z myślą o nim.

NOTTING HILL to kolejna komedia romantyczna. On, typowy Anglik, zakochuje się w ponętnej Amerykance. Oczywiście bohaterów więcej dzieli niż łączy, bo co ma wspólnego skromny księgarz z gwiazdą filmową? Takie uczucie musi i jest wystawione na próbę, i to w każdej minucie filmu. Wszystkie zabiegi twórców zmierzają do jednego – film ma podobać się widzom. I podoba się, bo kto nie lubi romantycznych komedii, szczególnie wówczas, gdy u boku Granta zobaczyć można samą Julię Roberts.

Recenzje: Andrzej Ignatowski

foto: BE&W

LADY PANK
Koncertowa

AŻ TRUDNO uwierzyć, że *Koncertowa* to pierwsza w tak długiej karierze zespołu płyta „live". Muzycy, którzy dziś tworzą Lady Pank, doskonale potrafią grać na żywo przed licznie zgromadzonymi słuchaczami. Zresztą nie tylko wiedzą, jak grać, ale także co zagrać, aby publiczność bawiła się tak dobrze, jak muzycy. Na płycie przebój goni za przebojem. Taki zestaw utworów nie jest przypadkowy. Koncertowe albumy większości popularnych artystów składają się niemal wyłącznie z przebojów. W końcu to dla tych hitów ludzie przychodzą na koncerty i kupują tego rodzaju płyty.

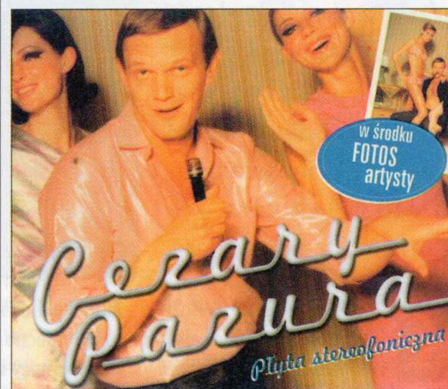

SZWAGIERKOLASKA
Kicha

ZACHĘCONY sukcesem poprzedniej płyty zespół Szwagierkolaska przygotował, według podobnej receptury, kolejny album. *Kicha* to uliczny klimat, czy też ujmując rzecz inaczej, wielkomiejski folklor. Tym razem Szwagrowie nie ograniczyli się tylko do twórczości Grzesiuka i na albumie znaleźć można ich własne, sympatyczne w brzmieniu, pomysły. *Kicha* to poprawna, przyjemna płyta, która ma jednak pewną skazę. Nie ma w niej tej świeżości i radości z grania znanych słuchaczom z poprzedniego krążka. To powszechny problem nie tylko w muzyce, ale i w filmie. Kontynuacje pomysłów, które odniosły sukces prawie nigdy nie dorównują pierwowzorom.

CEZARY PAZURA
Płyta stereofoniczna

ŚPIEWAĆ każdy może, trochę lepiej lub trochę gorzej – tak „jęczał" przed laty w opolskim amfiteatrze Jerzy Stuhr. Wybitny aktor i marny piosenkarz nigdy nie rozpoczął wokalnej kariery i nie nagrał żadnej płyty, nawet monofonicznej. Za to płytę i to stereofoniczną nagrał Cezary Pazura. Rzesze fanów doceniły talent aktorski Pazury, pytanie tylko, czy spodoba im się Pazura-piosenkarz?

PŁYTA stereofoniczna to taka próżna fanaberia aktora. Kiczowatą muzykę uzupełniają teksty, których autorzy co rusz puszczają oko do słuchaczy. Nie brakuje też na krążku sporej dawki autoironii. Płyta miała rozśmieszać, ale tak naprawdę jest nijaka, ani to Monty Python, ani Jaś Fasola. Mimo to album spodobał się wielu osobom, choć są też tacy, którzy po jego przesłuchaniu zapamiętali tylko jedno zdanie. Zdanie Olafa Lubaszenki, skierowane do Pazury: *Czarek, może ty już nie śpiewaj.*

RÓŻNI WYKONAWCY
Naj 1999

TA SKŁADANKA reklamowana jest jako zestaw największych polskich hitów 1999 r., choć przecież do końca roku jeszcze daleko i na pewno na listach zagości niejeden nowy przebój. Należy więc chyba potraktować ów chwyt reklamowy jak rzetelną, marketingową robotę. Trudno też zgodzić się z doborem utworów na krążku. Oczywiście są tam piosenki, które istotnie zasługują na miano przebojów, są utwory poprawne, ale i takie, których nie warto nawet powtórnie przesłuchiwać.

SŁUCHAJĄC tej składanki, ma się wrażenie, że cztery duże koncerny, które firmują to wydawnictwo, obok miodu przemyciły trochę dziegciu, czyli produkcji artystów grających muzykę nijaką. Na szczęście utwory Republiki, Beaty Kozidrak, Edyty Bartosiewicz, Mietka Szcześniaka czy grupy Hey nadają smak płycie.

LOU BEGA
A Little Bit Of Mambo

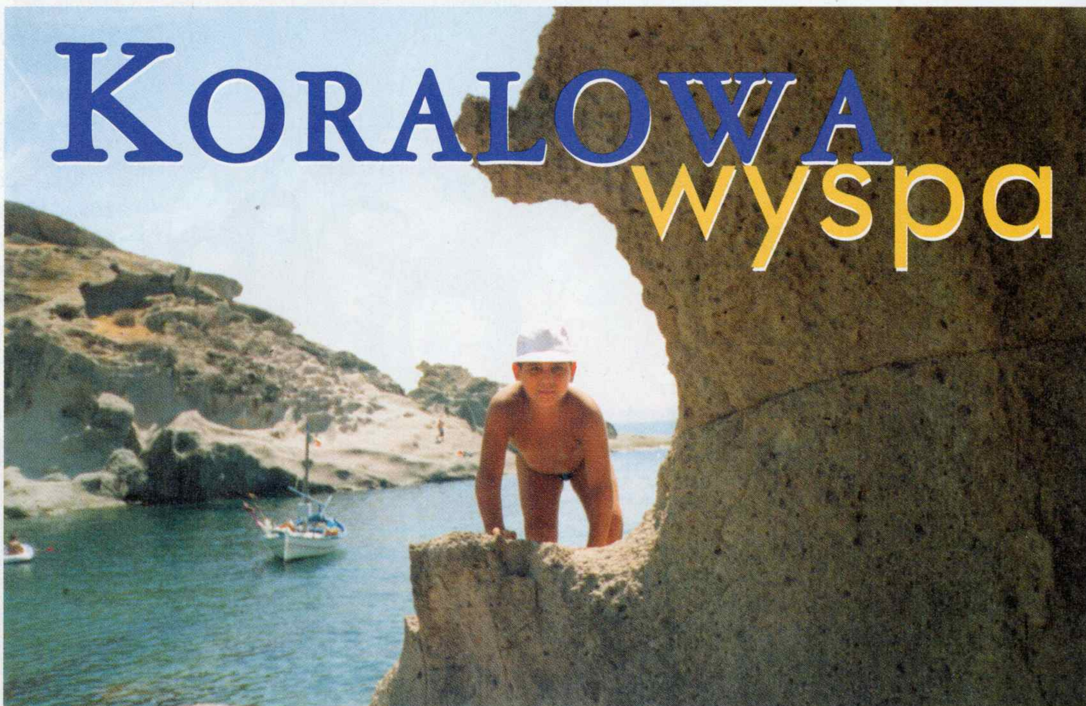
MAMBO króluje na listach przebojów, znów jest modne, a wszystko to za sprawą wyglądającego jak rodowity Kubańczyk Niemca. Lou Bega postanowił odkurzyć stare, dobre, latynoskie rytmy, które opatrzył współczesną oprawą i wypuścił w eter. Eksperyment powiódł się do tego stopnia, że piosenka *Mambo No. 5* stała się jednym z największych hitów tego lata. Jeżeli zatem komuś przypadł do gustu przebój Bega, to na pewno spodobają mu się pozostałe utwory z płyty *A Little Bit Of Mambo*. Wszystkie piosenki z krążka utrzymane są w podobnej stylistyce, a czasami brzmią niemal identycznie, jak wspomniany hit artysty i płyta po dłuższym odsłuchiwaniu zaczyna nużyć.

Recenzje: Andrzej Ignatowski

KORAŁOWA wyspa

Latem najbardziej lubię wymykać się myślami na Sardynię. Może dlatego, że zewsząd otoczona morzem, wydaje się być tak odległa. Kiedyś, gdy spacerowałam, dotarłam do rozległej doliny, zielonej od gajów oliwnych, eukaliptusów i palm, przeciętej wijącą się rzeką. Chłonęłam ten widok i czułam, że jestem na końcu świata.

KAŻDY z rejonów Włoch zdecydowanie podkreśla swą niezależność, i nawet bardzo przyjaźnie nastawiony Sardyńczyk, jeśli nazwać go Włochem, zareaguje słowami oburzenia. Mieszkańcy wyspy są drobni i niscy. Na ich fladze, chętnie eksponowanej, widnieją cztery pirackie głowy. Sardyńczykom marzy się niezależne państwo, chociaż zdają sobie sprawę z nie najlepszej sytuacji gospodarczej wyspy. Ich rodzimy, wciąż żywy język, niezrozumiały jest nie tylko dla obcokrajowców, ale także dla przyjeżdżających tam Włochów. Skrupulatnie pielęgnują swoje zwyczaje i święta, które podkreślają odrębność Sardynii. Szczególnie uroczyście obchodzi się w Sassari dzień Matki Boskiej Zielnej. Uliczkami miasta dostojnie przesuwa się malownicza procesja, w której biorą udział wspaniale ubrani przedstawiciele rzemieślniczych cechów. W każdym zakątku wyspy turyści napotkać mogą grupy taneczne w ludowych strojach, bo Sardyńczycy słyną z zamiłowania do muzyki. Uroki wyspy od lat sławi, w jej rodzimym języku, grupa rockowa Tazenda, której piosenki znane są na całym świecie.

Owoce morza

MIESZKAŃCY wyspy słyną z niezwykłej gościnności i każdy przybysz napotka tam suto zastawiony stół. Lokalnym przysmakiem są powszechnie dostępne owoce morza. Niektóre z nich, na przykład *padelle*, zbiera się na plaży, tak jak u nas jagody w lesie. Małe, pofałdowane muszelki przyssane mocno do skał zdejmuje się przy pomocy noża i podaje gotowane z makaronem. Można je jeść także surowe, jeszcze na plaży, w przerwie między kąpielami, używając do ich zdrapywania niewielkiego kamienia. Przysmakiem są także *ricci* których zdobycie wymaga większej wprawy, bo igły tych morskich jeży wbijają się głęboko i sprawiają ogromny ból. Niecierpliwi mogą zajadać surowe jajeczka *ricci,* wybierając je łyżeczką z rozciętej szczypcami skorupy, ale warto zaczekać na ich przyrządzenie. Podawane są zwykle z makaronem, nadają potrawie delikatny, koralowy kolor, a ich aromat kojarzy się z zapachem ciepłego morza. Ośmiornice, ryby piły i niezliczone odmiany skorupiaków, które w języku polskim nie mają nawet swoich nazw, codziennie można kupić na rybnych targach.

SARDYŃSKA kuchnia, choć ma wiele wspólnego z popularną kuchnią włoską, nie jest jej wierną kopią. Lokalne przysmaki mają swój charakterystyczny, unikatowy smak. Mieszkańcy wyspy rozsmakowują się w warzywach, które, podawane na wiele sposobów, wzbogacają morską ofertę na stołach. Godna polecenia jest potrawa *malloreddus*, której przygotowanie jest bardzo czasochłonne. Z ciasta zagniecionego ze słoną wodą wyrabia się cienkie patyczki, z których formuje się koszyczek, przypominający kształtem pustą muszlę. Koszyczek wrzuca się na wrzącą wodę, by później wypełnić go farszem z drobno posiekanej kiełbasy, pomidorów oraz owczego sera *pecorino.* Do tego dania znawcy sardyńskiej kuchni polecają wina produkowane na wyspie. Popularne są zwłaszcza czerwone wina *Mandrolasi* i *Cannonau*, ale smak potrawy doskonale uzupełniają również wykwintne, białe wina, na przykład *Trebbiano Sardo* czy *Torbato.* Zwolennikom mocniejszych trunków Sardyńczycy serwują *Filu serru* (żelazny sznurek). Niegdyś wódkę tę produkowano domowymi sposobami, a butelki ukrywano pod podłogą w wąskich, metalowych dziurach.

WYJĄTKOWY smak i finezyjne kształty mają sardyńskie wypieki. Nieco podobne do kruchych ciasteczek, wypełnione są kremową i owocową masą. Można je kupić w sklepach spożywczych, ale także na lotnisku, tuż przed odlotem, aby już poza granicami wyspy mieć okazję posmakować jej kulinarnych specjałów.

Gaje cytrusowe

PÓŹNYM latem dojrzewają na Sardynii *fichi d'India* – czerwone i żółte owoce kaktusów, bezpańsko rosnących wzdłuż dróg. Pod ochroną drobnych kolców znajduje się słodki, lekko mdły w smaku, soczysty miąższ, pełen niezliczonej ilość pestek. Jednak najbardziej charakterystycznym elementem krajobrazu wyspy są gaje cytrusowe. Pomarańcze i mandarynki, odcinające się intensywnymi kolorami od błękitu czystego nieba, dojrzewają od listopada do marca.

LATEM wyspa pustoszeje i wysycha tak, jakby całe życie skrywało się przed upalnym słońcem pod powierzchnię wody. Wśród falującej roślinności, obok mgławic różnobarwnych ryb, nurkowie poznają niezwykły, podwodny świat. Wszystkie plaże na Sardynii mają magicznie brzmiące nazwy: *Sabba Druche* czy *Tres Nuraghes*. Najczęściej spotyka się szorstkie, kamienne plaże lub twarde skały, w których zagłębieniach znajdują się grube warstwy soli. Miękkie plaże są tylko w miejscach, gdzie nagromadziła się wielocentymetrowa warstwa suchych alg, a piaszczyste brzegi należą do rzadkości. Błękitna, niezwykle czysta woda morska, jest tak przezroczysta, że wystarczy się nachylić nad jej taflą, aby szukać na dnie muszelek. Jeżeli szczęście dopisze, można wyłowić cenną zdobycz – *L'occhio di Santa Lucia* (Oko Św. Łucji), czyli owalny, płaski fragment muszli ze spiralnym, rudawym motywem, który w sklepach z pamiątkami kosztuje około pięciu tysięcy lirów.

WODY otaczające Sardynię zamieszkują foki i delfiny, a na wybrzeżach roją się stada różowych flamingów. Ulubioną maskotką mieszkańców wyspy jest konik morski. To jedyne w przyrodzie stworzenie, którego samce noszą w swym organizmie młode. Konik morski traktowany jest niczym przynoszący szczęście amulet, a jego kształt często napotkać można w wyrobach biżuteryjnych. Obok motywu konika morskiego, typowym elementem sardyńskiej sztuki jubilerskiej jest koral – różowy, czerwony, biały oraz, niezwykle rzadki, czarny. Szlachetny kamień króluje w misternych oprawach, wykonanych ze złota i srebra. Wody otaczające wyspę obfitują w korale, jednak trzeba mieć duże doświadczenie, aby je wydobyć.

W MAŁYCH, drobnych sklepikach z pamiątkami, rozsianych po całej wyspie, znaleźć można finezyjne przedmioty, wykonane z korka. Drzewa korkowe są niskie, dziwacznie poskręcane i obsypane drobnymi listkami. Wędrując po wyspie, często napotkać można ogołocone pnie drzew korkowych, bo pomiędzy jednym a drugim zbiorem musi upłynąć co najmniej siedem lat.

LATEM wyspa jest tak bardzo wysuszona, że nawet najmniejsze zaprószenie ognia grozi niebezpieczeństwem pożaru. Płonące lasy gaszone są zazwyczaj z góry, wodą wylewaną ze specjalnych zbiorników, zamontowanych w podwoziu samolotów. Niewątpliwie ciekawym, choć zarazem złowrogim widokiem jest samolot, nabierający w locie wodę z morza. Szczególnie ostrożni muszą być wówczas nurkowie, zdarzało się bowiem, że ich ciała znajdywano daleko w górach, wśród lasów, gdzie zostały zrzucone wraz z zaczerpniętą wcześniej wodą.

Kamienne budowle

ŁĄKI na wyspie Czterech Piratów poprzecinane są murami, ułożonymi z kamieni. Czasami pośród nich można dostrzec budowle, które kojarzą się z ogromnymi cylindrami. To pozostałości starożytnych domowisk, tzw. *nuraghes*, wzniesionych ok. 3000 r. p.n.e. Krajobraz sardyńskich łąk urozmaicają także stare, kamienne kościółki w stylu romańskim, wzniesione w X-XI w. Stoją teraz opuszczone i zamknięte, z dala od ludzkich siedzib, i tylko czasami, z okazji świąt, są otwierane. W takiej scenerii pasą się stada owiec, które, zbiegając ze stoków, dzwonią dzwoneczkami, wypełniając ich dźwiękiem okoliczne doliny i kotliny. Niestety, wełna z sardyńskich owiec jest szorstka i rolnicy często nie znajdują na nią nabywców. Jadąc samochodem po krętych i skalistych drogach, należy uważać na leniwie przechadzające się po nich kozy, osiołki i ogromne brunatne krowy z rogami jak u bawołów.

NIEZWYKŁĄ atrakcją wyspy są unoszące się nad wzgórzami gryfony – drapieżne ptaki, przypominające wyglądem sępy. Rozpiętość ich skrzydeł dochodzi do dwóch i pół metra. Są dokarmiane w rezerwatach surowym mięsem i podczas takiego „fundowanego obiadu" krążą po niebie, ogromne i majestatyczne. Niewiele już ocalało tych ptaków i widok piętnastu gryfonów, szybujących w przestworzach, to nielada gratka.

UROK Sardynii jest przewrotny i kapryśny, a składa się nań wiele przeciwieństw. Latem sucha i pusta, zimą przeistacza się w zielony, bujny ogród. Szare skały, które pokrywają niemal cały środek wyspy, kontrastują z błękitem morza i nieba. Na przełomie lipca i sierpnia, w upalnym słońcu powoli płyną godziny i wydaje się, że życie budzi się dopiero o zmierzchu. Gdy słońce zatopi się w wodzie, niebo rozświetlają, częste o tej porze roku, deszcze meteorów. Ten niezapomniany widok sprawia, że co roku w wakacje wymykam się myślami na Sardynię.

Luiza Krolczuk

foto: archiwum autora

Damski MUNDUREK

Coco Chanel odrzuciła ideały damskiej mody XIX w. i wylansowała strój, który stał się apoteozą swoich czasów – ery wyzwolenia kobiet. Pierwsze kostiumy kryły w sobie urok prostoty, były symbolami buntu i nowoczesności.

CHANEL, bawiąc się formą dwuczęściowego ubrania, szokowała współczesnych jej ludzi. Pierwsze żakiety o kroju idealnie dopasowanym do sylwetki z czasem zastąpiły modele o linii tuby. Zadziwiać, a nawet bulwersować – to był cel Coco, która sięgnęła po najbardziej męski element garderoby, po garnitur. Wykorzystując kontrasty, dyktatorka mody podkreślała damski sex appeal. Styl lansowany przez Chanel szybko zdobył uznanie pań i nawet Marlena Dietrich wystąpiła w „Błękitnym aniele" w dwurzędowym tenisie.

W LATACH 30. niemal wszystkie propozycje kostiumów największych domów mody utrzymane były w jednym kroju. Mocno dopasowany żakiet, który podkreślał linie biustu i talii uzupełniała wąska, ściśle przylegająca do bioder spódnica o długości za kolano lub do pół łydki. Ten styl utrzymywał się aż do lat 50. i zmianę przyniosły dopiero lata 60. Hollywood nadawał wówczas ton reszcie świata. Królował rock, nastała era telewizji, reklam i neonów. Świat wydawał się być mniejszy, zacierały się granice i nawet w sennych, małych miasteczkach życie nabrało tempa. Pogoni za swobodą towarzyszyło zerwanie z ciasnotą i niewygodą obcisłych strojów. W magazynach kobiecych pojawiły się zdjęcia modelek, ubranych w luźne żakiety i spódnice lekko odsłaniające kolana. Kreatorzy damskiej mody sięgnęli do obowiązującej w męskich kolekcjach ultraprostej linii ubrań. Gwiazdy ekranu, jak Audrey Hepburn czy Brigitte Bardot, na własny sposób interpretowały wygodę i zaczęły lansować modę lekką, bezpruderyjną, która wkrótce stała się modą masową. Wąskie spodnie i luźny żakiet uzupełniały okulary i nieodzowna chusta na głowę. To był nowy, odważny, porywający, a zarazem niezwykle kobiecy styl.

NURTY damskiej i męskiej mody zaczęły się wzajemnie przenikać, i w końcu w latach 70. stworzono nowy styl – unisex. Wylansowane przez kreatorów t-shirty, koszule i dżinsy szczególnie upodobała sobie młodzież. Po długim okresie sztywnych zasad, w kolekcjach dla pań zaczęły królować spódniczki mini. Przez kolejne lata kostiumy zadomowiły się w damskich garderobach. Uniwersalne, wygodne a zarazem eleganckie i sexy, podkreślały kobiecą sylwetkę. Przejęły rolę, jaką do czasów Chanel pełniły suknia i gorset.

Jesienne kolekcje

KOLEKCJE na jesień '99 roku są kontynuacją wiosennych pomysłów kreatorów damskich strojów. Największe domy mody lansują spódnice w kształcie trapezu, zdobione nakładanymi kieszeniami. Wiele wzorów utrzymano w nieco sportowym stylu, który podkreślają skośne, nachodzące na przód (niczym w bryczesach) cięcia. W zbliżającym się sezonie do łask wróci spódnica-bombka z charakterystycznym, zwężanym dołem, do której nosić się będzie krótki żakiet o linii kubełka. Specjaliści utrzymują, że trend ten, który jest przeciwwagą dla klasycznego kostiumu, utrzyma się co najmniej do wiosny 2000 r.

NA NADCHODZĄCĄ jesień kreatorzy proponują spodnie o luźnym fasonie typu „słoniowe nogi". Wydaje się, że do takiego kroju nadają się wyłącznie lekkie, delikatne tkaniny, które doskonale podkreślają linię fasonu. Tymczasem najnowsze modele uszyte są z ciężkich materii. Najczęściej sięgano po wiskozę z dodatkiem poliestrów. Oczywiście nie zabraknie także nieśmiertelnych „cygaretek" oraz klasycznych, prostych, bez zakładek spodni à la 20-21* z obniżoną talią. Rozciągliwość i elastyczność lycry dają poczucie komfortu i po to włókno często sięgają projektanci, szczególnie wówczas, gdy tworzą uproszczone konstrukcje.

KLASYCZNYM uzupełnieniem spodni i spódnic są naturalnie żakiety. Różnorodność krojów proponowanych przez projektantów jest wręcz nie do opisania, ale wszystkie, krótkie i długie, luźne czy smukłe, łączy jedno – surowość. Ascetyczny efekt twórcy pragną osiągnąć, rezygnując z guzików. Żakiety z wstydliwie umieszczonymi na krawędziach materiałowymi guzikami czy też te z dumnymi rzędami ozdobnych zapięć należą już do przeszłości. Hitem tego sezonu są... magnesy. Niewidoczne, wszyte w materiał, doskonale spełniają rolę guzików. Do łask wracają także haftki, zatem nastają ciężkie czasy dla producentów guzików.

KLAPKI i kołnierzyk to kolejne elementy żakietu, którymi posłużyli się projektanci, aby podkreślić prostotę kroju. Wyważone w proporcjach, niewielkie, krótkie klapki oraz kołnierzyki, które delikatnie nachodzą na szyję, cechuje skromność. Ten niewyszukany, a zarazem elegancki fason kostiumów dopełniają szlachetne tkaniny. Wykorzystano delikatne w dotyku wełenki oraz lekko gniotliwe i szeleszczące sztuczne mieszanki w różnych odcieniach szarości złamanych zielenią, granatem, różem lub beżem. Biel, barwy ecru i piasku oraz kolory rdzawe i brązy to najmodniejsze barwy nadchodzącego sezonu, choć oczywiście nie zabraknie także różnych odcieni granatu i uniwersalnej czerni.

20-21 cm – szerokość nogawek spodni o klasycznym fasonie.

Jan Kosieradzki

rys. autor

Brief

magazyn
komunikacji
marketingowej

AdPress Sp. z o.o.
ul. Asfaltowa 2/25
02-527 Warszawa
tel. (022) 646 67 86
fax (022) 646 68 88
brief@adpress.com.pl

JUŻ DZIŚ WYŚLIJ FAKSEM (022) 646 68 88

- ❏ zamawiam roczną prenumeratę magazynu BRIEF w cenie ~~120,00~~ zł 98,00 zł
- ❏ proszę o przesłanie bezpłatnego, promocyjnego egzemplarza magazynu BRIEF
- ❏ proszę o przesłanie informacji dotyczących warunków umieszczenia reklamy w magazynie BRIEF

Nazwa firmy ....
Imię i nazwisko ....Stanowisko ....
Ulica ....
Kod pocztowy .... Miasto ....
Tel. .... Fax ....

Oświadczam, iż wyrażam zgodę na umieszczenie ww. danych osobowych w elektronicznej bazie danych firmy AdPress oraz na ich przetwarzanie zgodnie z treścią ustawy (Dz. U. 133 poz. 883)

.... podpis i pieczątka osoby zamawiającej

Marki dla pary

Zapachy spod znaku unisex – dla niej i dla niego – powoli tracą popularność. Panie znów pragną podkreślać swoją kobiecość, a panowie męskość. Dziś perfumiarze stoją przed nowym wyzwaniem – stworzyć odrębne, ale zarazem wzajemnie się uzupełniające kompozycje zapachowe dla pary.

ZAPACHY dla dwojga zastąpiły dziś marki dla dwojga. Ta subtelna różnica jest bardzo znamienna. O uniwersalnej kompozycji zapachowej zawsze można było powiedzieć, że jest „zbyt kobieca" lub „zbyt męska". Producenci kosmetyków przygotowują więc, połączone wspólną koncepcją i wzornictwem, dwa zapachy – zdecydowanie damski i bardzo męski. Tendencja ta jest niezwykle silna i ulegają jej niemal wszyscy, wszak perfumiarstwo także poddaje się modom. Zapachową parę tworzą na przykład Zipped i Unzipped lub Mystery Australia dla dziewczyny i dla jej chłopaka.

WYDAWAŁO SIĘ, że marka ewidentnie kojarzona z damskimi kosmetykami, budująca swą siłę na niezaprzeczalnej kobiecości Gabrieli Sabatini, nigdy nie poszerzy oferty o zapachy przeznaczone dla panów. A jednak. Po raz pierwszy w dziesięcioletniej, perfumeryjnej historii marki „Gabriela Sabatini" będzie miała miejsce premiera typowo męskiego produktu. Już wkrótce na polskim rynku zagości „Wild Wind For Men" – zapach, który ma uzupełniać damską kompozycję wprowadzoną w poprzednim kwartale.

IDEALNYM partnerem dla kobiety używającej „Wild Wind Women" jest oczywiście mężczyzna, dla którego stworzono „Wild Wind Men". Mężczyzna silny, dynamiczny i pełen energii, ceniący wolność i często kierujący się w życiu emocjami. On nie przelicza uczucia na pieniądze, jest człowiekiem dojrzałym i prawym, konsekwentnie dąży do celu, ale nie za wszelką cenę.

GABRIELA Sabatini twierdzi, że niezależność i swoboda to cechy, które szczególnie ceni w mężczyznach. Praca nad kompozycją zapachową dla panów była dla niej nowym, inspirującym doświadczeniem. Latynoska piękność nadal jest kobietą niezamężną, może zatem „Wild Wind For Men" tworzono z myślą o szczęśliwym wybranku Gabrieli?

„WILD WIND For Men" jest kombinacją męskich akcentów bergamotki i lawendy z domieszką ananasa, figi i gruszki. Specjaliści określili tę górną nutę jako nowoczesną oraz musującą. Geranium, konwalia i jabłko tworzą nutę środkową – aromatyczną i świeżą. Twórcy zapachu odwołali się do czasów biblijnych i jabłko nieprzypadkowo zajmuje tak istotne miejsce w kompozycji zapachowej. Mocne, intensywne akordy drzewne są bazą zapachu. Obok cedru i kory sandałowca, jednego z najlepszych afrodyzjaków, wyczuć można akcenty paczuli.

ŚWIEŻOŚĆ i moc – główne cechy kompozycji – podkreślają błękit opakowania i wody toaletowej oraz kształt flakonu. Autorzy zapachu pragnęli stworzyć prawdziwie męską kompozycję, która będzie idealnym, wiele mówiącym prezentem. I rzeczywiście „Wild Wind For Men" to niebanalna propozycja, ale czy wzbudzi ona zainteresowanie panów? Wszystkie kosmetyki dla pań marki „Gabriela Sabatini" spotkały się z przychylnym przyjęciem i mam nadzieję, że „Wild Wind For Men" znajdzie swoje miejsce na konkurencyjnym rynku męskich wód.

M.F.

Kolorowe połączenie

Ludzi łączą uczucia i wspólne cele, ale najlepiej łączy sieć Idea, a w niej nowy aparat Nokia. Ten telefon pracuje w dwóch systemach, pełni funkcję budzika i kalkulatora, baterie wytrzymują w stanie gotowości do 10 dni, bliskiej osobie możesz wysłać pocztówkę*, zagrać z nią w jedną z trzech gier i porozmawiać w jej ulubionym kolorze. Nokia w sieci Idea łączy już za 345 zł netto wraz aktywacją. I jak zawsze w sieci Idea darmowa poczta głosowa i pakiet bezpłatnych usług.

* Usługa dostępna między aparatami Nokia 3210.

NOKIA

GSM 1800 900

345 zł netto wraz z aktywacją

Dużo mówisz. Mało płacisz.

Bezpłatna infolinia: 0-800 123456, www.idea.centertel.pl

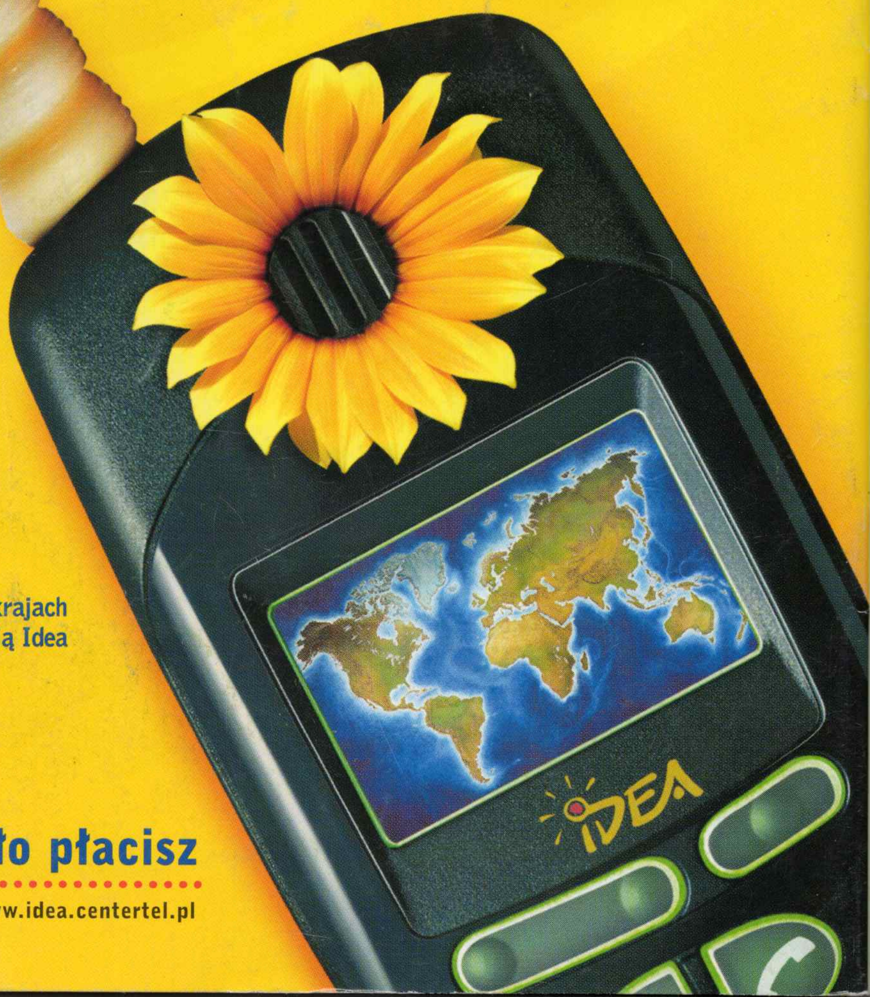
Aparat posiada blokadę Sim Lock tzn. współpracuje tylko z kartami Sim w sieci Idea.

Idealna Podróż

Dzięki roamingowi w sieci Idea możesz przekroczyć wiele granic i wciąż pozostaniesz w zasięgu. W zasięgu jest również **Alfa Romeo** - nagroda w naszej loterii dla Abonentów. Wystarczy, że w terminie od 1 lipca do 30 września 1999 r. wykonasz za granicą przynajmniej jedno płatne połączenie z telefonu Idei, a weźmiesz udział w losowaniu tego wspaniałego samochodu. Pamiętaj! Im więcej połączeń, tym większa szansa na wygraną.

Już ponad 100 operatorów w 60 krajach na świecie współpracuje z siecią Idea

Dużo mówisz. Mało płacisz

Bezpłatna Infolinia 0-800 123456, www.idea.centertel.pl